דבר

היום בדבר
● קום התנערה / יוהר סמילנסקי
● הכרה עקיפה במדינת ישראל / יקיר צור
● אל תתנו להם את רבין / יצחק רועה
● בורסה וכלכלה (עמ' 4–5) ספורט (11) בידור (12)
● דבר־אחר

[illegible] – תחזית מזג האוויר ליום ד' – נאה עם [illegible]. הטמפרטורות – ירושלים: 8 עד 18, רמת הגולן: 7 עד 17, [illegible] 10 עד 26, טבריה: 10 עד 26, עפולה: 6 עד 24, שומרון: [illegible] 10 עד 24, נמל תעופה בן גוריון: 8 עד 24, יריחו: [illegible] 10 עד 25, באר־שבע: 8 עד 25, אילת: 23 עד 27.

יום רביעי, ז' בכסלו תשמ"ט, 16 בנובמבר 1988 ● גליון 19571
היום 12 עמודים ● המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

פגישה ראשונה של צוותי הליכוד והמערך גישושים על אופיה של השותפות בממשלה

מעמדו של פרס וחלוקת התיקים לא נדונו ● שמיר: בקווי היסוד לא יהיה מקום לוועידה הבין־לאומית; הממשלה תדבר בקול אחד ובלי רוטציה ● שרון: נעמוד בהתחייבותנו לחרדים ● פרס: לא ברור לי מה הוויתור של הליכוד

המו"מ הקואליציוני מתחיל. צוותי המערך והליכוד בפגישתם אמש בירושלים. (צילום: [illegible])

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

מעמדו של פרס וחלוקת התיקים לא נדונו אמש בפגישת צוותי המשא־ומתן של הליכוד והמערך בלשכת ראש הממשלה. הפגישה, שנמשכה שעה, התמקדה באופי השותפות האפשרית בין המערך לליכוד בממשלה הרחבה.

הפגישה אמש הוגדרה כפגישה עניינית, לא נינוחה לחלוטין, אך גם נטולה מתיחות מיוחדת. שמיר ביקש מנציגי המערך לא לנהל משא־ומתן ארוך, וכשנסתיימה הפגישה היה ברור לשני הצדדים, שעליהם לקיים התייעצויות בינם לבין עצמם. אמש לא נקבע מועד להתכנסות נוספת של צוותי המו"מ של הליכוד והמערך. בהתייעצות הראשונה שקיים צוות המו"מ של המערך מיד אחרי הפגישה רווחה תחושה שבעניין קווי היסוד שהציע שמיר אין למערך סיבה לסתום את הגולל על אופציית הממשלה הרחבה כבר בשלב זה.

מצד הליכוד השתתפו בפגישה, מלבד שמיר: שרון, לוי, ארנס, נסים, מודעי, קצב והורביץ. מצד המערך נכחו, מלבד פרס: רבין, ויצמן, שחל, ברעם, אורי ובייליו.

את הישיבה פתח שמיר, שהודה לנציגי המערך על ההיענות להזמנה. לדבריו, "הציבור מצפה לאיזשהו שקט נפשי, שנעשה כל מה שנדרש". לעצם העניין קבע שמיר, שכוונתו בהזמנה להרכיב ממשלה רחבה ויציבה, הדרושה למדינה במצב המדיני והכלכלי שבו היא שרויה. "ממשלה כזאת לא יכולה לתת לכל אחד מהמרכיבים את מה שהוא רוצה", ציין שמיר, ועל כך השיב לו פרס, אחרי ששמע את העיקרון שעליו תושתת, "לא ברור לי מה הוויתור מצד הליכוד".

שמיר אמר שלדעתו אין צורך להיכנס בפגישה הראשונה לפרטים, ובקווים כלליים "קווי היסוד של הממשלה החדשה צריכים להיות כדוגמת אלה של הממשלה היוצאת עם התאמה מסויימת לשינויים שחלו בארבע השנים. הבסיס שלהם יהיה מסלול קמפ דייוויד ועיקרון המשא־ומתן הישיר. לא יהיה בקווי היסוד מקום לעניין הוועידה הבין־לאומית".

בהתייחסו ל"תכלית" הבהיר שמיר, שמבחינת המבנה הממשלה בראשותו תהיה "לארבע שנים, בלי רוטציה, ממשלה שתדבר בקול אחד ולא בשני קולות, קולם של קווי היסוד".

פרס, שהיה ראשון הדוברים מן העבר של המערך, הודה על ההזמנה ושאל את שמיר אם מה שהוא מציע הוא "שנצטרף לממשלה כעוד חלק ונהיה בה מיעוט, או שיתהוף לאחת משתי המפלגות הגדולות בממשלה?"

שמיר: "אנחנו לא מדברים כרגע על קבינט, אבל איש אינו רוצה לקפח אתכם".

משה שחל ביקש עוד הבהרות בנושא השותפות ועוזי ברעם ציין, ששמיר הבהיר אמנם את עניין ראשות הממשלה לארבע שנים, "אבל מעבר לזה, אני רוצה לדעת אם זאת ממשלה פאריטטית בגודל המשרדים ובקשרי הפעולה?"

כאן הבהיר שמיר, כי כוונתו לכלול בממשלה את כל המפלגות שתמכו בממשלה בראשותו, אם כי הבהיר להן במהלך המשא־ומתן איתן, שאם תהיה ממשלה רחבה, יכולים לחול שינויים [illegible].

שרון, שהיה [illegible] ביותר בשכבת [illegible] לתמוך [illegible] יעמוד בכל ההתחייבויות [illegible] שהמליצו על שמיר [illegible] הבא. התחייבנו בפני [illegible] שלא נלך בלעדיהן [illegible] אלא אם הן עצמן [illegible].

שחל ביקש לדעת, [illegible]

(המשך בעמוד 2)

מדד אוקטובר: 2.4%

קצב האינפלציה השנתי – 17 אחוזים; גבוה בחמישה אחוזים מתחזיות האוצר

מאת אמנון אמר סופרו הכלכלי של דבר בירושלים

מדד אוקטובר עלה כצפוי בשיעור חריג של 2.4 אחוזים. העליה הניכרת במדד – השניה בגודלה בשנתיים האחרונות – נובעת משלושה סעיפים שתרמו במשותף 85 אחוזים מהעליה הכוללת. סעיף הדיור עלה ב־6.5 אחוזים, מחירי ההלבשה וההנעלה התייקרו ב־4.1 אחוזים ומחיר המזון התייקר ב־3.6 אחוזים. בשאר סעיפי המדד נרשמו עליות מחירים מתונות שבין מחצית האחוז ל־1.8 אחוזים ואילו במחירי הירקות והפירות נרשמה ירידה עונתית קלה של 0.2 אחוזים.

העליה הגדולה בסעיף הדיור נובעת ברובה מתוצאות סקר מחירי הדירות הנכלל הפעם בחישוב המדד. נתוני הסקר מורים כי בתקופה יולי־ספטמבר עלו מחירי הדירות ב־9.5 אחוזים בהשוואה למחירן בשלושת החודשים הקודמים. מחירי הדירות בגוש־דן, תל־אביב וחיפה התייקרו בין 11.9 אחוזים ל־12.2 אחוזים ואילו בירושלים נרשמה עליה ממוצעת של 8.5 אחוזים.

מתחילת השנה מסתכמת העליה המצטברת במדד ב־14 אחוזים. קצב אינפלציה זה מקביל לקצב שנתי של 17 אחוזים והוא גבוה בחמישה אחוזים נקודה מהתחזיות המוקדמות של משרד האוצר.

גם בחודשיים האחרונים של השנה צפויים מדדים גבוהים יחסית, וזאת בעיקר בשל סיבות עונתיות, כגון התייקרויות במחירי הפירות הירקות ההלבשה וההנעלה.

הברפלד: איש לא יטען שהשכר גרם למדד גבוה

מאת סופר "דבר"

מ"מ מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, אמר אתמול, כי עליית מדד אוקטובר בשיעור 2.4 אחוזים לעומת 1.5 אחוז באוקטובר 87, מעידה על גידול מדאיג בקצב האינפלציה, זאת בנוסף לגידול באבטלה ולמיתון בפעילות המשק. "עובדה זו חייבת להדליק נורות אדומות אצל כל הגורמים המנווטים את כלכלת ישראל אשר נוקטים לאחרונה במדיניות של שב ואל תעשה", אמר הברפלד.

(המשך בעמוד 2)

[illegible] תהילה

○ [illegible] הלקות ושקט יחסי בשביתה [illegible] (עמ' 3)
○ [illegible] ישראלית: טכנולוגיה [illegible] לגידול צמחים (עמ' 6)
○ [illegible] הטרור אך קורא [illegible] (עמ' 3)
○ [illegible] באוקטובר 377 מ' [illegible] (עמ' 5)
○ [illegible] יהרוס החינוך [illegible] (עמ' 2)

[illegible] ובוש יארחו את גורבצ'וב – בדצמבר

הבית הלבן: זו פגישה, לא פסגה

מאת [illegible] ודליה שרון, סופרות "דבר"

[illegible] ריגן [illegible]. הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש, ייפגשו עם [illegible] הסובייטי מיכאל גורבצ'וב, בראשית החודש הבא [illegible].

[illegible] תתקיים בעת ביקורו של גורבצ'וב לצורך [illegible] בעצרת הכללית של האו"ם. "אין זו פגישה בעלת [illegible]", אמר היום הנשיא רייגן. "רק התכנסות [illegible]". דובר הבית מרלין פיצ'ווטר הוסיף והסביר כי [illegible] תהיה יותר פגישת נימוסין קצרה ואולי תתקיים [illegible]. הוא הוסיף כי לא מתקיימות הכנות מוקדמות, [illegible] לדיון, או תגובות להצעות סובייטיות. [illegible] להעלות כל דבר שהוא רוצה".

[illegible] של קיום הפגישה, (אותה יזמו [illegible]) "להעברת הלפיד" מהנשיא [illegible] בהקשר ליחסים עם גורבצ'וב והיחסים בין [illegible] מעריכים משקיפים כי גורבצ'וב [illegible] עקב הקשיים והאכזבות שלו "בחזית [illegible] הכלכלית".

[illegible] האירופית הראשונה שמיכאל גורבצ'וב [illegible] בה. הבריטים רואים בכך הוכחה נוספת [illegible], ובעיקר האצד ממלאת כאירופה [illegible].

[illegible] מושתל הלב; [illegible] היום ממיטתו

[illegible] סופר דבר בירושלים

[illegible] דוד ביטכוס משתפר והוא מוגדר [illegible] כי היום הוא יוכל לקום מעל [illegible] בכוחות עצמו.

[illegible] בחדר התאוששות לב: הוא נושם [illegible] הוא מתעורר ומחייך אל בני משפחתו [illegible].

12 כבר הכירו במדינה הפלשתינאית; מצרים וברה"מ מברכות; ארה"ב דוחה

טורקיה, מאלזיה ומאדאגסקאר הצטרפו בהכרתן ל־9 מדינות ערביות ● שמיר: שלב נוסף נגדנו ● פרס: נסיון נוסף להתחמק ● הערכה בירושלים: הצעד כוון לממשל בארה"ב ● לונדון: זו הכרזה בטרם עת

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

תשע מדינות ערביות הכירו אתמול באופן רשמי במדינה הפלשתינית שעל הקמתה הכריז יאסר ערפאת בתום דיוני המועצה הפלשתינית באלג'יריה. הראוייה ביותר לציון מבין המדינות הערביות שהכירו במדינה הפלשתינית היא ירדן. ראש ממשלתה זיד ריפאעי אמר שארצו "מכירה רשמית במדינה הפלשתינית העצמאית ובכל ההחלטות שאושרו על־ידי המועצה הפלשתינית באלג'יריה".

המדינות הערביות האחרות שהכירו עד לאמש במדינה הפלשתינית הן: סעודיה, אלג'יריה, עיראק, באחריין, כוויית, תוניסיה, דרום־תימן, צפון־תימן והמדינות המוסלמיות: טורקיה, מלאזיה ומאדאגסקאר. קורת הרוח הגדולה ביותר בדבר ההכרזה על הקמת המדינה הפלשתינית נשמעה מפי פרשנים ערבים במדינות המפרץ הפרסי, וכן מפי דוברים של פלשתינים המתגוררים בירדן.

מצרים הגיבה בהודעת על הכרזת העצמאות הפלשתינית. שר־החוץ המצרי עיסמת עבד אל־מג'יד פרסם הודעה שבה נאמר שמצרים תומכת בהכרזת המדינה הפלשתינית אשר תתרום להשכנת השלום ולכינוס ועידה בין־לאומית על יסוד החלטות 242 ו־338 ואבטחת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני וגיגוני האזור. כמו כן אמר מגיד כי מצרים מרגישה שהקמת המדינה הפלשתינית הוא צעד חשוב לקראת השגת הסדר שלום למשבר במזה"ת תוך הסכמת כל הצדדים הנוגעים לסכסוך, למען מימוש הביטחון והיציבות באזור. יחד עם זאת נמנעה מצרים מהושטת הכרה פורמלית למדינה הפלשתינית כנראה מחשש שהכרה כזו עלולה להזיק למערכת יחסיה עם ארה"ב ואולי גם עם ישראל.

מזכיר הליגה הערבית שאדלי קלייבי קבל אף הוא בברכה את הכרזת העצמאות הפלשתינית בציינו שצעד זה יתרום לקידום תהליך השלום באזור. ערפאת חנך אתמול ברובע הדיפלומטי המפואר, דללי איבראהימי, שבבירה אלג'יר את יסודות השגרירות הפלשתינית באלג'יריה.

מדינות הסרוב הערביות סוריה ולוב נמנעו עד לאמש מלהגיב על הכרזת העצמאות הפלשתינית. נמסר ששתי המדינות מקיימות מגעים ביניהן כדי לצאת בעמדה משותפת בעניין זה, כמידת האפשר. דוברים סורים נתנו להבין שהנשיא אסד איננו מתנגד לעצם רעיון הקמת מדינה פלשתינית עצמאית אף הוא

(המשך בעמוד 2)

פורת ונדב הורו להצניע הדיווח על החלטת המל"פ

העתונאים בטלוויזיה וברדיו מוחים ● אורי גולדשטיין התפטר

מאת דניאל בן־סימון, סופר "דבר"

ועד העתונאים של הטלוויזיה התכנס אתמול לדון בצעדי מחאה נגד הצנזורה הבוטה שמפעיל, לדבריהם, מנכ"ל הרשות אורי פורת לגבי מחלקת החדשות. עתונאים אחרים הציעו להשבית את "מבט" בטענה שפורת הורה להצניע את הדיווח מהמועצה הלאומית הפלשתינית.

עתונאים בטלוויזיה שביקשו להשאר בעילום שם סיפרו לסופר "דבר" שהמצב בימים האחרונים הגיע לנקודת רתיחה שעלולה לגרום להשבתת "מבט" הלילה.

אתמול הגיש הכתב אורי גולדשטיין מכתב התפטרות למנהל הטלוויזיה בטענה שבמצב שנוצר נשלל חופש הביטוי מעתונאים. גם יעל חן, עורכת יומן השבוע, איימה להגיש את התפטרותה אם פורת ימשיך בהתערבות הקיצונית. מקור בטלוויזיה מסר שפורת הורה לחן שלא להכין ליומן הקרוב כתבה על כינוס המל"פ.

"להצניע הדיווח"

מנהל "קול־ישראל" אמנון נדב זימן אמש את ראשי חטיבת החדשות, והורה להם על ההנחיות החדשות לפיהן יש להצניע את כל הדיווחים הנוגעים למל"פ. ראשי חטיבת החדשות הגיבו בתדהמה. "קיבלנו טלפונים הביתה", סיפר אחד המשתתפים, "וזומנו ללשכת מנהל הרדיו, ושמענו על הנמקות בטחוניות שקוראות לנו להתנהג כגורם ממלכתי. נאמר לנו למתן ככל האפשר ולדווח בצורה אחראית על הנעשה בשטחים. נדרשנו להורות לעתונאים לדווח בקול ולא לתת אפשרות לתושבי השטחים להתבטא".

הכתבים נתבקשו שלא להזכיר את המונח 'מדינה פלשתינית' כדי לא לעורר ציפיות בקרב תושבי השטחים. מקור בכיר ברדיו טען שההנחיות עלולות לשמש לנחיות גורמי הבטחון, דבר שיעקר את אמינות הדיווח של עתונאי הרדיו.

יו"ר ועד העתונאים של הטלוויזיה אלישע שפיגלמן הגיב בזעם על ההנחיות החדשות. "נאסר עלינו לשדר את נאום ערפאת אתמול במל"פ. אנחנו חושבים שזו צנזורה פוליטית שמנסה להסתתר מאחורי עילות בטחוניות. הנסיון להפוך אותנו לעתון 'פרווה' נועד לכישלון והוא מציג אותנו כמוסרי כל הבנה מקצועית. כל עתונאי ברשות השידור צריך לשקול מה קורה למקצועו והאם הוא יכול להמשיך לעבוד בטלוויזיה ממוסדת".

אמש אי־אפשר היה לקבל את תגובתם של פורת ונדב.

צה"ל ניתק החשמל ברוב שטחי הגדה – למנוע מן התושבים לצפות בטלוויזיה בשידור ההכרזה

כל השטחים תחת עוצר וסגר: הרחובות שוממים ● ידיעות מקוטעות מלמדות על נסיונות לחוג העצמאות

מאת דני רובינשטיין, אריאל בן־עמי ויורם לוי, סופרי "דבר"

צה"ל ניתק אמש את אספקת החשמל מחלקים רחבים של הגדה המערבית ותושבי השטחים לא היו יכולים לצפות בטלוויזיה (הישראלית והירדנית) בשידור חגיגות הכרזת העצמאות הפלשתינית באלג'יר. השטחים כולם היו אתמול תחת עוצר וסגר. נאסרה התנועה בין הערים ונאסר המעבר לישראל. הטלפונים נותקו והרחובות היו שוממים.

הגבלות הצבא לא אפשרו אתמול סיקור עתונאי של השטחים ובכביש הראשי מירושלים לשכם היו 12 מחסומים של צה"ל. מחברת החשמל המזרח ירושלמית נמסר כי אנשי בטחון ישראלים הורו להם אמש לנתק את אספקת החשמל מהקווים המוליכים לאיזורי רמאללה, בית־לחם ויריחו. בחברון מסופק החשמל ישירות על־ידי חברת החשמל הישראלית וגם הוא נותק. בשאר חלקי הגדה נותק החשמל מישובים ערבים אך נמשכה אספקתו להתנחלויות ולמתקני צה"ל.

בידיעות מקוטעות שהגיעו למזרח ירושלים נמסר כי בכמה מקומות היו אור ליום אתמול נסיונות לחגוג את הכרזת העצמאות הפלשתינית בתהלוכות רחוב ובזיקוקים, אך הם הופסקו מייד בידי כוחות מוגברים של צה"ל. תושבים הפעילו זיקוקי דינור מתוצרת בית, על־ידי הבערת צמר פלדה והעפתו באוויר.

מאמצי המערכת של עתוני מזרח ירושלים עסקו אתמול בחלוקת שבחים להחלטות המועצה הפלשתינית ולהכרזת העצמאות, אולם צה"ל מנע את הפצת העתונים בשטחים. עוד הוציא צה"ל צו המאריך את סגירת מערכת החינוך בשטחים.

מעזה נמסר אמש כי הצעיר [illegible] נהרג אור ליום אתמול [illegible], בן 21 ממחנה הפליטים של העיירה. בעזה היו נסיונות נועזים יותר לחגוג ולהפר את העוצר ומקורות ערבים מסרו על 11 פצועים בהתנגשויות עם חיילים.

סגורה למתנחלים

העיר קלקיליה הנתונה בעוצר, נסגרה גם בפני מתנחלים מאיזור השומרון, כדי למנוע התלקחות אפשרית בינם לבין התושבים הערבים.

יש לציין כי צעד זה יוצא דופן, שכן כאשר מוטל עוצר על העיר קלקיליה – מורשים המתנחלים לעבור בה, בדרך לבתיהם בישובים היהודיים באיזור.

אולם במסגרת הכוננות חסרת התקדים נסגרה הפעם קלקיליה החל ממוצאי שבת באופן הרמטי, והמתנחלים הופנו לדרכים עוקפות וצדדיות.

כוחות הבטחון נקטו הפעם צעדים חמורים במיוחד, לנוכח הוראת מועצת יש"ע למתנחלים לירות בזורקי אבנים.

1,000 שוטרים

1,000 השוטרים שהוצבו מתחילת השבוע במזרח ירושלים נותרו אתמול במוסרי עבודה. חששות המשטרה להפרות סדר המוניות על רקע כינוס המועצה הפלשתינית והכרזת העצמאות של אש"ף נתבדו, ואתמול לא נרשמו כמעט הפרות סדר, למעט מקרים בודדים של ידויי אבנים והנפת דגלי אש"ף.

נוכחותם של השוטרים בעיר הורגשה היטב. ברחובות סיירו ניידות הלוך ושוב ובצמתים ועל הגגות הוצבו תצפיות. שביתת המסחר היתה כמעט מלאה. מרבית החנויות היו סגורות ורק סוחרים בודדים העיזו לפתוח למחצה את חנויותיהם. התנועה היתה דלילה וקווי האוטובוסים הפועלים מן התחנה ליד שער שכם לא פעלו. בהוראת המשטרה גם בתי הספר היו סגורים. העובדים הערבים בעירית ירושלים הגיעו לעבודה כרגיל.

■ פקדון בריבית משתנה של 18%
פקדון לכל תקופה מ־30 עד 60 יום בריבית של "פריים" – 3% לשנה (כיום 18% לשנה).

■ פקדון מתחדש מידי שבוע בריבית מובטחת של 15%
פקדון "דווח רב שבועי", על בסיס שבועי, עם אפשרות לחידוש אוטומטי עד סוף ינואר 89'. ריבית מובטחת של 15% לשנה.

■ פקדון בריבית משתנה של 17%.
ריבית מינימום מובטחת של 15.5%
פקדון "ברירה דווחית" ל־30 עד 90 יום בריבית משתנה של "פריים" + 2% (כיום 17% לשנה) או ריבית קבועה של 15.5% לשנה - לפי הגבוהה מביניהן.

[illegible] טוב יותר
[illegible] עלים

מסכת מנורת אסף

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

„ב"ג טען תמיד כי אנו לוקים בפיצול מפלגתי נילעג וחולני שאין דומה לו"

הזכיר נבון בטקס האזכרה במלאת 15 שנים למותו בשדה בוקר שנערך במעמד אישים ובני המשפחה ● הפגנת אנשי אוניברסיטת ב"ג הרגיזה את בני המשפחה ונושאי הכרזות נתבקשו לעזוב המקום

מאת אמיר רוזנבליט, כתב "דבר"

"כבר לפני 30 שנה כתב בן גוריון כי במדינת ישראל קיים פיצול מפלגתי נילעג, נילעג, חולני שאין דומה לו בשום מדינה בריאה ומתוקנת בעולם. פיצול זה עומד בסתירה משוועת לצרכיה החיוניים של המדינה והדברים נישכחים מוכרים. סיעות קטנות, בין שהן בממשלה ובין שהן באופוזיציה, אי אפשר שישאו כראוי באחריות ממלכתית ויעדיפו את ענייני הכלל על ענייני הסיעה. במצב ההתפצלות המדינית היתירה של ישראל, יש משקל רב לכל סיעה קטנה והסיעה הקטנה ביותר עלולה להיהפך ללשון מאזניים והיא יודעת לנצל כוחה זה". דברים אלה אמר אתמול סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בטקס האזכרה לדוד ופולה בן גוריון, במלאת 15 שנה למותו של בן גוריון, שנערך באחוזת הקבר שבקריית שדה בוקר.

נבון, שהיה הנואם המרכזי בטקס שאורגן על ידי מרכז ההסברה, הוסיף בעניין זה: "התפצלות (פוליטית) מופרזת זו עולה למדינה ביוקר ואין כל בטחון שהמדינה תוכל לאורך ימים לשלם את המחיר. הפתרון, אם כן, הוא בשינוי שיטת הבחירות היחסיות הנהוגה בישראל. כמעט מאז קום המדינה פעל בן גוריון לשינוי שיטת הבחירות, במאמרים ובנאומים למאות, ניסה לשכנע את המפלגות השונות לתת יד לשינוי, אך לשווא. הדבר לא עלה בידו מסיבה פשוטה: לא היה לו רוב. אני מאמין כי אשמש פה לרבים מאוד, אם אביע פה משאלה שהמפלגות התומכות בשינוי שיטת הבחירות, יאזרו אומץ ויעבירו שינוי זה בכנסת הבאה".

בעת שנבון אמר את הדברים הללו, עמדו לצידו, מסביב לאחוזת הקבר, ראש הממשלה, יצחק שמיר, ממלא מקומו, שמעון פרס, נשיא המדינה, חיים הרצוג, יו"ר הכנסת היוצאת, שלמה הלל, שרי ממשלה, ח"כים, סגל הפיקוד הבכיר של צה"ל, נציגי הסגל הדיפלומטי ובני משפחתו של בן גוריון.

נבון, תלמידו של בן גוריון, התייחס בנאומו גם לאכזבה הכללית מאי הגשמת חזונו של 'הזקן' בעניין פיתוח הנגב. "לפני כשנתיים" הזכיר "אמרתי כאן כי חש אני מבוכה רבה ואפילו בושה לבוא לכאן מדי שנה ולראות כי לא עשינו דבר לישוב המדבר השומם הזה ואנו פוטרים את עצמינו בציטטות ואזכרות ללא מעשים. מה שאירע מאז בתחום זה רק מגדיל את המבוכה: באר שבע, בירת הנגב מדלדלת מאוכלוסיה, מפעלים נסגרים, בני נוער שגמרו צבא נותרים ללא תעסוקה, דימונה, פרח המדבר, קמלה. האוניברסיטה הנושאת את שמו של בן גוריון, נאבקת על קיומה. והרשימה אינה קצרה".

בניגוד לשנים עברו, עבר השנה טקס האזכרה לזכרו של בן גוריון, בצילם של צעדי מחאה, שנקטו אתמול אנשי הסגל, העובדים והסטודנטים של אוניברסיטת בן גוריון, מאחורי האירוע, בניסיון לעורר את תשומת ליבם של נבחרי העם שהגיעו למעמד זה, על ההזנחה המשוועת וארוכת השנים של הנגב ושל האוניברסיטה הדרומית. בכניסה לקמפוס של מדרשת שדה בוקר נתלה שלט מאיר עיניים שהכריז: "האוניברסיטה והנגב מוחים על קיפוחם". כ־200 מאנשי האוניברסיטה ישבו בין הקהל בחולצות טי־שרט שחורות ואחידות עליהם נכתב: "היכן נעלם החזון?"

כאשר אמר נבון כי אוניברסיטת בן גוריון נאבקת על קיומה, מחאו אנשיה כפיים, בניגוד למקובל באירוע רשמי זה. התנהגותם של אנשי האוניברסיטה הרגיזה את בני משפחתו של דוד בן גוריון וכאשר עברו אלה עם כרזות המחאה על פני אחוזת הקבר, הם התבקשו על ידם בתקיפות לעזוב את המקום במהירות.

"עומדת כאן עדת צבועים"

דברי ביקורת בוטים נגד נבחרי העם השמיע נכדו של דוד בן גוריון, ד"ר יריב בן אליעזר, במהלך טקס האזכרה.

בשיחה עם עיתונאים לפני הטקס, אמר ד"ר בן אליעזר: "עומדת כאן עדת צבועים מהממשלה עם פרצופים עצובים ומעושים, כן בזמן שהנגב הרב ואוניברסיטת בן גוריון מדרדרות בגלל חוסר משאבים. הם נוהגים מס שפתיים ובאים הנה פעם בשנה לדבר מלים גבוהות, אבל כתאכלס לא עושים דבר למען הנגב".

אריאן: פער ימין־שמאל הצטמצם; יוחנן פרס: נוצר מצב חסר הכרעה

בערב עיון באוניברסיטת ת"א קבע פרס: בבעיה הדתית מחליט הליכוד שלא איכפת לו מענייני דת ובנושאי מלחמה יכריעו אלה שלא מתגייסים

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

במהלך מערכת הבחירות אמרו לנו כי יש להצביע עבור שני הגושים הגדולים – המערך והליכוד – כי במרוץ הזה יש רק שני רצים. כשהסתיימה ספירת הקולות התברר כי במרוץ זה יש אכן שני רצים – הרב פרץ והרב דרעי והמפלגות הדתיות הן הגוש הקובע. זאת אמר אתמול פרופסור יוחנן פרס מן החוג לסוציולוגיה באוניברסיטת במהלך ערב עיון שנשא את השם "ניתוח מגמות פוליטיות בחברה הישראלית על רקע תוצאות הבחירות של נובמבר 1988".

לדבריו, אחד מן הדברים שנאמרו במערכת הבחירות היה כי בחירות אלה הן גורליות לישראל. התברר כי הן גורליות פחות משחשבו. הן לא פתחו אפשרויות חדשות והן לא סגרו אפשרויות קיימות. אפשר לומר כי היו אלה בחירות שלא היו.

הוא ציין כי הבחירות יצרו מצב של אי הכרעה. למי בכל זאת ניתנה ההכרעה? למי שלא אכפת לו. בבעיה הדתית מחליטים מי שלא אכפת להם מענייני הדת. מפלגת העבודה לא תוכל להחליט בענייני דת כי היא צריכה לערוך משאל בלשכת המפלגה. הליכוד לעומת זאת לא מייחס חשיבות לבעיית הדת והוא אף מתיר לחבריו חופש הצבעה ולא כל כך אכפת לו מה המכריע: שלום ומלחמה מוכרעים על ידי אלה שלא הולכים למלחמה. משמע: מן המערכת הדמוקרטית ניטל בעצם חופש ההכרעה.

פרופסור יוחנן פרס אמר גם, כי שינוי שיטת הבחירות לשיטת בחירות איזורית לא תפתור את המצב שאליו נקלעה הדמוקרטיה הישראלית. זאת ועוד, אין בטחון שכוחן האלקטוראלי של המפלגות הדתיות יפחת במערכת בחירות איזורית.

פרופסור אשר אריאן מן החוג למדע המדינה, שסיכם את הדיון, אמר, כי הפער בין ימין לשמאל בהשוואה לבחירות הקודמות הצטמצם בהשוואה לבחירות הקודמות. ההצבעה הקיצונית גדלה דווקא הפכה לבעלת משקל.

הפרופסור אריאן יחס חשיבות גדולה לסקרי דעת הקהל שנערכו לפני הבחירות ומהן עלה כי לפחות 30 אחוזים מן הציבור אמר כי הוא רוצה להדבר עם אש"ף ואף אחת מן המפלגות לא ניצלה זאת במהלך מערכת הבחירות.

אש"ף: עכשיו נוכל להצטרף לאו"ם

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בפריס

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – באסם אבו שריף, יועצו של יאסר ערפאת, אמר אתמול ברדיו צרפת, כי המדינה הפלשתינית החדשה תבקש להתקבל כחברה מלאה באו"ם. יאסר ערפאת ייצא לעצרת האו"ם לפני סוף החודש, אמר אבו שריף. הוא אמר כי אש"ף הוציא פקודות למתקוממים בשטחים שלא להשתמש בכוח ובאלימות "ולמרבה השמחה, רמת המשמעת שם גבוהה".

הממשלה של המדינה הפלשתינית תוקם כאשר יחליטו חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון על כינון ועדה מכינה לוועידת שלום בין־לאומית, אמר עוד עוזרו של ערפאת. לדבריו, "ניכרים סימנים חיוביים מצד הממשל האמריקאי" והוא "מאמין כי האמריקאים יפתחו בשיחות עם אש"ף בקרוב". הוא גם ראה כחיובית את התגובה הזהירה בעולם על החלטות אש"ף.

"איננו רוצים הכרה מיידית. אלה החלטות חשובות שיש ללמוד". "אנו נכונים לשבת למו"מ שלום עם כל מנהיג ישראלי שירצה לשבת אתנו בכל מקום", אמר אבו שריף, והביע תקווה כי שמיר ושרון יסכימו לכך. "קבלנו את החלטות 242 ו־338, ויתרנו על טרור ואנו רוצים ועידת שלום בין־לאומית. אנו נכונים לשאת ולתת עם כל מנהיג ישראלי שיבחר על ידי העם הישראלי". לדבריו, פרוש החלטות אש"ף הוא שהוא נכון לכינון "שתי מדינות על האדמה ההיסטורית של פלשתין".

12 מדינות כבר הכירו

(המשך מעמוד 1)

איננו שבע רצון מכלל המהלך האש"פי שגובש במועצה הפלשתינית באלג'יריה שמטרתו לסלול את הדרך לצירופו של אש"ף למו"מ מדיני ביוזמה אמריקאית. הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות שהן אירגון אחמד ג'יבריל, פורשי הפתח' בראשות אבו־מוסא וארגון הצאעיקה, שהחרימו את כינוס המועצה הפלשתינית הי"ט, שללו מכל וכל את החלטותיה. דוברים מטעם ארגונים אלה טענו שהעובדה שמועצת אש"ף אימצה, ולו באורח מותנה, את החלטה 242 ואת החלטת החלוקה מ־1947 פירושה שאש"ף בראשות ערפאת מוותר מראש על דרך המאבק המזויין נגד ישראל ועל שאיפת הפלשתינים לכונן את מדינתם על כל שטח ארץ ישראל.

חלק מהדוברים הללו איימו לסכל, אפילו בכוח, את הכוונות הסמויות של ערפאת, לצרף את אש"ף לתהליך של שלום ביוזמה אמריקאית. לעומת זאת, חאלד אל־פאהום, אישיות פלשתינית המקורבת לסוריה ויו"ר המועצה הלאומית הפלשתינית לשעבר, בירך על הכרזת העצמאות הפלשתינית אך מתח ביקורת על קבלת 242 על־ידי המועצה הפלשתינית. איראן מצידה טענה שיום הכרזת העצמאות הפלשתינית הוא 'יום שחור' לפלשתינים, וכי המאבק הצבאי נגד ישראל יימשך חרף זניחתו על־ידי ערפאת ותומכיו.

יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר" מוסר, כי מומחים מדיניים בירושלים העריכו אתמול, כי בניסוח הסופי של ההצהרה המדינית של אש"ף, ניצח דווקא הקו הקיצוני יותר של נאיף חוואתמה ולא הקו המתון של ערפאת. החידוש היחידי שבאזכור החלטת האו"ם 242, בפעם ראשונה במועצה הלאומית הפלשתינית, מרוקן למעשה מתוכן על־ידי שתי ההסתייגויות, המתנות את ההכרה ב־242 בקבלת שאר החלטות האו"ם העוסקות בנושא הפלשתיני או לחילופין, הכרה בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני. חוגים מדיניים מעריכים, כי צעדו של ערפאת כוון בעיקר לעבר הממשל החדש בארה"ב, בניסיון לחזק את החוגים בארה"ב, הקוראים להרחבת הדיאלוג הסמוי בין ארה"ב לאש"ף.

חוגים רשמיים בירושלים הגדירו אתמול את צעדו של אש"ף כמהלך חד־צדדי, שאין בו כדי לתרום לקידום תהליך השלום באזורנו. ראש הממשלה, יצחק שמיר אמר בתגובה שצעדו של אש"ף איננו דבר חדש ואיננו מפתיע. "זהו צעד נוסף במלחמתם של ארגוני הטרור הערביים נגד קיומה ועצמאותה של מדינת ישראל ואנחנו נגיב בהתאם לכך". שמיר אמר שעל ישראל להערך לאפשרות של מאבק מדיני בעולם, כדי לשכנע, במידה שיהיה צורך בכך, את מדינות העולם שמתן הכרה או עזרה ליצור כזה, פירושו עזרה לחיסולה של מדינת ישראל.

שר החוץ, שמעון פרס, אמר בתגובה כי צעדו של אש"ף הוא ניסיון נוסף להתחמק מהצורך לקבל הכרעות חד משמעיות. קיבלו את 242 בתוספת גיבנת לא מבוטלת, כלומר הזכויות הפוליטיות וזכות ההגדרה העצמאית שזהו בעצם שם אחר למדינה פלשתינית.

דליה רפאל, סופרת "דבר" מוסרת, כי הבית הלבן ומחלקת המדינה דוחים את ההכרזה על מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים, המנוגדת למדיניות ארה"ב. "השאלה של מדינה פלשתינית עצמאית... צריכה להידון במו"מ ישיר בין הצדדים המעורבים ולא להיות מוכתבת בהחלטה חד־צדדית", אמר דובר הבית הלבן מרלין פיצ'ווטר.

ברה"מ קידמה אתמול בברכה את ההכרזה על הקמת מדינה פלשתינית כצעד לקראת מציאת פתרון לסכסוך המזרח תיכוני, אך טרם הודיעה אם תכיר בה.

גדעון קוץ, סופר "דבר", מוסר, כי ממשלת צרפת תגיב היום רשמית על הכרזת המדינה הפלשתינית, אך כבר אתמול הביעו חוגים במשרד החוץ שביעות רצון מההחלטות באלג'יר. עם זאת ציינו כי צרפת אינה מכירה במדינה ללא שטח וגבולות.

החלטות המועצה הלאומית הפלשתינית "מספקות אפשרויות חדשות להשיג התקדמות לקראת שלום" בסכסוך הישראלי־ערבי, זו דעתו של מזכיר האו"ם פרז דה קואר. עוד מביע המזכיר הכללי את דעתו כי המושב האחרון של המועצה הלאומית הפלשתינית הוא "בעל החשיבות הגדולה ביותר".

לונדון: ההצהרה – בטרם עת

הצהרת המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר על הקמת מדינה פלשתינית עצמאית באה "טרם עת", אמר דובר משרד החוץ בלונדון.

פגישה ראשונה לליכוד ולמערך

(המשך מעמוד 1)

המערך יהיו שותפים בקביעת הסכמי היסוד, ועוזי ברעם חזר לתבוע תשובה יותר מפורשת לגבי אופיה של השותפות בין הליכוד למערך.

ואז אמר ויצמן: "לי אין בכלל מה לשאול, לי המצב ברור. כיוון שיש הבדל אדיר בינינו בנושא המדיני, בשביל מה בכלל אתם צריכים אותנו?"

על כך השיב לו רביב: "כי לפני ארבע שנים לא ידענו שחילוקי־הדעות תהומיים", ושמיר אמר: "זה יותר טוב למדינה".

אחרי שהסתיימה הישיבה נשאל שמיר, מה הסיכויים להגיע להסכמה עם המערך, והוא השיב, "ברגע מוקדם לקבוע אם הסיכויים טובים, או לא".

פרס סיכם את הישיבה באומרו "שמענו הזמנה. חלק מהדברים יותר מפורשים, וחלקם יותר פתוחים".

התייעצות ראשונה קיים צוות המשא־ומתן של המערך מיד אחרי הישיבה, והבוקר יכונס פורום שרי המערך לדיווח ולהתוויית המשך המו"מ.

צוות המשא־ומתן של הליכוד קיים ישיבה לפני הפגישה עם צוות המשא־ומתן של המערך, ושם נקבע, שידובר בקווים כלליים על קווי היסוד וכן שתינתן למערך הרגשה ששמיר יכול להרכיב ממשלה צרה בהקדם, ולכן לא מדובר בתחילתו של משא־ומתן להרכבת הקואליציה.

בישיבה זאת נתן שרון את הטון נגד ממשלה שהמערך ישותף בה והדגיש את עדיפותה של קואליציה בת 65 ח"כים. דוברו של ראש הממשלה אמר אמש ל"דבר", כי שמיר לא הזמין את המערך כדי לצאת ידי חובתו, וכי כוונתו לממשלה רחבה עם המערך היא כנה.

"התחיה": לא עם המערך

עוד לפני פגישת צוותי המשא־ומתן של הליכוד והמערך הזעיקו עצמם חברי סיעת "התחיה" אל ראש הממשלה והבהירו לו ש"התחיה" אינה רואה עצמה חלק מהרוב של 63 הח"כים, שעליו מתבסס שמיר בפנייתו אל המערך להצטרף לממשלה רחבה, אלא אם כן יבטיחו קווי היסוד ותקציבם את "קידומה והאצתה של ההתיישבות ביש"ע וחיסול האינתיפאדה".

בצאתם מהפגישה עם שמיר חשו חברי "התחיה" כי לא קיבלו ממנו תשובה ברורה בעניין שהעלו. בפגישתם עם קבוצה של ראשי המפד"ל, בראשותו של חנן פורת, נדון שיתוף־הפעולה בין שתי המפלגות כדי לסכל אפשרות שהמערך יצטרף לליכוד ויכפה עליו המשך הקפאת ההתנחלויות. השר זבולון המר הגיב במורת־רוח על יוזמה זו של חברים מהמפד"ל, הסותרת את החלטות לשכת המפד"ל שלשום, הקובעת ש"צוות המשא־ומתן של המפד"ל יתרכז במגעים להקמת ממשלה רחבה".

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד
של חברנו **עובדיה תירם**
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

בוש לא יחליף את שר האוצר

וואשינגטון (ע"ד). – הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש, הודיע שהוא מתכוון להשאיר את שר האוצר בממשל רייגן ניקולאס ברידי בתפקידו כחבר בקבינט שלו. בוש, ששוחח עם כתבים, הוסיף ואמר כי הוא גאה לבחור בברידי. הוא שיבח את שר האוצר ואמר כי הוא בעל ידע רב על שוקי הכספים בארה"ב ובחו"ל. בוושינגטון מצפים כי מינויו של ברידי ירגיע את שוקי הכספים, מאחר שצעד זה יתפרש כאות לכוונתו של בוש להמשיך במדיניות של רונאלד רייגן, שחתר ליציבות הדולר האמריקאי.

בן 17 טבע ב"עין המערה"

(ע). • תלמיד תיכון בן 17 מקריית גת אבי לוי, טבע אתמול ומת ב"עין המערה" בהר חריף שבנגב.

תלמידי כיתות י"א די"ב של בית ספר "סלאוך" בקריית גת עשו אתמול בטיול של של"ח מטעם בית־הספר באזור הר־חריף. במקום מצויה מערה שכינויה "עין המערה" בשל היותה מוצפת במים עד התיקרה. התלמידים קפצו למים ובתוך כך גילו, שאבי לוי לא עלה בחזרה מעל לפני המים.

„יש למנות שר שילחם בירידה"

מאת סופר דבר בירושלים

יו"ר המועצה הציונית ניסן הרפז ביקש אתמול במברק לראש הממשלה למנות במסגרת הרכבת הממשלה סגן שר שיטפל רק בתיאום המאבק בתופעת הירידה.

במברקו ציין הרפז כי ההתמרה שחלה בירידת צעירים מן הארץ מחייבת טיפול נמרץ ודחוף של גורמים בכירים בממשלה.

הרפז הדגיש כי למעלה מ־60 אחוז של היורדים הם בגילאי 21–34.

הגרלת הלוטו

להלן תוצאות הגרלת הלוטו מס' 46/88 שהתקיימה ביום 15.11.88: 3, 4, 12, 32, 38, 39, והמספר הנוסף – 36.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל "דבר" בע"מ
נדפס ב"דפוס דבר בע"מ"
המערכת והמנהלה תל־אביב:
רח' שינקין 45, ת ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
298032, 281860, 286156
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ
33104

קריאה לשרון ושחל: אל תבואו לטקס הנחת אבן פינה למפעל מזהם אוויר

מאת אריאלה ראובני סופרת דבר

החברה להגנת הטבע, המועצה לארץ ישראל יפה, אזרחים נגד זיהום אוויר וועד הפעולה למניעת זיהום אוויר בחיפה, שיגרו אתמול מברק אל ראש הממשלה יצחק שמיר ובו ביקשו להורות לשרי המסחר והתעשיה, האנרגיה, שרון ושחל שלא להשתתף מחר בטקס הנחת אבן הפינה למפעל הפטרוכימי "כרמל אולפינים" במפרץ חיפה.

במברק כותבים ראשי האגודות הללו כי "לא יעלה על הדעת ששרים בממשלת ישראל יתנו יד לטכס שנערך עוד לפני שהמפעל הגיש תוכניות למוסדות המתכננים כנידרש בחוק ובטרם ניבחנו כל ההשלכות הסביבתיות והמזהמים העלולים להפלט ממתקניו".

פניות דומות נשלחו אתמול ע"י הארגונים הללו גם לשרים שרון ושחל.

עו"ד מטירה נתבקש להגן על המתנקשת בגנרל לחד

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

עורך־דין פיתחי שביפא מהכפר טירה שבמשולש נתבקש אתמול על־ידי משרד עורכי־דין צרפתי להגן על הצעירה הלבנונית, סוהא בישארה, החשודה בנסיון לרצוח את מפקד צד"ל, גנרל אנטואן לחד, לפני כשבועיים.

הפניה לעורך־הדין מטירה באה בעקבות פנייתה של משפחת בישארה הלבנונית למשרד עורכי־הדין הצרפתי. בני משפחתה של המתנקשת ביקשו מעורכי־הדין הצרפתים למצוא עורך־דין בישראל שיאות להגן על בתם ולהתעניין בגורלה. עו"ד שביפא אמר אמש כי בני משפחתה של בישארה מודאגים מאוד באשר לגורלה ואין הם יודעים היכן היא כלואה. לדברי העו"ד, הגיעה אליו ואל משפחתה מידע כאילו כלואה המתנקשת בכלא עתלית בארץ.

בפרקליטות הצבאית של צה"ל, אליה פנה העו"ד בבקשה לדעת פרטים על גורלה של בישארה, השיבו לו, לדבריו, כי אינם יודעים דבר בנושא. עו"ד שביפא אמר, כי יפנה לגורמים משפטיים בישראל בבקשה לדעת פרטים על מקום הימצאה של הלבנונית ועתידה. כזכור, נמסר השבוע מפי גורמים בדרום לבנון ובפיקוד הצפון, כי הגנרל לחד הוא שישפוט את המתנקשת בו לכשיחלים וכי היא כלואה כעת בבית מעצר של צד"ל באל־חיאם שבאזור הבטחון בדרום לבנון.

התיאטרון האידי מפסיק פעילותו מחוסר מימון

מאת הדרה צימרמן

התיאטרון האידי בישראל, שהוקם לפני כשנה, הודיע אתמול על הפסקת פעילותו לאחר שהקצבה חד־פעמית של משרד החינוך בסך 50,000 ש"ח, לא הגיעה.

לאחר חודשיים של המתנה החליט מנהל התיאטרון שמואל עצמון על הפסקת הפעילות. לפיכך יבוטלו כל הצגות "המגילה" של התיאטרון. כן הוקפאו כל ההכנות להצגה נוספת של התיאטרון.

עצמון טוען שתמיכת עיריית תל אביב איננה מספיקה לפעילותו השוטפת של התיאטרון ו"אם אפילו ברוסיה מקימים ארבעה תיאטרונים יהודיים, הגיע הזמן שגם מדינת ישראל תתמוך בתיאטרון אידי".

אנגליה נגד ישראל בסיבוב הד־3 בשח

מאת שליח "דבר" לסלוניקי

אנגליה עם ארבעה רבי אמנים, המדורגת במקום השני באולימפיאדת השחמט בסלוניקי, תתמודד בסיבוב השלישי נגד ישראל.

התוצאות הן: אלון גרינפלד הפסיד לניגל שורט, גדי רכליס הפסיד ליונתן שפילמן, אליהו שוילי סיים בתיקו עם ד"ר יונתן נאן, ואילן מנור סיים בתיקו עם רב אמן צנדלר, אחרי קרב ארוך וממושך.

נבחרת הנשים נחלה תבוסה 3:0 נגד נבחרתה הצעירה של סין כשהן משחקות בשולחן החשוב ביותר. שתי תוצאות אלה הורידו את ישראל מן הצמרת.

המספר הסופי של הנבחרות הוא 109 בין הגברים ו־56 בין הנשים.

הברפלד: איש לא יטען

(המשך מעמוד 1)

הברפלד ציין כי בחודשים האחרונים התריעה ההסתדרות על התגברות מגמות האינפלציה ותבעה מן הממשלה לחזור ולהפעיל את מערכת הפיקוח על המחירים, ששותקה למעשה לחלוטין. הברפלד הדגיש כי שום גורם אינו יכול לטעון עתה שהשכר הוא שהשפיע על העלייה הגבוהה של המדד, ודרש לגבש בהקדם הסכם תוספת יוקר בסיסי חדש, שיכלול מנגנון פיצוי רגיש והולם להתייקרות המואצת.

מדד האבטלה

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות ח"כ יעקב שמאי אמר בתגובה על שיעור המדד, כי הממשלה חייבת לנקוט צעדים מיידיים לבלימת ההתייקרויות, ובמקביל עליה לפעול לבלימת העלייה המדאיגה במדד האבטלה.

"כל האינדיקטורים מורים שחייב לבוא שינוי במדיניות הכלכלית של הממשלה", אמר נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן בתגובה על פרסום מדד אוקטובר. לאוטמן אמר שהתפוקה התעשייתית יורדת השנה בכ־3 אחוזים, מספר העובדים בתעשייה יקטן ביותר מ־10,000 איש, ההשקעות בתעשייה יורדות, הפריון בתעשייה שואף לאפס וכושר התחרות שלה נשחק בצורה חמורה ביותר.

לדעת לאוטמן, הנסיון להוריד את האינפלציה ולהרדים את הצמיחה במשק במסגרת המדיניות הנוכחית נכשל, ויש לנקוט בהקדם מדיניות חדשה.

יו"ר הרשות להגנת הצרכן נוחה קצב אמרה אמש כי הממשלה אחראית לכך שמשפחות נזקקות נפגעו מקיצוץ המסובסדים.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני אמר אתמול כי העדר פיקוח על המחירים הוא שגרם להתייקרות גבוהה של מרכיב הדיור. לדבריו על ההסתדרות להבטיח שהאינפלציה לא תחזור להיות מכשיר בידי הממשלה לשחיקת שכר העובדים.

אמש בקונצרט

ברוקנר במלוא תפארתו

מאת ישראל דליות

בקונצרט השני במסגרת סידרה בישראל השמיעה הפילהרמונית של מינכן, בניצוח סרג'יו צ'ליבידאקה, את הסימפוניה הרביעית "הרומנטית" מאת ברוקנר.

מעלותיה ויתרונותיה מעוררי ההתפעלות של התזמורת, בכלי הנשיפה המזהירים, בזיכוך הצלילי, באיזון המופתי ובהתאמות הדינאמיות המושלמות (עם פיאניסימו חלומי ומרתק) רוכזו כולם בהבעה המעמיקה והמרוממת של יצירת ברוקנר במלוא תפארתה. בביצוע נתגלו פרטים גנוזים, אבל חיוניים, כבסימפוניה שמנצחים אחרים נוהגים, בדרך כלל, להתעלם מהם.

טוב עשה המנצח שבחר להשמיע את הסימפוניה בלבד, שהעניקה הוויה לערב שלם והדריקה לגבהים של אמונה נשגבה והתרוממות רוח. נותר רק לחזור ולהמליץ לכל חובבי המוסיקה לא להחמיץ הזדמנות, אולי חד־פעמית, להתנסות בחוויה מוסיקלית כה נדירה.

יו"ר ועדת החינוך בכנסת היוצאת, ח"כ נחמן רז, ב"דף הירוק":

שר חינוך דתי יוריד את הישגי החינוך לדמוקרטיה לטימיון

מאת שמעון וייס, סופר "דבר"

חזות קשה לעתיד החינוך בארץ בצל העובדה כי משרד החינוך יעבור לידי שר מהמפלגות הדתיות, ככל הנראה המפד"ל, חוזה ח"כ נחמן רז, שהיה יו"ר ועדת החינוך בכנסת היוצאת.

במאמר שפירסם השבוע ב"דף הירוק", מעריך ח"כ רז, כי אם יהיה שר חינוך דתי בממשלה החדשה, יעשה כל שביכולתו כדי לחזק נושאים בעלי אופי יהודי והלכתי על־חשבון המקצועות המדעיים ולימודי ההכשרה ובהם מדעי הטבע והמתמטיקה, האנגלית וכן המלאכה, האומנות והחינוך הגופני, הזמרה, הריקוד ומקצועות דומים אחרים. לדעת ח"כ רז, בצד המחסור הקיים בכספים והירידה בשעות הלימודים, יצומצמו עוד יותר נושאים אלה ויעשה מאמץ לתיגבור לימודי היהדות לסוגיהם.

ח"כ רז חוזה כי כל המאמץ שעשה משרד החינוך בארבע השנים האחרונות בנושאי דמוקרטיה והדו־קיום היהודי־ערבי והחילוני־דתי, ירד בתוך תקופה קצרה לטמיון, לאחר שיגוזע במערכת החינוך הרשה שתתנהג מעתה. "לדידם של חוגים אלה, הוו מאמץ מיותר, אם לא מזיק, ואין צורך להתייחס לכך בכלל", אמר ח"כ רז. עוד העריך כי גם לימודי הערבית יצומצמו במידה רבה משום שאין זה נושא העומד בסולם העדיפויות של שר דתי.

באשר לחינוך הדתי, מעריך ח"כ נחמן רז, כי לא רק שהוא יגבר, אלא שהוא ייעשה קיצוני יותר גם בהיבט היהודי וגם בהיבט הלאומני. לדבריו, יושם דגש חזק יותר על לימודי יהדות ועל תפיסות דתיות־לאומניות. "אני מעריך כי מוסדות החינוך, בעיקר העצמאי והממלכתי־דתי, ידגישו פחות את הזיקה למדינת ישראל כמדינת חוק ודמוקרטיה", אמר רז והוסיף כי מקומם של מגילת העצמאות, יום העצמאות, יום הזכרון לחללי צה"ל, שירת "התקווה", הנפת דגל הלאום – ילכו ויצטמצמו בנוף החינוך בארץ. גם סדרי העדיפויות בחלוקת התקציבים ייפגעו וישתנו לגמרי בהשוואה לשנים האחרונות.

ח"כ רז העריך כי בעקבות השינויים הללו, יחול מאבק עיקש של איגודי המורים וההורים בצמרת משרד החינוך החדשה שמגמותיה ההרסניות לא יהיו דתוקות ב"מלחמת תרבות", שהרצל כה חשש מפנה.

איגודי האמנים לראש הממשלה: להפריד התרבות ממשרד החינוך

מאת הדרה צימרמן

איגודי האמנים השונים – איגוד במאי הקולנוע והטלוויזיה, איגוד המוסיקאים, איגוד הקומפוזיטורים, איגוד הציירים והפסלים, איגוד השחקנים – שלחו מברק לראש הממשלה, סגנו ולשר החינוך והתרבות בבקשה להפריד את משרד התרבות ממשרד החינוך. הם מבקשים לראות בחלוקת התיקים הממשלתיים שני משרדים נפרדים, עם שני שרים ושני תקציבים.

פיטר פריישטאדט, יו"ר איגוד במאי הקולנוע והטלוויזיה, מודע לטובתה כי "משקל האיגודים הוא משקל סגולי בלבד ולא מעשי", אך מאמין כי "ראש הממשלה לא ירצה להתעלם מן הפעולה". לדעתו, למרות ש"לאמנים אין כוח כמו לעובדי חברת החשמל, למשל, עדיין יש כוח בעובדה שכל אמני ישראל מגיבים, ומבטאים את כאבם", כוח שיש לו אפילו השפעה בין־לאומית.

המברק, כמו כנס החירום של האיגודים שייערך היום בנושא הפרדת המשרדים הממשלתיים, מבטאים, לדברי פריישטאדט את החרדה לאור תוצאות הבחירות, אם כי, הוא אומר "אני לא חושב שמישהו ירצה להשתיק את האמנים או שמישהו יוכל להשתיק אותם. יהיו, אולי יותר קשיים, יפעילו עלינו אולי יותר מגבלות כלכליות ורוחניות־פוליטיות, אבל נתגבר על זה".

הוא מקווה כי "אם תהיה ממשלת אחדות ואם לא, נוכה מהמצב. לא יאכלו את המרק חם כפי שבישלו אותו", הוא אומר. "אם תהיה ממשלת אחדות יצחק נבון עשוי לשמור על משרתו. הלוואי. ואם לא והמערך ישב באופוזיציה, הרי שהוא כבחמישים ידיים בכנסת ואי אפשר יהיה לעשות דברים איומים".

הרב הראשי של דנמרק מודאג מדתיים פונדמנטליסטים בישראל

„הדת תינזק אם תשתלט על חיי הפרט מכוח החוק"

מאת עלי בתן

קופנהאגן (מיוחד ל"דבר"). – רבה הראשי של יהדות דנמארק, הרב בנט (בנימין) מלכיור, אמר בראיון מיוחד בטלוויזיה הדנית, כי ההחלטות של הדתיים הפונדמנטליסטים והקיצוניים בישראל חייבות לעורר דאגה עמוקה.

בחיוך אירוני על שפתיו הדגיש, כי סמכויות הרבנים בישראל לא חורגות מתחומי המדינה ובסוגיה "מיהו יהודי" לגבי דנמרק מחליטה הקהילה המקומית. עם זאת הוא הביע דאגתו, כי מגוירים על ידו, העולים לישראל, נמצאים לשבט או לחסד בידי הרבנים הישראלים, היכולים גם – אם רצונם בכך – להפקיע מהם את הזכות לאזרחות המדינה.

הרב תקף את השילוב בין דת לפוליטיקה בישראל ואמר, כי יהיה זה גרוטסקי ביותר להחליט מטעם השלטון המופקע מן הדת מה יעשה אדם ביום המנוחה השבועי שלו. "זה יהיה כמוראגע חיי הדת ינזקו ללא ספק אם הדת תשלוט בחיי הפרט מכוח החוק", סיים את הראיון.

הרב הדגיש בראיון ל"דבר", כי הגיור שלו הוא לפי ההלכה ולתורה, ומוכר על ידי רבני ישראל, אך בעתיד הוא עשוי לייעץ למבקשים להתגייר כי יערכו את הגיור כולו בישראל.

הרב אמר עוד כי המצב בישראל, בו החלטות בענייני דת עשויות להיות מוכרעות על ידי הכנסת, שכולה אינה מורכבת רק מיהודים, וכן על ידי חילוניים, היא פראדוקס מוחלט.

השר נסים: רפואה פרטית היא ערובה לחיזוק הרפואה הציבורית

„קופ"ח תוכל להקטין הפסדיה אם תגבה חובות בזמן"

(ע). – שר האוצר מר משה נסים הצהיר אתמול בעדותו בוועדת החקירה לענייני בריאות, הקיימת ישיבותיה בירושלים, כי מדיניות משרדו, המאפשרת פעילות בתחום הרפואה הפרטית, לא נועדה להצר את מערכת הבריאות הציבורית, אלא להעשיר אותה, בכך שהיא פותחת מקום לתחרות וגיוון אמצעים לפתרון הבעיות בתחום זה.

השר נסים הבהיר, כי אין בכוונת מדיניות משרד האוצר לעקר חלילה את הרפואה הציבורית, אלא רק לאפשר קיומה של רפואה פרטית, בצד מערכת ציבורית חזקה. לדעת השר, קיומה של רפואה פרטית תהא ערובה לחיזוקה של הרפואה הציבורית.

נסים הוסיף, כי הוא מתנגד שתבוטל מידת התחרות הקיימת במערכות הבריאות ויש, לדעתו, אפילו להרחיבה בצורה מסויימת ע"י פתיחת בתי החולים לתחרות. לדבריו, גישה הכוללת נתיבים גמישים יותר לרפואה ולכן לא צריך לחסל אותה, אלא להשביחה.

שר האוצר הגן על מדיניות משרדו בענייני השכר ואמר, כי בכך שאינו נותן למסגרת השכר להתפרץ הוא מגן, למעשה, על האינטרסים של העובדים. נסים הוסיף, כי ניתן להגביר את ההתייעלות, לרבות בבתי החולים הציבוריים ולהקטין את ההפסדים, בין היתר, ע"י גביית חובות בזמן ע"י קופת החולים הכללית. הוא העיר, כי אי אפשר להמשיך בשיטות הישנות ויש להנהיג שינויים במערכת הבריאות. לדעתו, לא תיפתר הבעייה ע"י הוספת תקציבים.

מס באמצעות ביטוח לאומי

שר העבודה והרווחה, משה קצב, הציע אמש שינוי בשיטת הגבייה של המס האחיד והטלת חובת התשלום על כל מבוטחי הביטוח הלאומי. השר אמר את הדברים בעדותו בפני ועדת החקירה הממלכתית למערכת הבריאות.

קצב אמר, כי לפי הצעה חדשה ייגבו דמי החבר לביטוח רפואי על ידי הביטוח הלאומי ויחליפו את המס האחיד המשולם לקופות החולים והסתדרויות העובדים. שיעור דמי החבר, לפי הצעת קצב, יהיה כאחוז מההכנסה החייבת בתשלום דמי הביטוח הלאומי. לדברי קצב, חובת תשלום דמי החבר תחול על העובד, והמעביד יהיה חייב לנכות את התשלום משכרו של העובד, בדרך שהוא מנכה דמי ביטוח. מי שאינו עובד יהיה חייב לשלם את התשלום האמור בעצמו.

דמי החבר ייגבו ביחד עם המס המקביל, הנגבה כיום על ידי המוסד לביטוח לאומי, ובכך תובטח גבייה יעילה ולא יוגדלו עלויותיה. הכספים שייגבו יחולקו להסתדרויות העובדים, על פי האחוז שייקבע והיתרה תועבר לקופות החולים, על פי מפתח החלוקה הקיים במס מקביל.

בדרך זו, אמר קצב, תקטן בצורה משמעותית הרגרסיביות של גביית המס האחיד. בדרך זו גם תקטן הביורוקרטיה המורכבת של הסדרי הביטוח, המימון והתשלומים בנהוג כיום. החסכון המשמעותי שיושג בעלות הגבייה, יביאו לתוספת של כ־180 מיליון ש"ח למערכת.

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' – קול ישראל – 15.11.88

1. בוא – ריטה
2. האיש מן החלום – ירדנה ארזי
3. גרה בשינקין – מנגו
4. שיר דרכים – אריק ומשה דץ
5. נשבע – חיים משה
6. שקיעה אחת – אדם
7. ברחובות שלנו – משינה
8. אריתה לבנה – אבי טולדנו
9. השיר הזה – שמוליק קראוס
10. חתוך הזכר – טאטו
11. בשעה קרבה – פנציר
12. לילה ים והכוכבי – אורי פיינמן
13. כיוונים לעלמים – אילנה אביטל
14. אצבעות – דין
15. אל תלך – רותי
16. ארץ טירוף ונביאים – גלי עטרי
17. סרט יום שישי – פנציר
18. אין קשר – רמי פורטיס
19. קו הטירוף – לאה לופטין
20. רחוב המספר – צביקה פיק
21. נדמה שישוב – פונץ'
22. את מי את אוהבת רותי – רוחמה
23. חיית איתי הרי – שלמה ארצי
24. לא מסתיר את הפנים – ראובן לביא
25. איש המכבב – מיקי
26. קרוב לקצה – סי היימן
27. מכור לאהבה – אדם
28. אם שנים הרבה – תביבי
29. בלון עלבונות – יגאל בשן
30. חבר – אילנית

מדורגים (על סף 30 הגדולים)

31. אל תגידי שלא אמרתי – גלית שובל
32. סליחה – מתי כספי
33. בהבל תרותך – דוד דיאור
34. יש לה אף כל כך ארוך – מאיר בנאי
35. עולם תעשייתי – סי היימן
36. היא טלוה מחדש – שלוה ברטי
37. מורשת קרב – דור ההמשך
38. חפשי חפשי – רוני ידידיה
39. עוף מפה בקיץ – ראובן לביא
40. כדורי שינה – שלמה גרוניך

"כסוב באואסיקס" – הפינה לשיפוטכם

41. שיר השכונה – יאם יאם
42. אני אראה לך – פוטנציאל
43. לא בכל מחיר – איקו טל
44. לאורך הסיילת – התל־אביבים
45. שקיעותה של הארוחה – רמי פורטיס
46. מתוה – מזי כהן
47. לא מלאך – קליסטרו
48. אין בעיר הזאת – למגרי לא שקטים

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, י-ם, מיקוד 91010
זה הדירוג שלי (ציין את מספר השיר)

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:
כתובת:
תאריך:

אש"ף לא יפסיק הטרור, אך קורא לפתרון בדרך מדינית

הכרזת אש"ף באלג'יר אינה מקור של עידוד לדעת הקהל ולמעצבי המדיניות בישראל, אך מבטאת הגמשה ניכרת בעמדותיו

פירושו של דבר

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

שלושה מסמכים התקבלו במועצה הלאומית הפלשתינית ה־19, שהתכנסה באלג'יר. האחד, הוא הודעה על הקמת מדינה פלשתינית. השני הוא מסמך עקרונות בדבר כינונה של ממשלה פלשתינית זמנית (פירוט שני מסמכים אלה ראה בידיעות נפרדות). המסמך השלישי מהווה הודעה מדינית, הכוללת 10 סעיפים.

הסעיף הראשון מדבר על נחישות אש"ף להגיע "להסדר מדיני כולל של הסכסוך הערבי־ישראלי ולבו הבעיה הפלשתינית". בסעיף זה נאמר גם שההסדר המדיני צריך להתקיים על בסיס מגילת האו"ם, עקרונות הלגיטימיות הבין־לאומיות, החלטות האו"ם, והחלטות ועידות הפסגה הערביות – "באופן שיבטיח את זכות העם הערבי הפלשתיני לשיבה ולהגדרה עצמית והקמת מדינתו הלאומית העצמאית על אדמתו הלאומית; ובאופן שיבטיח סידורי בטחון ושלום לכל מדינות האיזור".

הסעיף השני עוסק בשאלת כינוס הוועידה הבין־לאומית. בעניין זה נאמר, שהמועצה מדגישה את הצורך בכינוס ועידה בין־לאומית אפקטיבית תחת פיקוח האו"ם ובהשתתפות החברות הקבועות במועצת הבטחון וכל הצדדים הנוגעים לסכסוך, לרבות אש"ף, נציגו הלגיטימי והיחידי של העם הפלשתיני במעמד שווה. כן נאמר בסעיף זה שהוועידה הבין־לאומית צריכה להתכנס על בסיס החלטות מועצת הבטחון 242, ו־338 "תוך אבטחת הזכויות הלאומיות הלגיטימיות של העם הפלשתיני ובראשן הזכות להגדרה עצמית בהתאם לעקרונות אמנת האו"ם".

הסעיף השלישי תובע מישראל "לסגת מכל הארצות הפלשתיניות והערביות, אשר היא כבשה אותן מאז 1967 כולל ירושלים הערבית". כן נאמר בסעיף זה, שיש לבטל את "כל צעדי ההשתלטות והסיפוח וכן לסלק את כל ההתנחלויות שהקימה ישראל באדמות הפלשתיניות והערביות שהיא כבשה מאז 1967, לרבות ירושלים הערבית".

הסעיף הרביעי מבטא את תביעת אש"ף להעמיד את השטחים המוחזקים, לרבות ירושלים המזרחית, תחת פיקוח האו"ם לתקופה מוגדרת. זאת, בין היתר, לשם יצירת אקלים נוח לפעולות הוועידה הבין־לאומית.

בסעיף החמישי קובעת המועצה למועצת הבטחון "לקבוע ולערוב להסדרי הבטחון והשלום בין כל המדינות הנוגעות בדבר באיזור, לרבות המדינה הפלשתינית". כן נאמר בסעיף זה, שהמועצה הלאומית הפלשתינית מדגישה שוב את הקשר המיוחד הקיים בין העם הירדני והעם הפלשתיני "וכי הקשר בעתיד בין ממלכת ירדן למדינת פלשתין יושתת על יסודות של קונפדרציה..."

בסעיף השישי מביעה המועצה את זכותם של הפלשתינים להתנגד לכיבוש זה, קרי: לבצע את האינתיפאדה. כן מגנה המועצה בסעיף זה "את הטרור על כל סוגיו, כולל טרור המדינה (קרי: ישראל)". בהמשך הסעיף נאמר שאש"ף מחוייב להכרזת קאהיר מה־7 בנובמבר 1985, שבה הכריז ערפאת בשעתו על ביטול הטירור האש"פי מחוץ לגבולות ישראל והשטחים.

בסעיף השמיני קובעת המועצה את הצורך להמשיך ולספק את האמצעים לתושבים בגדה המערבית ובעזה לשם הגברת האינתיפאדה והבטחת המשכיותה.

בסעיף התשיעי יוצאת המועצה נגד כל נסיון "לחלק את לבנון", תוך הדגשת החשיבות של זכות התושבים הפלשתינים במדינה זו "לבצע את פעילותם הפוליטית וההסברתית וליהנות מבטחון ומהגנה".

בסעיף העשירי והאחרון נוקטת המועצה עמדה כלפי המאבק הפוליטי הפנימי בישראל והיא "מביעה את דאגתה מהתפתחות הכוחות הקיצוניים במדינה זו. הדוגלים במדיניות הג'ינוסייד והגירוש ההמוני והאינדיבידואלי של הפלשתינים". מצד שני, מביעה המועצה את הערכתה כלפי, מה שהיא מכנה, "כוחות השלום הישראלים". המועצה חזרה והדגישה את כוונותיה לחזק ולפתח את הקשר עם כוחות אלה. בפסקה אחרת בסעיף זה, עוסקת הודעת המועצה בצד האמריקאי, והיא קוראת לעם האמריקאי "לפעול למען הפסקת מדיניות הממשל, המתכחשת לזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני". כן קוראת ההודעה לציבור האמריקאי לפעול למען מדיניות אמריקאית חדשה "שתעלה בקנה אחד עם הלגיטימיות של זכויות האדם והאמנות וההחלטות הבין־לאומיות".

הכרזת המועצה הפלשתינית ה־19 על הקמת מדינה פלשתינית וההודעה המדינית המתלווה אליה אינן יכולות להוות מקור של עידוד לא לדעת הקהל בישראל ולא למעצבי מדיניותה של ישראל גם במתכונת ממשלתה הנוכחית. זאת, בשל הטעמים הבאים: ראשית, אש"ף, על־פי החלטותיו במועצתו הנוכחית, חותר לקיום ועידה בין־לאומית לענייני המזה"ת, בעלת סמכויות לאכוף פתרון מטעמה על הצדדים (וראה סעיף 1 של ההודעה המדינית). שנית, אין אש"ף, על־פי החלטותיו, מקבל על עצמו להכיר באופן ישיר בישראל, ואין הוא, כנראה, מוכן לדון עם ישראל פנים אל פנים, אפילו במסגרת ועידה בין־לאומית. שלישית, אש"ף תובע פיקוח האו"ם על השטחים המוחזקים עוד לפני כינוס הוועידה הבין־לאומית. כלומר, אש"ף תובע למעשה את נסיגת ישראל מהשטחים, כתנאי לעצם כינוס הוועידה הבין־לאומית. רביעית, אש"ף קורא להמשך האינתיפאדה ולהגברתה. חמישית, אש"ף אינו מוכן להפסיק את הטרור בשטחים ובישראל.

יחד עם זאת, תהיה זו טעות משוועת לא להכיר בצעדי ההגמשה החלים באש"ף, לאור החלטות הוועידה הפלשתינית ה־19. הגמשה זו באה לידי ביטוי בנקודות הבאות: אש"ף קורא לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי בדרך מדינית, בניגוד לעמדותיו המיליטאנטיות והאידיאולוגיות. כן, מאמץ אש"ף, בצורה מסוייגת אמנם, את החלטה 242, שיש בה אלמנט ברור של הכרה במשתמע בישראל. נקודה נוספת שיש בה משום הגמשה בעמדות אש"ף היא אימוץ החלטה 181, כבסיס להקמת המדינה הפלשתינית. החלטה זו נשללת מכל וכל באמנה הפלשתינית משנת 1968. עצם אימוץ החלטת החלוקה מ־1947 (והיינו החלטה 181), יש בה משום הכרה בישראל כמדינה שכנה של מדינה פלשתינית.

חשוב להדגיש, שההגמשה בעמדות המדיניות של אש"ף, המסתמנת בהחלטות הוועידה באלג'יר, אינה תופעה חדשה, אלא תהליך, שקיבל עתה תאוצה בעקבות האינתיפאדה, ובשל רצונם של תושבי השטחים לראות תוצאות מדיניות למאבק הקשה שאותו הם מנהלים בשטחים. רצון זה של תושבי השטחים עתיד עוד לחייב את מוסדות אש"ף והנהגתו לאמץ עמדות מדיניות גמישות יותר מאלה שנתקבלו במועצה הנוכחית, על מנת לאפשר תחילתו של מומנטום מדיני. קודם כל גמישות, שתענה על תביעות האמריקאים מאש"ף, על מנת [illegible]

השתתפות חלקית, שקט ברוב המקרים

רוב עובדי המדינה ואחוז קטן של פועלים שכירים התייצבו בעבודתם • שביתה כללית במערכת החינוך, במסחר, בתעשיה ובתחבורה

מאת יוסי ליברביך, מוחמד חלילה, יצחק מרידור, שמעון וייס, אריאלה ראובני, יורם לוי ונתן רוזי, סופרי „דבר"

השביתה במגזר הערבי, אתמול, שהוכרזה על ידי ועדת המעקב הערבית העליונה, כשביתת מחאה על הריסת 15 הבתים בכפר טייבה, היתה במקצב מלאה, לטעם אחוז לא משמעותי של פועלים שכירים ורוב עובדי המדינה, שהתייצבו במקומות העבודה ובמשרדים הממשלתיים.

השביתה הקיפה את כל בתי הספר הממלכתיים והפרטיים (השייכים לכנסיות) שביישובים הערביים, את כל המסחר והמלאכה, לרבות התחבורה הציבורית של החברות הערביות. הפעם, בניגוד לשביתות שבשנים עברו, נמנעו האוטובוסים של „אגד" לחצות את העיר נצרת. גם תחנות הדלק, בנצרת, בשפרעם, באום אל פחם, וביתר היישובים הערביים היו סגורות. רבים מהעובדים שלא יצאו לעבודתם בסקטור היהודי, ניצלו את „יום החופשה" כדי לעבוד במסיק הזיתים, ובתי הבד הערביים עבדו במלוא היקפם.

בנצרת, על דלת בית „המסגיד" נראה שלט גדול שהכריז על „שביתה" וכך גם על סניפי הבנקים השונים. בשעות הבוקר המוקדמות, סיירו אנשי ועדות השביתה, ברחובות הראשיים ובצמתים – כדי להבטיח שלא יהיו הפרות סדר ולמנוע עימותים מיותרים. נצרת, העיר הערבית הגדולה, היתה משובתת לחלוטין: הרחובות הריקים, החנויות הסגורות, והשוק המושבת, העידו על כך שהשביתה אכן מלאה. רק קבוצות קטנות של צעירים ניראו ברחובות השוממים ואילו המבוגרים העדיפו להשאר בבתיהם. באום אל פחם, העיר שבה לפי פירסומים מוטעים, היתה אמורה להתבצע, ביום השביתה עצמו, פעולת הריסה נוספת של עוד כ־13 בתים בלתי חוקיים הורגשה בשעות הבוקר מתיחות רבה, אך משהוברר שאין ממש בידיעה על מבצע ההריסה – נרגעו הרוחות ורק הנוכחות המאסיבית של משטרת ישראל, בכניסה לעיר, על הכביש הראשי העובר לידה, העידה על השוני לעומת יום רגיל.

באום אל פחם, כמו בכל כפרי המשולש, היתה השביתה מלאה, ורק מספר קטן ביותר של פועלים יצאו לעבודתם. ראש עיריית אום אל פחם, האשם מחאמיד, וחברי מטה השביתה המקומי, בו מיוצגים כל הזרמים הפוליטיים שבעיר, סיירו ברחובות, כדי לממש את ההבטחה שהם נתנו, יום קודם לכן, למפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה חורן ולמפקד מרחב העמקים, נצ"מ דני סבי, שהשביתה תהיה שקטה ותעבור ללא כל הפרות סדר, באם אכן המשטרה תימנע מלהכנס לעיר, שלא לצורך. גם ביתר היישובים הערביים השתדלו ראשי המועצות וחבריהן, יחד עם ראשי ציבור אחרים, לעמוד בהתחייבות שקיבלו על עצמם, בשיחותיהם עם הגורמים הבטחוניים, ובהתאם להחלטת ועדת המעקב, לקיים שביתה, ללא אלימות, וללא הפגנות והתפרעויות.

במטה המחוז הצפוני של המשטרה, נרשמו אתמול תקריות בודדות בלבד, כגון ציור סיסמאות על בניין המועצה המקומית בדבוריה, על קירות בתים בכפר ריינה, לרבות ביתו של סגן ראש המועצה של הכפר. במרכז אום אל פחם הונף דגל בודד של אש"ף, והוא הורד מיד על ידי מטה השביתה, ללא צורך בהתערבות המשטרה. שמועות שהופצו כאילו אמורה להתקיים בשעות אחר הצהריים הפגנה באום אל פחם, בשל ההכרזה באלג'יר על הקמתה של מדינה פלשתינית, הוכחו כחסרות יסוד. ראשי מטה השביתה אמרו אמש שהם מרוצים מהענות הציבור הערבי לקריאתם לשבות לאות מחאה על הריסת הבתים בטייבה, ועל הדרך בה עברה השביתה, ללא אלימות או הפגנות והתפרעויות, וחזר והכחיש שמועד השביתה נקבע במקביל להכרזה באלג'יר.

עוד אמרו ראשי ועדת המעקב, שבראשה ראש עיריית שפרעם, איברהים נימר חוסין (אבו חאתם) ששוב הוכח שבקשתם שהמשטרה תימנע מלהכנס ליישובים הערביים, ביום השביתה, סייעה לשמירה על השקט, ואפשרה לראשי היישובים למנוע מעשים בלתי חוקיים, לא רצויים. איברהים נימר חוסין בירך את שר המשטרה על החלטתו להורות לכוחות המשטרה שלא להכנס לתוך היישובים הערביים במהלך השביתה.

אמש, בשעות המאוחרות, כאשר היה לכולם ברור, שאכן „הכל עבר בשלום" נשמו לרווחה הן מפקדי המשטרה, שהשקיעו הרבה במאמץ וריכזו כוחות גדולים במיוחד לקראת יום השביתה והן ראשי הציבור הערביים, שהצליחו לקיים שביתה מקיפה, אך גם עמדו בהבטחתם למנוע אלימות והתפרעויות, ולשמור על סדר מופתי.

ועדת המעקב, המאגדת בתוכה את ראשי המועצות הערביות, את חברי הכנסת ואת חברי הועדה המרכזת של ההסתדרות הערביים, וכן נציגים של גופים ציבוריים ופוליטיים שונים, מתכוונת להתחיל היום בהכנות לקראת הפגנה המונית, האמורה להתקיים בירושלים, מול בניין הכנסת, עם פתיחת הכנס הראשון של הכנסת ה־12, בדרישה להרחיב את שטחי הבניה ביישובים הערביים ויחידה אישורים של תכניות המתאר, כדי למצוא פתרון לבעיית הבניה הבלתי חוקית במגזר הערבי.

היענות חלקית לשביתה בגליל המערבי

השביתה שהוכרזה אתמול במגזר הערבי נענתה רק בחלקה באיזור הגליל המערבי. בדיקה שערך סופר „דבר" העלתה, כי רק כ־50־60 אחוז מכוח העבודה המספקים בני המיעוטים המועסקים במפעלים וברשויות המקומיות נעדרו מעבודתם.

העדרות בולטת במיוחד נרשמה במפעלי התעשיה בכרמיאל. מזכיר מועצת הפועלים, עזרא פיק, העריך כי רק שלוש מאות ערבים הגיעו לעבודה מתוך כאלף וחמש מאות המועסקים בכל המפעלים בעיר. אפילו שני המזכירים המועסקים בהסתדרות המקומית נעדרו מהעבודה. בעיריית כרמיאל, לעומת זאת, הגיעו רוב העובדים לעבודה.

בנהריה הגיעו רוב הפועלים הערביים לעבודה במיוחד במפעלים הגדולים כמו „סטראוס" ו„זוגלובק" דאגו להסדרים והסעות בעוד מועד. במפעל „רגבה" נעדרו 40 אחוז מבני המיעוטים.

צמיגים בוערים ליד טייבה

חיילי מג"ב סרקו אתמול את סביבת הכפר טייבה, לאחר שהוצתו צמיגים ופוזרו אבנים בסמוך לכפר. זהו האירוע היחיד שנרשם באיזור אתמול (צילום: ורד פאר/י.פ.פ.א)

„בשם אללה והעם הערבי הפלשתיני מכריזים על מדינה שבירתה ירושלים"

זהו נוסח ההחלטה האופראטיבית של המועצה הלאומית הפלשתינית על הקמת מדינה פלשתינית בשטחים

נוסח ההחלטה

„עם האינתיפאדה וההוויה המהפכנית המצטברת, הגיע העידן הפלשתיני אל סף תפנית היסטורית מכרעת. העם הערבי הפלשתיני מכריז ביום מחדש על זכויותיו הבלתי־ניתנות לערעור ויישומן על האדמה הפלשתינית.

„בהתאם לזכויות הטבעיות, ההיסטוריות והמשפטיות של העם הערבי הפלשתיני על מולדתו, פלשתין, ובהתבסס על הקורבנות של דורות של פלשתינים למען ההגנה על החירות והעצמאות של מולדתם:

„על בסיס ההחלטות של ועידות הפסגה הערביות:

„בהתאם לעליונות הזכות והלגאליות הבין־לאומית, כפי שבאו לידי ביטוי בהחלטות של ארגוני האו"ם מאז 1947:

„תוך יישום זכות העם הערבי הפלשתיני להגדרה עצמית, לעצמאות ולריבונות על אדמתו:

„מכריזה המועצה הפלשתינית, בשם אללה והעם הערבי הפלשתיני, על הקמת מדינת פלשתין על אדמתנו הפלשתינית, שבירתה ירושלים (אל־קודס אלשריף).

„מדינת פלשתין היא המדינה של הפלשתינים בכל אשר הם. במסגרת זו הם יוכלו לפתח את זהותם הלאומית והתרבותית, ליהנות ממלוא זכויותיהם הלגאליות, לנהוג בצורה חופשית על־פי דתותיהם, ולבטא ללא סייג את השקפותיהם הפוליטיות.

„שם יכובד כבודם האנושי במשטר פרלמנטארי־דמוקראטי, מבוסס על חופש המחשבה, החופש להקים מפלגות, כיבוד זכויות המיעוט על־ידי הרוב, וכיבוד החלטות הרוב על־ידי המיעוט.

„משטר זה יהיה מושתת על הצדק הסוציאלי, השוויון והעדר כל הפליה".

השגרירויות הונחו: לנקוט הסברה ולמנוע הכרה במדינה העצמאית

מאת יקיר צור, כתבו המדיני של „דבר"

שגרירויות ישראל בעולם נערכות למתקפה הסברתית בעקבות הכרזת העצמאות הפלשתינית.

שגרירי ישראל בכמה מדינות, שהועלה ספק לגבי תגובתן על הכרזת העצמאות הפלשינית, הונחו עוד אתמול לנקוט בצעד הסברתי מקדים, כדי למנוע, ככל האפשר, הכרה ב„מדינה הפלשתינית העצמאית". חוגים כדיניים בירושלים העריכו אתמול, כי רוב ארצות אירופה, למעט אולי איטליה ויוון, לא יכירו בהכרזת העצמאות הפלשתינית, וכמותן גם שאר המדינות המקיימות יחסים דיפלומאטיים עם ישראל.

עד כה הכירו במדינה הפלשתינית העצמאית סעודיה, אלג'ירייה, כווית, תוניסיה, צפון תימן ודרום תימן, מאליזיה, מאוריטניה, אינדונזיה, ירדן ותורכיה, שהיא המדינה היחידה שגם מקיימת יחסים דיפלומאטיים עם ישראל. במשרד החוץ בירושלים הביעו אמש אכזבה וצער על המהלך התורכי. מיופה־הכוח התורכי זומן להיום לבירור במשרד החוץ.

'עד כאן' לדיכוי

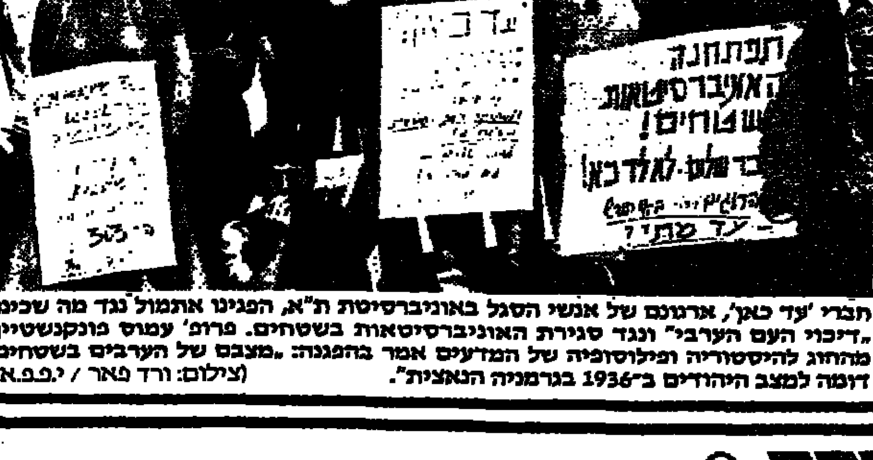

חברי 'עד כאן', ארגונם של אנשי הסגל באוניברסיטת ת"א, הפגינו אתמול נגד מה שכינו „דיכוי העם הערבי" ונגד סגירת האוניברסיטאות בשטחים. פרופ' עמוס פונקנשטיין מהחוג להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים אמר בהפגנה: „מצבם של הערבים בשטחים דומה למצב היהודים ב־1936 בגרמניה הנאצית". (צילום: ורד פאר / י.פ.פ.א)

שלוש סירות דיג עלו באש במעגן הנמל בעכו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

שלוש סירות, מהן שתי סירות דיג וסירה ללימוד שיט השייכת למועדון שיט בעכו, עלו באש אור לאתמול בעת שעגנו בנמל הדיג בעכו.

ראש שירותי הכבאות בגליל המערבי, יוסי בן־עזרא, אמר אמש, כי מבדיקה ראשונית נראה, כי מדובר בהצתה.

שלוש הסירות נשרפו כליל. שתיים מהסירות, שייכות לדייג ערבי, המתגורר בעכו, ולשוטר, המשרת בתחנת המשטרה במשגב.

למרות שהאירוע התרחש בשעה 4.00 לפנות בוקר, ביום בו הוכרזה השביתה במגזר הערבי, לא רואים שוטרי תחנת עכו, בשלב זה, כל קשר בין האירועים. על גבי סירת הדיג של הערבי נמצא מיכל דלק וניכרו בה סימני דלק.

חוק הדליקות סבור, כי האש פרצה בסירת הדיג של הערבי, וממנה עברו לשונות האש אל שתי הסירות שעגנו בצד.

ישראל וארה"ב הצביעו נגד החלטת או"ם האוסרת התקפת כורים גרעיניים

(עי"ר).– ישראל, שמטוסיה הרסו כור גרעיני עיראקי לפני שבע שנים, הצטרפה לארה"ב בהצבעה נגד החלטה באו"ם ביום שני, המאשרת איסור התקפות צבאיות על כורים גרעיניים בלשהם.

נציגי 91 מדינות הצביעו בוועדה הפוליטית של העצרת בעד ההחלטה. לפי החלטה זו התקפה על מתקן גרעיני, כמוה כמלחמה רדיולוגית, מאחר שבעקבותיה עשוייה להתפשט רדיואקטיביות בסביבה.

חיל האוויר הישראלי הפציץ את המרכז הגרעיני 'תמוז' ליד בגדד ב־7 ביוני 1981. ישראל טענה, כי היה חשש שעיראק מתכוונת לפתח פצצה אטומית.

ח"כ תופיק זיאד ניצל בתאונה בה נפצעו 4

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר" בנצרת

ראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד ניצל אתמול מתאונת דרכים בה נפצעו ארבעה אנשים.

התאונה היתה בצומת אום אל־פחם. ח"כ זיאד, שנסע במכוניתו הפרטית, ישב ליד הנהג, בדרכו חזרה לנצרת, שם השתתף בישיבת מטה שביתת המגזר הערבי.

בצומת אום אל־פחם הגיחה באופן פתאומי לכיוון הכביש הראשי מכונית פרטית מדגם 'סובארו' והתנגשה בחלק הקדמי של מכוניתו של הח"כ. ארבעה מנוסעי ה'סובארו' נפצעו, אחד מהם קשה. הם הועברו לבתי החולים לטיפול רפואי. ח"כ זיאד ונהגו לא נפגעו.

משטרת התנועה במרחב העמקים פתחה בחקירה.

מדינת ישראל מציעה:

הנפקה במכרז

גלבוע סדרה 6502 א'

צמודה לדולר

הסדרה תונפק לציבור ביום רביעי, 16 בנובמבר 1988 בסכום של 25 מיליוני שקלים חדשים.

הסדרה תוצע לציבור ביום 16 בנובמבר 1988, באמצעות מכרז. החיוב הכספי ייעשה רק ב־17 בנובמבר 1988.

הסדרה צמודה לשער היציג של דולר ארצות־הברית, שיפורסם ב־15 בנובמבר 1988 ותפדה בתום 5 שנים ב־16 בנובמבר 1993.

אגרות החוב ישאו ריבית משתנה, שתקבע כל חצי שנה, בשיעור שמשלם בנק ישראל עבור פקדונות דולריים (פת"מ פיצויים) לתקופה של ששה חודשים בתוספת 1% לשנה.

שיעור הריבית למחצית השנה הראשונה יקבע על פי ריבית פת"מ פיצויים, לתקופה של ששה חודשים שהיתה בתוקף ביום 15 בנובמבר 1988 בתוספת 1%.

הזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום רביעי, 16 בנובמבר 1988 במחירים שלא יפחתו מ־95%.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבוע מיום הוצאתה.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

הערה: התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג "גלבוע") ובתקנות מילוה מדינה ("מכרזים"). לפי סעיף 11 לתקנות "מילוה המדינה" (מכרזים) "אין באמור בתקנה כלשהי מתקנות אלה כדי להחייב את המדינה למכור את הסדרה כולה או כל חלק ממנה".

תגובות

שאקי: נמר של נייר

(עשית). – בתגובה להחלטות מועצת אש"ף באלג'יר, אומר ח"כ אבנר שאקי, שההכרזה היא חסרת כל משמעות משפטית או מעשית.

גם משקלה המדיני קטן ביותר והיא נועדה רק לקדם את יחסי הציבור של ארגון טרור שידי ראשיו מגואלות בדם. לדבריו, ההכרזה סותרת בצורה חד־משמעית את הסכמי קמפ־דייויד, שאין בהם זכר לכינון מדינה פלשתינית ביהודה, שומרון ועזה.

מדובר ב'נמר של נייר', אמר ח"כ שאקי, והתשובה הניצחת של ממשלת ישראל תהיה באמצעות הגברת ההתיישבות ביש"ע.

שריד: הדרך לפריצת דרך

(עשית).– ח"כ יוסי שריד אומר, כי באלג'יר לא היתה פריצת דרך, אבל אין עוד ספק שבאלג'יר עלה אש"ף על הדרך לפריצת הדרך.

לדבריו, יש רק לקוות שהדרך הזאת עד להכרה מלאה ורשמית בישראל לא תתארך מעתה ואילך יתר על המידה. ח"כ שריד אומר, כי אש"ף, שמאמץ את עקרון חלוקת הארץ, את ההכרה העקיפה בישראל ואת הנכונות למו"מ, כבר איננו אש"ף של האמנה הפלשתינית ואין זו התפתחות של מה־בכך. מוטב ישראל תיערך בכל ההקדם לשלב ההכרה ההדדית בין שני העמים וההדברות לשלום ביניהם.

המר: דברים בטלים

(עשית). – השר זבולון המר דחה היום, את "הקבלה" לכאורה של החלטה 242 על־ידי הוועידה הפלשתינית באלג'יר.

השר כינה את ההחלטות 'דברים בטלים'. הוא ציין, כי ישראל לא תלך שולל אחר הצהרות כוזבות, הניתנות אל מצלמות הטלוויזיה.

המר טען, כי גם אם תהיה מדינה, שתגלה סימנים להכרה במה שמכונה על־ידי אש"ף 'ממשלה גולה', תחוייב ישראל לפעול לשכנוע מדינה זו להפעיל סנקציות כנגד הטרור המאורגן והעמדתם של האחראים לו לדין.

חד"ש: משמעות היסטורית

(עשית).– הנהלת חד"ש קידמה אתמול בברכה את החלטות המועצה ה־19 של אש"ף. ההכרזה על הקמת מדינה פלשתינית וההחלטות המועצה הן בעלות משמעות היסטורית, נאמר בהודעת חד"ש.

לדעת חד"ש, לממשלת ישראל אין שום נימוק רציני לסרב לוועידה בין־לאומית לשלום במזרח התיכון, בהשתתפות אש"ף. הקריאה להקמת מדינה פלשתינית יחד עם הקריאה לוועידה בין־לאומית לשלום על בסיס החלטות 242 ו־338 של מועצת הבטחון מסייעות רבות לכוחות השלום בישראל להאבק להכרת ישראל באש"ף, לנסיגה מהשטחים הכבושים ולהקמת מדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל לטובת השלום, הבטחון והעתיד המאושר לשני העמים.

'צומת': להפסיק ההתפרעות

בתגובה על הכרזת העצמאות הפלשתינית הגיבה תנועת 'צומת':

„אנו תובעים ממדינת ישראל לנקוט באמצעים מידיים, כדי להפסיק את ההתפרעות, אשר ללא ספק, היא שהביאה להתפתחות הפוליטית. ישראל חייבת להודיע, כי את מה שלא השיגו הערבים ביוזמתם לפני 41 שנה – לא ישיגו גם היום". עוד נאמר בתגובת תנועת 'צומת', כי מי שיוזמין מלחמה יקבל אותה. כצעד מעשי הקליטה תנועת 'צומת', לאכלס אכסניה חדשה במזרח ירושלים ביהודים.

שלמה קסן, ראש מועצת אלפי־מנשה, אמר בתגובה: „הכרזת העצמאות הפלשתינית מחייבת את מדינת ישראל לנקוט בצעדים שמטרתם למלא את החלל המדיני הריק על־ידי החלת החוק הישראלי ביהודה ושומרון". קסן אמר, כי השעה הנוכחית כשרה לכך, שכן ניתן ליישם את הצעד כתגובה שווה לצעד הפלשתיני האחרון.

עטשי: החלטה ראויה לברכה

(ע). – החלטת ועידת אלג'יר, שיש בה הכרה במדינת ישראל ראויה לברכה, בתנאי שזו מלווה בהכרה במדינת ישראל, במתחומיה וריבונותה – אמר ח"כ זידאן עטשי, תושב עוספיה שבכרמל, בתגובה להכרזת ועידת אלג'יר.

ח"כ עטשי אמר, כי החלטת אלג'יר היא חיובית וישראל חייבת להתייחס אליה בהתאם, מבחינת ההדדיות. מה עוד, אם זו תוביל לשיחות שלום ישירות בין פלשתינים לבין ישראלים.

ח"כ עטשי הטעים, כי הוא מברך על ההחלטה, שיש בה אלמנטים רבים של הכרה במדינת ישראל ופריצת דרך להכרה בה. החלטה זו עשויה לשנות גם את יחסה של ממשלת ישראל לפלשתינים ולהביא לשיחות ישירות להשגת שלום באיזור.

זיאד: ביטוי לעמדה אחראית

(ע).– ראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד פרסם אתמול הודעת תמיכה בהחלטת המועצה הפלשתינית באלג'יר, שקראה להקים מדינה פלשתינית עצמאית ביהודה שומרון ועזה.

בהודעתו אומר ח"כ זיאד: „האוכלוסיה הערבית בישראל מקבלת את ההחלטה ההיסטורית בשמחה ובהתלהבות, ורואה בה ביטוי לעמדה אחראית ביותר של מנהיגי העם הפלשתיני. זאת, בזמן שממשלת ישראל מסתגרת בתוך קופסה סגורה, מתעלמת ומרחיקה עצמה מהתפתחות האירועים הקורים באיזור ובעולם".

הוא ממשיך ואומר: „אנו חושבים שהכרזת אלג'יר פותחת דרך רחבה בפני ממשלת ישראל כדי לשנות כיוון ולהפנות את פניה לשלום והפעם לשלום אמיתי וצודק".

מפ"ם: להימנע מדחייה

מאת סופר „דבר"

מפ"ם קוראת לממשלת ישראל, להימנע מתגובה הסוגרת, הדוחה על הסף את החלטות המועצה הפלשתינית באלג'יר.

„בתגובתה חייבת ישראל, להבחין בין מרכיביה השונים של החלטת אלג'יר, ולהיאחז בחיוביים שבהם כפתח לדיאלוג ישראלי־פלשתיני, לקראת מו"מ כולל לשלום צודק במזרח התיכון בגבולות בטוחים מוכרים וסופיים.

גם בחינה ראשונית של החלטת אלג'יר מלמדת, כי אש"ף ביצע שלב נוסף בתהליך הנתקותו מן האמנה הפלשתינית, ועשה צעד משמעותי לקראת שילובו כנציג העם הפלשתיני למו"מ לשלום באיזור.

זה הרגע שבו תעזה ישראלית עשויה לכמש את נוסחת שם־טוב־יריב, ולהביא לפתיחתו של מו"מ לשלום על יסוד הכרה פלשתינית בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, הכרה במדינת ישראל על בסיס של הדדיות, והסכמה משותפת התנתקות מיידית ממעגל האלימות האיבה".

'השנה ה־21': צעד לשלום

מאת סופר „דבר"

תנועת „השנה ה־21" העבירה אתמול את האיגרת הבאה למנהיגים פלשתינים בשטחים:

„באלג'יר נוסדה מדינת הפלשתינים. הכרזת אלג'יר היא צעד מכריע לקראת שלום צודק במזרח התיכון ופיוס בין שני העמים. עודנו מצפים להכרתכם המפורשת במדינת ישראל ולהסתלקותכם הגמורה מדרך הטרור, אך כממשיכי דרכה של התנועה הציונית, שנאבקה להגדרה עצמית של העם היהודי, אנו מברכים על צעדכם החשוב לקראת הגדרה עצמית של העם הפלשתיני ולכינון מדינתו לצד מדינת ישראל. ממשלת ישראל מתכחשת לרוח המציאותית העולה מהכרזת אלג'יר, כדי שתוכל להמשיך להנציח את מצב הכיבוש. נוסיף להיאבק במגמות אלו ובמדיניות הדיכוי בשטחים ונמשיך להכשיר את הלבבות בציבור הישראלי להושטת יד של שלום לתנועה הלאומית הפלשתינית".

هكذا من الاصل

משק וכספים

שליש מהצריכה הפרטית – מייבוא

29% מכלל התפוקה התעשייתית בישראל (כולל ענף היהלומים) נועדים ליצוא. מהתפוקה התעשייתית (לא כולל יהלומים) יוצאו בשנת 1982/83 כ־25%. נוסף על כך, כ־12% מהתפוקה התעשייתית המקומית משמשים כתשומות ליצוא של ענפים אחרים במשק (יצוא עקיף).

כך עולה מתוצאות מחקר תשומה־תפוקה למשק הישראלי לשנת 1982/83 שהסתיים בתחילת השנה ואשר תוצאות ממנו מובאות בשנתון הסטטיסטי החדש.

עוד מתברר כי בין ענפי התעשיה שמשקל היצוא הישיר והעקיף מכלל תפוקתם גבוה, נמנים ענף הכימיה הבסיסית ותוצרי הזיקוק (75%), ענף הכרייה והחציבה (60%), ענף הטקסטיל (47%), ההלבשה (41%).

עוד עולה מתוצאות המחקר כי מרכיב היבוא בצריכה הפרטית הוא 33% ובו 15% יבוא ישיר ויבוא של מוצרי מזון ומוצרים תעשייתיים המיועדים ישירות לצריכה.

מסך יבוא הסחורות והשירותים של המשק 74% משמשים תשומות לייצור, 16% לצריכה פרטית ו־10% להשקעה במכונות וציוד.

משלחת תעשיינים ואנשי עסקים מצרפת לכינוס באילת

כינוס לשיתוף פעולה תעשייתי בין ישראל לצרפת ייערך באילת ב־21־22 החודש בסיוע התאחדות התעשיינים והארגון משרד החוץ. ישתתפו כ־30 תעשיינים ואנשי עסקים בכירים מצרפת בראשותו של מנכ"ל משרד התעשיה הצרפתי ז' פ. סגליז.

בין האורחים מצרפת יהיו מנכ"ל משרד המחקר והטכנולוגיה, מנכ"ל משרד המדען הראשי, מנכ"ל מנהלת פרוייקט "יורקה" למו"פ באירופה, נציגי המפעלים "רטו", "בויל", "רנו", "בריטה", "מנס דובך", "וזישי", "אליקטל" ועוד.

היום הראשון של הכינוס יוקדש להרצאות מפי ההנהגה הכלכלית־תעשייתית של ישראל על שיתוף פעולה עם צרפת. היום השני ייוחד למפגש בין תעשיינים מישראל לעמיתיהם מצרפת. יוצגו פרוייקטים לשיתוף פעולה בין שתי הארצות וכן הפוטנציאל של ישראל בתחומי האלקטרוניקה, האלקטרו־אופטיקה, מחשבים, תוכנה, רובוטיקה, לייזרים וטלקומוניקציה.

בין המרצים מישראל יהיו משה שמיר יו"ר אגף האלקטרוניקה והתוכנה בהתאחדות התעשיינים ונשיא "וזישי ישראל"; אבי זאבי יו"ר ארגון בתי־תוכנה בהתאחדות ומנכ"ל "מנוף"; בני פלד נשיא איגוד תעשיות האלקטרוניקה ואחרים.

לדעת משה נחום, מנהל המחלקה לסחר־חוץ ולקשרים בין־לאומיים בהתאחדות, יסייע הכינוס לגשר בין התעשיות המתוחכמות של ישראל וצרפת לאור הכישלון של תעשיות אלו לשתף פעולה ביניהן בצורה מעמיקה למרות הפוטנציאל הרב.

נחום מסביר כי הבעיה היא שישראל אינה מצליחה להגדיל את יצוא המוצרים המתוחכמים והטכנולוגיים שלה לצרפת וקיימים מחסומים תרבותיים, לא מכסיים, שיש לפרוץ אותם כדי להגביר את שיתוף הפעולה בין שתי הארצות.

עוד מציין נחום כי למרות זאת גילו הצרפתים בשנים האחרונות פתיחות ועניין כלפי התעשיה הישראלית, כאשר הממשל הצרפתי נתן אור ירוק וראה בחיוב רב שיתוף פעולה עם מפעלים מישראל.

היו אלה הצרפתים שאפשרו למפעלים ישראליים להרחיב לפרוייקט המו"פ "יורקה", דרך קבלנות משנה של חברות צרפתיות.

משלחת ברזילית לישראל

משלחת רמת דרג בת 15 תעשיינים, ראשי ארגונים כלכליים ומנהיגי איגודים מקצועיים תגיע ארצה בשבוע הבא לביקור בן שמונה ימים.

בין חברי נשיא הבנק הלאומי הברזילי לפיתוח כלכלי־חברתי, נשיאי ארגוני המעסיקים ושני מנהיגי הסינדיקטים המאגדים את כל פועלי התעשיה בברזיל.

נציבות המס מקבלת דו"חות מחשב

במגמה לסייע ולהקל על רואי החשבון ויועצי המס, החלה נציבות מס הכנסה לתת אישורים להגשת דו"חות הנערכים והמודפסים באמצעות מחשב.

כיום מאושרים פלטי המחשב הקשורים בהצהרת הון, ספרי תקבולים, תשלומים ודו"חות שנתיים.

בין הדו"חות שאושרו על ידי הנציבות – דו"חות תיאום אינפלציוניים שעובדו והודפסו באמצעות מחשב אישי ותוכנת "רמניהול" שפותחה בחברת "ליתם".

הדו"חות המאושרים כוללים: טופס פחת, דו"חות תיאום אינפלציוניים לעצמאים וחברות, כולל כל הנספחות.

אבי בן יצחק, מנכ"ל "ליתם שרותי תוכנה" מסר כי "חוק שטיינברג" קובע סיס להגיש את הדו"חות השנתיים על־גבי טפסים, המונפקים על־ידי נציבות מס הכנסה בלבד.

"יחד עם זאת", הוא מוסיף, "קיבלה ליתם אישור מיוחד המאפשר לרואי חשבון ויועצי מס, העושים שימוש בתוכנת 'רמניהול', להגיש דו"חות אינפלציוניים כפלט מחשב ואף להדפיס את טופס 1301 באמצעות המחשב".

בן יצחק ציין, שמסקר שערכה חברתו בין משתמשי התוכנה עולה שהם חסכו 70%־50% מהזמן המוקדש למילוי דו"חות.

יעקבי מזהיר מנסיגה כלכלית

"הסיכוי שהממשלה החדשה, בהרכב המסתמן היום, תוכל להנהיג כיוון חדש למשק, קלוש ביותר" – אמר השבוע שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי.

בדברו בטקס סיום קורס מנהלי יצוא וסחר בין־לאומי של "אורט", אמר כי עלולה לקום ממשלה שתגביר את המתח הבטחוני ותבצע השקעות סרק ביו"ש. לדבריו, הקטנת המאמץ בבניין המשק ובפיתוח היכולת הטכנולוגית המדעית תגרום נסיגה כלכלית ולאומית.

יעקבי התריע מפני התהליכים החמורים בשנת 1988. מאז ראשית השנה גדלה האבטלה ב־65 אחוז, חלה נסיגה מתמדת בתחום ההשקעות ואלפי מפעלים בתפורדים וקורסים. התפתחויות כדאיגות אלה נובעות לא רק מהאינתיפאדה, שספגה כשני אחוזים מהגידול הצפוי במשק, אלא גם משיעורי הריבית הגבוהים.

בתנאים אלה, ציין, דרושה מדיניות כלכלית חדשה ודינמית, שעיקרה פריצה מוקיפאון.

בנק הפועלים מפעיל חבילת מימון מיוחדת לחברי התאחדות האיכרים

בנק הפועלים גיבש, בשיתוף עם התאחדות האיכרים חבילת מימון בלעדית לחבריה, המותאמת לצרכיהם המיוחדים.

יוזמה זו היא פרי מדיניותו של הבנק להרחיב את פעילותו בקרב מגזרים עסקיים חדשים.

במסגרת חבילת המימון החדשה, יוכלו חברי התאחדות האיכרים לקבל, בהמלצתה, הלוואות לא צמודות בסכום של עד 60,000 ש"ח לתקופה של עד 24 חודש בריבית מועדפת של "פריים" בתוספת 0.95% לחודש (כיום 2.2% לחודש).

כן יוכלו חברי ההתאחדות לקבל הלוואות צמודות למדד בסכום של עד 60,000 ש"ח לתקופות של עד 8 שנים בריבית של 9.5%־10.0% לשנה – לפי תקופת ההלוואה. בהלוואות אלו אפשר יהיה ליהנות מהסדר מיוחד של דחיית קרן ההלוואה ("GRACE") לשנתיים בהלוואות ל־5 שנים, לתקופה של 3 שנים – בהלוואות ל־8 שנים. נוסף על כך יוכלו לקבל גם הלוואות צמודות לדולר.

עוד יוכלו חברי ההתאחדות להצטרף לתוכניות חיסכון מיוחדות, המותאמות לצרכים שלהם: האחת, תוכנית חיסכון מיוחדת למימון השקעות, המאפשרת לקבל במועד תחילת החיסכון הלוואה צמודה למדד בסכום של עד 25,000 דולר בתנאים מועדפים לביצוע השקעות. תוכנית שניה מיועדת לחסוך לשנת חופשה (או לשנת שמיטה), והיא מבוססת על חיסכון חודשי בתנאי ריבית מועדפים (4.5%־3% לשנה צמוד למדד, לפי תקופת החיסכון) וכן על אפשרות לקבל הלוואה בגובה סכום החיסכון בתום התקופה.

עליה של 22% בייצוא המוטס

מאת אריה אריד

עליה של 22 אחוז בייצוא המוטס חלה בחודש שעבר בהשוואה לאותו חודש אשתקד. הייבוא המוטס גדל בשני אחוזים.

הגידול הרב בייצוא באוקטובר בא בעקבות ירידה של 27 אחוז בספטמבר, כנראה כתוצאה מעונת החגים, שעיקרה חל השנה בחודש זה. גם מטעני הייבוא המוטסים פחתו בספטמבר בשני אחוזים, והם גדלו באוקטובר באותו שיעור. בזמן החגים אכן דווח על פיגור בהטסת מטענים ולקראת סוף החודש שעבר הוא הדבק העבודה חזרה לתקנה.

בעשרת החודשים הראשונים פחת הייצוא המוטס בששה אחוזים והייבוא נותר יציב. לפיכך פחתה הכמות הכוללת של תנועת המטענים בנמל בן־גוריון בשלושה אחוזים.

אולם השנה חלות תנודות קיצוניות בתנועה מחודש לחודש. לעומת ירידה של 19 אחוז בייצוא במארס, 21 אחוז באפריל וביולי ו־27 אחוז בספטמבר, חלה עליה של 23 אחוז בינואר, 20 אחוז במאי ועכשיו 22 אחוז באוקטובר. הירידה הגדולה ביותר בייבוא חלה באפריל, 15 אחוז, ולעומתה חל גידול קיצוני של 13 אחוז באוגוסט.

ביקושים ועליות שערים

● שוב התחרשה הנהירה בשוק המניות ונרשמו ביקושים ועליות שערים ● בלטו ניירות הערך של חברות בעלות פוטנציאל יצוא גבוה ● מדד מניות המשתנים חזר לרמתו מיום א' ● המחזורים הגבוהים בשוק המניות נמשכו גם אתמול ● ירידות בבנקאיות 89 ועליות בבנקאיות 91 ● ערב פרסום המדד – ביקושים לצמודים הקצרים – היצעים לארוכים.

מאת ישראל הרבל

בשוק המניות שוב השתנתה אתמול האוירה ובדומה ליום א' נרשמו ביקושים ועליות שערים נאות בשוק המניות. כבימי המסחר הקודמים גם אתמול עמדו המניות הנסחרות בזירת המשתנים במוקד ההתעניינות ושעריהן עלו ב־2.9% תוך מחזורי מסחר נאים ביותר. עם פתיחת המסחר בשלב המרץ בלטה פעילותו של קונה גדול בלידר שהזרים ביקושים נאים לשורה ארוכה של מניות בחולקן ביקושים בשער בלבד. כתוצאה מפעילות זאת עלו המניות בשלב המרץ ב־1.1% כאשר בשלב זה בלטה עליה של 5.4% במניות פטרוכימיים. פעילותו של הקונה בלידר שהוא כנראה גורם מוסדי עודדה את יתר סוחרי הבורסה והם מהרו לחטוף את ההיצעים במקרים שהיו כאלה.

עם פתיחות המסחר בשלב המשתנים השתפרה עוד יותר האוירה ובשלב המשתנים בלטה פעילות חיובית תוך עליות שערים ומחזורים נאים במניות כלל סחר, הכשרת הישוב, ים המלח, פטרוכימיים, כלל תעשיות, אי־די־בי. פתוח, חברה לישראל ודיסקונט השקעות. מחזור העסקות בשוק המניות נותר גם אתמול ברמה גבוהה והסתכם ב־9.3 מיליון שקל. כבימי המסחר הקודמים גם אתמול בלטה ההתעניינות במניות של חברות הנהנות מפוטנציאל של גידול ניכר ביצוא והדבר מוסבר בתכנית כלכלית הצפויה בקרוב ונועדת לסייע לתעשיית היצוא. סוחרי הבורסה נותרו אופטימיים לגבי הצפוי בתקופה הקרובה בשוק המניות ולכן הם נוטים להגדיל פרופורציות במניות דבות. בבנקאיות נרשמה מגמה של היצעים וירידות שערים בבנקאיות 89 ועליות שערים בבנקאיות 91. מדד המחירים לצרכן שפורסם אתמול גרם להיצעים בינוניים בצמודי המדד הארוכים ולביקושים נאים בסדרות לטווח פדיון קצר.

שינויי שער במניות

במניות הבאות נרשמו תנודות שערים חדות: אוצר התיישבות המשיכה בנסיקתה ועלתה ב־10% נוספים ובכך השלימה עליה של כ־100% בחודש האחרון, בנק הספנות 0.5 – 10%+, מרכז הקבלנים – 13%+ לאחר יומיים של קונים בלבד, קרור 0.1 – 6.8%+, ערובה 0.1 – 10%–, מלונות אילת – 7.1%–, לומי 1 – 7.8%+, ונלכל 1 – 8.8%+, ונלכל 5 – 9.7%+, מן 1, 5 – מוכרים בלבד, עסיס – 14.8%–, ליגת – 33.5%– לאחר יומיים של מוכרים בלבד עקב אי הבהירות בנוגע לעתיד החברה, עיט אופציה – 7.4%+, אלומית 5 – 6.1%+, קרמגי 5 – 10.3%–, לכיש 5 – 5%–, אלקטרה 5 – 9.6%+, כתר – 5.5%+, לבידי אשקלון – 8.7%+, אי.די.בי. פתוח אופציה – 5.5%+, חירון 1 – 6.6%–, יואל אופציה – 5.6%+, קופל – 10%+, כלל מחשבים – 10%–, רשף מחשבים – מוכרים בלבד, בן יקר גת – 10%–, רסקו רגילות – 9.9%+, אסאס – קונים בלבד, גולדפרוסט 1 – 10%–, סופר אופציה – 20.5%+, פולינון – 6.3%+, איתם – 10%+.

קרנות הנאמנות המתמחות במניות – שונות בביצועים

אם נתבונן על שני ימי המסחר הראשונים שהיו השבוע בשוק המניות ברור כי יום א' אופיין בביקושים נאים ועליות שערים חדות יחסית ואילו ביום ב' התהפכה המגמה ושוק המניות סבל מהיצעים וירידות שערים חדות.

ממעקב שביצענו אחרי התנהגותן של קרנות הנאמנות המתמחות במניות בשני ימי מסחר אלו מתברר כי חלק מהקרנות עלו ביום א' יותר מאשר ירדו ביום ב' וחלקן ירדו ביום ב' יותר מאשר עלו ביום א'.

יש לציין כי כמעט כל קרנות הנאמנות המתמחות במניות נמצאות בפרופורציות השקעה דומות בשוק המניות ומרכיב המניות בתיקי הקרנות הללו נע בין 80% ל־90% מהנכסים.

ברור כי השונות בביצועי קרנות הנאמנות הללו נובעת מתיק השקעות שונה שבא לידי ביטוי בעיקר אם נשווה את הביצועים בימים אלה של הקרנות מקבוצת בנק הפועלים שבלטו בביצועים גרועים יחסית לבין קרנות לאומי פיא ואילנות דיסקונט אשר ביצועיהן לפחות ביומיים הללו היו משופרות יחסית.

להלן נתונים על תשואות הקרנות המתמחות במניות של שלש הקבוצות הגדולות:

שם הקרן	מנהל הקרן	שינוי באחוזים ב־12/11	שינוי באחוזים ב־13/11
ארז	פועלים – קרנות	+0.72	−1.21
אתגר	פועלים – קרנות	+0.93	−1.27
כוכב	פועלים – קרנות	+0.58	−0.89
זמיר	להק – אמריקאי	+0.61	−1.15
בדולח	לאומי פיא	+0.82	−0.81
יהלום	לאומי פיא	+1.08	−1.04
מכלול	לאומי פיא	+1.45	−1.21
אודם	לאומי פיא	+1.25	−1.05
דקל	אילנות דיסקונט	+1.42	−1.18
שסק	אילנות דיסקונט	+1.39	−1.20

הודעות הבורסה

התיירה הישראלית: החברה מסרה לבורסה כי חברת התיירה הישראלית אחזקות (1987) בע"מ הודיעה כי היא מנהלת מו"מ על מכירת 51% ממניות השליטה לקבוצת משקיעים. עם סיום המו"מ תודיע החברה לבורסה על תוצאותיו.

מאיר עזרא: החברה הבהירה בהודעה לבורסה את הסיבות לירידת הרווח בחברה. המעבר מרווח תפעולי של כ־960 אלף ש"ח במחצית השנה שהסתיימה ב־30.9.87 להפסד של 350 אלף ש"ח במחצית השנה שהסתיימה ב־30.6.88 נבע בעיקר מירידה במחזור המכירות של הקבוצה בסכום של כ־5.2 מיליון שקל. כמו כן היתה ירידה מסויימת בשיעור הרווח הגולמי במחצית השנה שהסתיימה ב־30.6.88 לעומת מחצית השנה שהסתיימה ב־30.9.87. גורמים אלו הביאו לירידת הרווח הגולמי בקבוצה אשר התקזזה בחלקה כתוצאה מקיטון בהוצאות המימון הריאליות בקבוצה ובחלקה גרמה לירידת הרווח התפעולי בכ־1.3 מליון ש"ח.

אלרן – מק: החברה הודיעה כי תנפיק כ־6,000 מניות בנות 1 ש"ח כא' לקבוצת איי.בי.טי – א.ס.א. מניות אלה מהוות 2.9% מההון המונפק והנפרע של החברה לפני ההנפקה. תמורת ההנפקה תקבל אלרדטק 559 מניות רגילות בנות 1 שקל של חברת איי.בי.טי. ובכך תהפוך זו לחברה בבעלות ובשליטה מלאה של אלרדטק. חברת איי.בי.טי. אשר נוסדה ב־8.4.1981 עוסקת במחקר ופיתוח של כמה פרוייקטים בתחום הביוטכנולוגיה, אחד הפרוייקטים אושר ע"י המדען הראשי של משרד התמ"ס ולגבי פרוייקט אחד קיים הסכם עם הקרן הדו־לאומית ישראל־אמריקה לפיתוח המוצר כנגד מענק של 40% מסכום הפיתוח. החברה הינה מפעל מאושר ע"פ הוראות חוק עידוד השקעות הון.

שערי מטבע חוץ ביום 15.11.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.56	1.63	1.55	1.63	1.56	1.63	1.5811	1.6009	1.5801	1.5999	1.5811	1.6010	1.5908
1 מארק גרמני	0.90	0.94	0.89	0.93	0.89	0.93	0.9071	0.9185	0.9063	0.9176	0.9071	0.9185	0.9116
1 לי"ש	2.82	2.94	2.81	2.94	2.81	2.95	2.8634	2.8992	2.8585	2.8941	2.8626	2.8986	2.8778
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2650	0.2683	0.2654	0.2687	0.2650	0.2683	0.2669
100 ינים יפאניים	1.27	1.32	1.26	1.32	1.26	1.32	1.2834	1.2994	1.2788	1.2948	1.2833	1.2995	1.2886
1 גולדן הולנדי	0.79	0.83	0.79	0.83	0.79	0.83	0.8032	0.8133	0.8037	0.8138	0.8039	0.8140	0.8082
1 פרנק שוויצרי	1.07	1.11	1.06	1.11	1.06	1.11	1.0815	1.0950	1.0825	1.0958	1.0822	1.0958	1.0885
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2604	0.2637	0.2603	0.2636	0.2604	0.2637	0.2616
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2394	0.2424	0.2392	0.2422	0.2393	0.2423	0.2408
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2345	0.2375	0.2345	0.2375	0.2347	0.2377	0.2360
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3822	0.3876	0.3817	0.3864	0.3819	0.3867	0.3845
1 דולר קנדי	1.27	1.32	1.26	1.32	1.26	1.32	1.2823	1.2984	1.2815	1.2975	1.2813	1.2974	1.2893
1 דולר אוסטרלי	1.29	1.42	1.30	1.40	1.31	1.40	1.3503	1.3672	1.3495	1.3664	1.3487	1.3656	1.3580
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.40	0.55	0.42	0.58	0.6613	0.6696	0.6607	0.6689	0.6603	0.6686	0.6651
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.44	0.42	0.44	0.4295	0.4348	0.4326	0.4380	0.4327	0.4381	0.4349
10 שילינגים אוסטריים	1.27	1.33	1.26	1.32	1.27	1.33	1.2874	1.3036	1.2868	1.3028	1.2907	1.3069	1.2965
1000 לירטות איטלקיות	1.20	1.26	1.19	1.27	1.20	1.29	1.2186	1.2338	1.2183	1.2335	1.2195	1.2348	1.2252
1 "סלי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8776	1.9011	1.8763	1.8998	—	—	1.8890
1 דינר ירדני	2.78	2.95	2.61	2.77	—	—	—	—	—	—	—	—	3.8634
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.0284
1 לירה מצרית	0.60	0.63	0.61	0.64	0.62	0.68	—	—	—	—	—	—	0.6681

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
א.ה.ח. ש	65270 *	596	+5934	+10.0	+634
• ביצוע חלקי 72.20%					
אידיבי ב	הפסקת מסחר				
אידיבי בכא	הפסקת מסחר				
דיסקונט ש"ה ב'	הפסקת מסחר				
טפחות 1	985	5684			−2151
טפחות 5	505 תב	4587	+46	+10.0	+2434
הפועלים מבכ'	הפסקת מסחר				
כללי לא בהסדר 1	15550	60.0			−61.0
כלל ש"ה 7	הפסקת מסחר				
כלל ש"ה 1	הפסקת מסחר				
מנון וסחר 1	הפסקת מסחר				
מנון וסחר 5	הפסקת מסחר				

בהסדר הצמדה ל־89

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אידיבי מ"ר ל־89	148400	156			−63.0
אידיבי ב' ל־89	148203	10.0			−3.0
אידיבי בכא ל־89	893500	1.0	−5000	−.6	−1.0
איגוד 1 ל־89	111800	3.0	+1000	+.9	+3.0
דיסקונט ב' ל־89	195303	5.0	+3500	+1.8	+5.0
דיסקונט א' ל־89	189700	5.0	−2000	−1.0	−55.0
מזרחי ש' ל־89	60750	69.0	−400	−.7	−289
מזרחי כ' ל־89	61111	3.0	−500	−.8	−3.0
הפועלים ש' ל־89	100050	219	−900	−.9	−428
הפועלים מ' ל־89	100600	1.0	−500	−.5	−13.0
כלל א' ל־89	257400				
בכלל סמוק ל־89	63970	218			−93.0

בהסדר הצמדה ל־91

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אידיבי מ"ר ל־91	119500	328	+400	+.3	+1723
איגוד 1 ל־91	91975	6.0	+25		+45.0
דיסקונט ב' ל־91	152000	41.0	+1000	+.7	+295
דיסקונט א' ל־91	151700	84.0	+300	+.2	+271
מזרחי ש' ל־91	48950	259	+100	+.2	+709
מזרחי כ' ל־91	49094		+344	+.7	+825
הפועלים ש' ל־91	80180	1281			−48.0
הפועלים מ' ל־91	80300	198			+42.0
כלל א' ל־91	205851	24.0	+400	+.2	+299
בכלל סמוק ל־91	51534	1035	+350	+.7	+2578

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אדנים 0.1	32500	16.0	+1500	+4.2	+22.0
לאומי משכנתא' ש	10575	102	+175	+1.7	+102
לאומי משכנתא' מ	10525	114	+350	+3.4	+216
כרמל 1	216	1500			
כרמל אפ א	119.0	20601			−25595
כרמל ש"ה ב	105.0	29675			+11745
פיתוח ומשכ' 1	2520	370			+184
משכן 1	4454	242	−70	−1.5	−242
בנק עצמאות 1	15700				
הבינלאומי למשכ'	6771	1.0	+1		+1.0
טפחות מבכ ש	24000				−18.0
טפחות רג ש	22917	48.0	+100	+.4	+66.0

מוסדות מימון

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
חקלאות מבכ א	514465 ש		+24498	+5.0	+125
חקלאות מבכ ב	239010		−1080	−.4	−5.0
לאומי תעשיה א ש	14795	37.0	−300	−2.0	−129
פיתוח תעשיה מבכ	101398 תב	2.0	−7080	−6.5	−7.0
פת תעש בכ ב	538500	2.0	−6000	−1.1	−2.8
פת תעש בכ בג	324000	3.0	−4000	−1.2	−3.0
פת תעש בכ בג1	322000	2.0	−3000	−.9	−2.0
פת תעש בכ ה	337292	1.0	+12000	+3.7	+1.0
פת תעש בכ ד'	72550				
מרכז קבלנים 5.0	1002 *	12701	+115	+13.0	+23907
• ביצוע חלקי 64.10%					
תיעוש בב	258500	1.0	−500	−.2	−1.0
כלל ליסינג 0.1	15900	6.0	−500	−3.0	−6.0
כלל ליסינג 0.5	14950	10.0	−50	−.3	−10.0

ביטוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אילון בטוח 1	82.5 תב	7018	−6.5	−7.3	−7245
איתן ביטוח 1	99.0	6052	+1.0	+1.0	+482
אריה 1	901				+850
בטוח משנה 1	316		+6	+1.9	+100
בטוח משנה 5	129.0 תב	2250	−8.0	−5.8	−5800
בטוח משנה אפ 2	201	1043	−3	−1.5	−2048
בטוח מש' שה־אפ	118.0	15600			−9600
הדר 1	164.5	11787			−11552
הדר 5	142.0	9845			−1845
הדר אפ 2	139.5 *	4102	+1.5	+1.1	
• ביצוע חלקי 85.80%					
המגיקט 1	572	500	+23	+4.2	+1580
המגיקט 5	340	320	+18	+3.4	+527
המשמר־הראל 1	5960	40.0			−15.0
המשמר־הראל 5	5180	100			+100
כלל ביטוח 1	264	1500			−300
כלל ביטוח אפ א	42.0	5000	−1.0	−2.3	−20513
כלל ביטוח אג"ח	111.5	30000			−18000
מנורה 1	723	502	−7	−1.0	−65.0
מנורה מ"ר 5	664				−700
סהר ביטוח 1	144.5				
ספרים 1	1075	500			−500

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
צור שמיר 1	166.0	2400	−7.0	−4.8	−7400
ציון השקעות 1	1400	4.0	−32	−2.2	−70.0
ציון השקעות 5	700				

מסחר ושרותים

מסחר

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אינטרגאמא 1	685	28.0			−28.0
אינטרגאמא 5	535	1294	+5	+.6	+2306
מאיר עזרא 1	298	4225			−3335
מאיר עזרא אפ 2	89.0				+2848
כלל סחר אפ ד	172.0	21122			−21792
כלל סחר אגח 2	142.0	4390	−1.5	−1.0	−25810
קריסטל 1.0	460	5479			−4494
רשף 1	10800				
רשף 5	14200	3.0			−9.0
שופרסל א' 0.02	1180	1390			+610
שופר־סל אפ ד	4700	800	+190	+4.2	+1356
שופר־סל אגח א	126.0	37850	+1.0	+.8	+25510

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אסותא 1	330				
סמנות ההספקה 1	261	6265			−5588
סמנות ההספקה 5	150.0	17850	+7.0	+4.9	+17792
סמנות ההספקה אפ	100.0	12745			+12446
סמנות ההספקה אגח	109.5	29170	+1.5	+1.4	+65830
קרור ההספקה 1	472 תב	2392	+30	+6.8	+4417
קרור ההספקה 10	211	35457	+6	+2.9	+48620
מוסכי ערובה 1	958 תב	570	+87	+10.0	+570
מוסכי ערובה 5	617	400			−300

מלונות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
גני הדר 1	78.0	11599			+6901
גני הדר אפ 1	30.8	5112	−.7	−2.3	−5112
מלונות דן 1	1113				+28.0
מלונות דן 5	795	915	−3	−.4	−915
חוף השלגים 0.1	6951	52.0			−52.0
מלונות ירדן 1.0	2370				+100
ים סוף 1	230	1000	+7	+3.1	+648
ים־סוף אפ 1	135.0	7963			+17278

מחשבים ושרותי מחשוב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
ת.י.ל.ו. 1	115.0				−476
ת.י.ל.ו. אפ ב	28.5	3000	−.5	−1.7	−15000
ת.י.ל.ו. אגח א	107.5	500	+.5	+.5	+935
ידע 1	4201	50.0	+51	+1.2	+79.0
מ.ל.ל. 1	1895				−6.0
מ.ל.ל. 5	880				
ניצב 1	894	1500	+3	+.3	+210
ניצב 5	307	2497	+6	+2.0	+920
ניצב אפ 2	364	2660	+2	+.6	+400
תים מחשבים 1	515	200	+14	+2.8	+200

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אזורים אפ 1	272	2000			+117
אזורים אגח 3	150.0	2000			−3180
אילון בלוק 1	52.0 תב	23380	−4.0	−7.1	−29325
אילון בלוק אפ	19.0	23029			−6641
אל־חב 1	340	1588	+4	+1.2	+412
אפריקה 0.1	74.0	35000	+485	+1.4	+100
אפריקה אפ 5	15.0	12000			−15.0
אשטרום 1	386	2458	+8	+2.1	+2696
אקרו 1	70.0	2500			+70.0
אקרו 5	100	2080			−100
ברמיין 1	2050				−1.0
ברמיין 5	1950				+3.0
דניה 1	4601	150	+161	+3.6	+500
דניה 5	195.5	1116	−1.5	−.8	−1116
דרום 5	121.5				
דבר־לנד 1	1382 תב	890	+70	+5.3	+1075
הטכלל 1.0	482 תב	400	−47	−8.9	−433
הטכלל 5.0	358 *	183	−40	−10.1	−1228
• ביצוע חלקי 45.80%					
ח.ל.ב. 0.1	הפסקת מסחר				
ח.ל.ב. 0.5	הפסקת מסחר				
ה.כ.ל.ל. ים אפ 1	64.0	13580	+2.0	+3.2	+12500
בנ־ים 1	4099	269			−161
בנ־ים 5	3620				
הכשרת ישוב אפ 1	115.0	37202	+5.0	+4.5	+31796
הכשרת ישוב אגח	86.0	20066			−12662
הכשרת ישוב אגח2	107.5	785			−785
מבני תעשיה 1	62.0 *	36166	+3.0	+5.1	+105488
• ביצוע חלקי 96.20%					
מבני תעשיה אפ 1	16.7	146061			−171475
מבני תעשיה אגח א	110.0	840	−2.5	−2.2	−840
ישפרו 1	3998	538	+100	+2.6	+511
ישראלום 1	1180	550			+407
ישרס 1	34300	108	+100	+.3	+40.0
כנן פיתוח 1	5225		+100	+2.0	+250
לוטוס 1	4700 תב	59.0	+340	+7.8	+235
לוטוס 5	1485	100	+14	+1.0	+1000
מ.ת.ב. 1.0	290	3436			−3433
מ.ת.ב. אפ 2	135.0	950	+2.0	+1.5	+950
מ.ת.ב. אגח א	138.0	2700			−4200
מגורי בניה 1.0	474	2890			−850
מישגב 5	150.5	10282	+5.5	+4.4	+17522
מישגב אפ א	80.0	17147			−5407
ספרא 5	850				
ליפשיץ 1	72.5	27610			−46645
ליפשיץ 5	37.5 תב	43000	−2.0	−5.1	−62200
ליפשיץ אפ 2	11.2 תב	59112	+.6	+5.4	+136060
ליפשיץ אפ 3	13.0 תב	5001	−1.0	−7.1	−57773
ליפשיץ אגח 1	81.0	10125			−7.0
נאות אביב 0.5	1850	388			−347
נכסי אזורים 1	130.5	4690	+5.0	+4.0	+6110

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
נכסי אזורים אפ	55.7	23350			−9194
נכסי אזורים אגח	100.5	71520	+1.5	+1.5	+96656
סהר החזקות 1.0	358	500			+500
סחר 1	1397				−20.0
רוגוזין 1	213	5510	+8	+3.9	+2990
רוגוזין 5	155.0	5000	+5.0	+3.3	+3005
רוגוזין אפ 2	412	1150	+14	+3.5	+1345
רוגוזין אגח א	140.0				

חקלאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
מטעי הדר 0.1	2720				
מטעי הדר 0.5	2925				−1.0
מהדרין 1	4240	532	+80	+1.9	+405
נכסי הדרים 1	1170	327			−327
פרי־אור 5	2070	250			−250

תעשייה

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
דובק מב ש	1550 תב	450	−140	−8.3	−500
דובק מב מ	1700				−13.0
זנלכל 1	275 תב	5286	+20	+7.8	+3547
זנלכל 5	227 תב	5000	+20	+9.7	+6000
זנלכל אגח 1	93.5	1300			+1450
טמפו בירה 1	23000	13.0	+900	+4.1	+8.0
טמפו בירה 5	16249	36.0			−6.0
יכין 1	889 תב	200	−80	−8.3	−192
יכין א 5	501				+29.0
יכין אפ 2	132.0	1002	+1.0	+.8	+761
מן 1	171.0 מן		−9.0	−5.0	−3194
מן 5	133.0 מן		−7.0	−5.0	−5774
סנפרוסט 1	10099 תב	40.0	−900	−8.2	−40.0
עסיס ב 5	230 תב	36059	−40	−14.8	−37821
שלמה אנגל 1	1800	185			−20.0
שמן מבכ א 4	560 תב	300	−55	−8.9	−300

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
ארגד 1	350	600			−600
ארגד אפ 2	90.0	7670	+4.0	+4.7	+10325
ארגד אגח 1	121.5				+50000
אופים 1	287	339	+7	+2.5	+339
אופנת כרוך 1	104.0 תב	1000	−10.0	−8.8	−765
אופנת כרוך 5	70.0 תב	1246	−4.0	−5.4	−1254
אופנת כרוך אפא	47.0	1504	−2.0	−4.1	−3983
אלגמן רג ש	8380	133	−120	−1.4	−141
דלתא־גליל 0.1	836	4306	+13	+1.6	+4067
דלתא־גליל 0.5	778	3335			−5068
דלטנו 1	171.0	400	+1.0	+.6	+600
דלטנו 5	132.5	2000			−2438
וליגינה 1	4657 תב	68.0	+222	+5.0	+43.0
כיתן 1	1390	4731			−269
כיתן 5	1070	693	+30	+2.9	+904
כיתן אפ ב	247	200	−3	−1.2	−500
כורדיה 1	420	322	−2	−.5	−268
כורדיה 4	356	3851			−1580
ליגת 1	15.9 *	52000	−8.0	−35.5	−111300
• ביצוע חלקי 74.80%					
עיט 1.0	177.0	3014			−1525
עיט 5.0	104.5	4000			−1000
עיט אפ 2	51.0 *	2000	+3.5	+7.4	+7829
• ביצוע חלקי 50.00%					
עיט אגח 1	107.0				+3253
עמק 1.0	108.0	3700	−1.0	−.9	−1700
עמק אפ 1	32.5	1600	−.5	−1.5	−1600
פולגת א 1	420	701			+14.0
פרנקל 1	624	1000	+14	+2.3	+461
פרנקל אג"ח א'	87.0				−1.0
גיבור־סברינה	2515				
תעש רוטון 1.0	3975	1120			+849

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אורדן 1	3198	93.0	+1		+3.0
אורדן 5	2685	205	+10	+.4	+85.0
אלומית 1	7560	14.0			+21.0
אלומית 5	6960 תב	42.0	+400	+6.1	+42.0
כבלים 1	352	4480	−3	−.8	−3900
כבלים אפ 1	69.0	34798	+2.0	+3.0	+52574
כבלים אג"ח־אפ'	111.0	47500			+28800
כבלים אגח א	112.0	69600			−12600
כבלים אגח סד ב	97.0	52959	+1.0	+1.0	+132559
התבוף 1.0	336	401	+10	+3.1	+999
התבוף 5.0	158.0				−2000
דיקה 1	1600	54.4			+24.5
דיקה 5	1050				
קוממיות פח 5	2020				
כלכלי ציון 1.0	2485	265	+25	+1.0	+1184
כלכלי ציון 5.0	1485	1412			−583
מתכת קרמני 1	98.0	400	−1.0	−1.0	−382
מתכת קרמני 5	52.5 *	4050	−6.0	−10.3	−11198
• ביצוע חלקי 46.20%					
נחושתן 0.1	22330 *	8.0	+220	+1.0	+1.0
• ביצוע חלקי 86.80%					
נחושתן 0.5	7100	52.0	+300	+4.4	+74.0
סקי טלדה 1	1500	895			−195
קרגל 1	334	83.0	−10	−2.9	−83.0
קרגל 5	218				
קליל 1	3000	133			−90.0
קליל 5	2530	238			−38.0
קליל אפ	1517	1108	+27	+2.1	+3279
קליל אגח	140.5	12380	+1.0	+.7	+11210
לביש 1	396				+37.0
לביש 5	301 תב	473	−16	−5.0	−473

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אלביט 3.0	351600	18.0	+2500	+.7	+19.0
אלקו 0.25	9300	80.0			−59.0
אלקטרה 0.1	2108	1009			−159
אלקטרה א 0.5	1592 תב	3117	+140	+9.6	+6549
אלקטרה אפ 5	1030	1890	+30	+3.0	+865
אלקטרה אגח 3	156.5	32334			−16000
אריק 0.02	15550	14.0	+150	+1.0	+5.0
כלל אלקט' אפ א	הפסקת מסחר				
כלל אלק' אגח 1	הפסקת מסחר				
ספקטרוניקס 1	1060	1129	−5	−.5	−729
ספקטרוניקס 5	837	860	+17	+2.1	+740
פייבוטנגר 1	449	850			−150
פייבוטנגר 5	317	2000	+5	+1.6	+3060
ציקלון 1	2100	50.0	−45	−2.1	−51.0
ציקלון 5	1540	199			−20.0
קבוצטיין 1	2451	203	−100	−3.9	−165
ת.א.ת. 1	643	1522	+19	+3.0	+1670
ת.א.ת. 5	294	2400			−1100
תדאה 1	659	939	+20	+3.1	+3057

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
א.פ.כללבנין 1	158.5	10376			−7452
א.פ.בנין אפ א	500	800	+20	+4.2	+1150
א.פ.בנין אפ ב	45.3	8976			−5076
א.פ.בנין אגח א	150.5	10242	+1.0	+.7	+151758
א.פ.בנין אגח ב	100.5	18249	+.5	+.5	+62181
אקרשטיין 1	490				−962
אקרשטיין 5	260				
אקרשטיין אפ א	267				
אקרשטיין אג"ח 1	143.0	2000	+1.0	+.7	+1100
האחים בלום 1	57.0				+370
אחים בלום אפ1	29.0				−190
מזאיקה 1	2592				
מזאיקה 5	1950		−10	−.5	−20.0
נגב קרמיקה 1	217 *	1280	−13	−5.7	−4005
• ביצוע חלקי 85.70%					
נגב קרמיקה אפ1	70.5				

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אבן 5	1946	2945			−401
אבן אפ' 2	407	17189	+19	+4.9	+57217
אבן אג"ח א'	105.0	26355			+11940
גל תעשיות 1	197.5				+720
גל תעשיות 5	113.0	6200	+5.0	+4.6	+7250
גל תעשיות אפ	25.0	19600	−.5	−2.0	−14490
גל תעשיות אגח 1	94.5		+.5	+.5	+50000
דשנים 0.1	3256	953	+7	+.2	+940
דשנים 0.5	1585	100			−100
ליפסקי 1.0	2190	150	+40	+1.9	+150
מקסימה 1	750				
מקסימה 5	550	835			−835
סנו 1	3959	100	+120	+3.1	+150
סנו 5	3270	205	+60	+1.9	+260
פריקלאס 1	377	4560	+20	+3.6	+7890
פריקלאס אפ 1	154.5	13370			−10458
קרים 1	6490	34.0	+200	+3.2	+48.0
קרים אפ 2	4190	50.0			−2.0
קרים אגח 1	133.0	10000	+1.0	+.8	+16375
ת"א 5	4800	110			−26.0
פטרוכימים 10.0	1200	12457	+40	+3.4	+21686

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
כתר 1	86.0 תב	6000	+4.5	+5.5	+3400
רפורן 1	5350				
רפורן 5	4680				
ת.ס.ו. 1.0	5190	86.0			+5.0
יאה 1	הפסקת מסחר				
לבידי אשקלון 1	550 תב	1919	+44	+8.7	+5314
מולס ב 0.5	23690	21.0			−8.0
קרגל 1	500	3600	+4	+.8	+1600
קרגל אפ 1	180.5	2200	+2.5	+1.4	+2200
קרגל אפ 2	85.0	14072	−.5	−.6	−8399
קרגל אג"ח להמרא	102.5	50000			+21552
רים 1	176.0	374			+138
רים 4	98.5	400			−400
תעל ב 2	11600		+107	+.9	+61.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אבריו 1	170.0	266	+1.0	+.6	+266
אבריו 5	87.0	1000	+4.0	+4.8	+6989
תפרשת יהד 1	1489	25.0			−25.0
ה.ג.פולק 1	906	144	+15	+1.7	+178
ה.ג.פולק 5	1022		−5	−.5	−1002

השקעות תעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
מרכזית ב 0.1	9567	195			+159
כור בכ 1.0	2308 *	180	+22	+1.0	+70.0
• ביצוע חלקי 72.00%					
כלל תעש אפ ד	91.0	17627			−17627
כלל תעש אגח 6	121.5	25091	+.5	+.4	+39909

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אבניק ש	3100	575			−200
אידיבי פית אפ	3240	1350	+170	+5.5	+2793
אידיבי פית אגחא	118.0	19255	+.5	+.4	+17772
אלגד 1	949	1600			−1400
בוקת השקעות 1	935				
בוקת אפ א	689				
בוקת אגח 1	118.5	8048			−8048
דנבאר 1	437				+465
דנבאר 5	323	307	−1	−.3	−307
חברה לישראל 5	3200	1775	+92	+3.0	+1372
וילפסון 0.1	115000				
וילפסון 1.0 ש	15600	25.0	−100	−.6	−25.0
אמפא 0.5 א	17600				−7.0
השק דיסק אפ	1216	9258	+40	+3.4	+8194
השק דיסק אגח א	123.5	22071	+.5	+.4	+19071
השק מזרחי 10	37350	25.0	+800	+2.2	+30.0
חירון 1	1280 תב	9.0	−90	−6.6	−74.0
חירון 5	586	1000	+1	+.2	+250
יעמוד 1	1256	35.0			+70.0
יעמוד 5	784	220	−25	−3.1	−280
יצוא ש	10450	125			−125

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
ירדן א 0.1	1056	117	+21	+2.0	+353
ישום 1	32.0	9000			+6653
ישום אגח־אפ 1	54.5	3000	−1.0	−1.8	−7025
כלל ישראל 50.0	675	1023			−259
מגור 1	277	228			+228
מגור א 5	200	500			−195
מגור אג"ח 1	139.0		+1.0	+.7	+20800
פוך אופיר 1	196.0	1165	+2.0	+1.0	+3163
פז השק ש	3255	754	+15	+.5	+962
פמה א' 1	4242	50.0	−41	−1.0	−71.0
פמה 5	3626	278	−60	−1.6	−378
פריון ב 0.2	10270	130			−9.0
קרדן 1	88.0	10880			+6117
קרדן 5	48.0	2000			+6300
קרדן אפ 2	29.8	29538			−5255
קרדן אגח 1	121.0	9000	+.5	+.4	+11000

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
גזית מ	310	100			−300

דלק ונפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
דלק חיפושים 1.0	1940 *	215	+20	+1.0	+177
• ביצוע חלקי 92.60%					
דלק חיפושים 5.0	915	687			+389
פז חיפושי נפט	24050	53.0	−100	−.4	−103
י.ו.א.ל. אפ 2	113.0 תב	7263	+6.8	+5.6	+9263
כ.נ.ו. 1.0	3586	47.0	+56	+1.6	+58.0
כ.נ.ו. 5.0	1990	206			−311
נפטא ש	332	5127	−5	−1.5	−5606

רשימה מקבילה

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
הראל פרובה 1	הפסקת מסחר				
ו.ה.פ.ל. 1	247	2500			−2500
סטנדרטים 1	821	128	−29	−3.4	−68.0
סטנדרטים 5	202	200	−1	−.5	−35.0
קסל 1	570 תב	50.0	+52	+10.0	+250
תבל 1	הפסקת מסחר				

מלונאות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
חברה ישראלית 1	25.0	3110			+7390
כנס 1	436				

מחשוב ושרותי מחשוב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
איטות 1	152.0	1446			−295
רטה מיכון 1	385				−200
רטה אפ 1	548 *	600	−10	−1.8	−1180
• ביצוע חלקי 68.10%					
כלל מחשבים 1.0	2048 *	24.0	−228	−10.0	−194
• ביצוע חלקי 50.00%					
משוב 1	67.0				+906
רשף 1	127.5 מן		−6.5	−4.9	−36635

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אמנונים 1	307	1431	+7	+2.3	+561
בן־יקר גת 1.0	1467 תב		−163	−10.0	−100
דרוקר 1.0	הפסקת מסחר				
דרוקר 5.0	הפסקת מסחר				
גולדשטיין 1	146.0		−4.0	−2.7	−2270
גולדשטיין 5	97.0	5500			+893
עוז 3.0	745	34.0	+10	+1.4	+362
קיסריה 1	2380		−20	−.8	−300
קיסריה 5	1105	347	+5	+.5	+655
רסקו מבכב	478	305	−1	−.2	−100
רסקו רג	510 תב	231	+46	+9.9	+722

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אסאס 1	604 קן		+29	+5.0	+500
גולדפרוסט 1	181.0		−20.0	−10.0	−300
גולדפרוסט 5	114.0				
מבורות מאיר 1.	הפסקת מסחר				
מבורות מאיר 5.	הפסקת מסחר				
סופר 1	37.0	1413	−.5	−1.5	−1413
סופר אפ 1	22.3	2500	+3.8	+20.5	+10473

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
גיבורים 1	174.0	1000	−2.0	−1.1	−1000
גבע 0.1	1485	6.0	−15	−1.0	−56.0
גבע 0.5	396		−1	−.2	−30.0
פולינון א 0.5	2400 *	150	+143	+6.3	+628
• ביצוע חלקי 68.90%					

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אחליאב 1	62.5	3501	−1.0	−1.6	−16376
אוקבנון 5.0	604				−117
מוריון 1.0	772 מן		−40	−4.9	−1558
משאבות ש"ע 1	49.5				

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
מקבת סרום 1	הפסקת מסחר				
שלדות 5.0	1648	49.0			+51.0

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אלפקל 1	הפסקת מסחר				
אלפקל אפ 2	הפסקת מסחר				
בר־סון 1	2196	215			−54.0
בר־סון 5	1524	229	+71	+4.9	+1381
בר־סון אפ 2	730	1390	+11	+1.5	+1326
פרומקובסקי 1.0	5300				
פרומקובסקי 5.0	2385				−200
מ.ל.ס. 1	הפסקת מסחר				

מוצרים בסיס, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אלרן־סק 1	150.0				+120
אליאנס ב 200.0	הפסקת מסחר				
דיסקוב 1	2034	28.0			+4.0
נטה 1	5100				−30.0
ת.נ.ב.ל. 1.0	הפסקת מסחר				
ת.נ.ב.ל. 5.0	הפסקת מסחר				
תרד א' 5	5050	40.0	−100	−1.9	−40.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אורדע פרינט 1	424	2080	−2	−.5	−361
סקאנריה 1	1420	20.0	+20	+1.4	+90.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
גולן 1	211	1750			−1515
רימון 1	145.0				
פז־חן 1	300	690			−290

השקעה בתעשייה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
כלל פיתוח 1	109.5	4031			+1246

חברות השקעה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
אינוקרה 1	הפסקת מסחר				
אית"ם 1	220 תב	200	+20	+10.0	+200
אית"ם אפ 1	23.6				
אמישר בכ 1	255	232	+7	+2.8	+202
אפיק 1.0	544	771			−231
אפיק 5.0	265	2640			−2283
בנין השק ב 5	8899	1.3	+99	+1.1	+10.2
נבוצן 1	הפסקת מסחר				
לביב 1	הפסקת מסחר				
קרן השקעות 1	500				+437
קרן השקעות 5	323				+2.0

חיפושי נפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	ביקוש/היצע
פראיל ב 0.03	2850	50.0	+29	+1.0	+45.0

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער משתנים	שער פ.ר.ק	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	5	5549	5494	1.00	1057.0
מיבי	25	6659	6481	2.75	3730.0
הסנה	1	98.00	101.00	−2.97	40998.0
שלמון	1	789	774	1.94	3066.0
כלל סחר	25	239	233	2.58	97956.0
שופר־סל ב'	7	1079	1053	2.47	10434.0
דלק ב'	8	2502	2441	2.50	6648.0
אפריקה 1	9	32811	31855	3.00	305.0
אחרים	5	567	557	1.80	14816.0
בבסיס־בנין	17	2821	2706	4.25	6578.0
הכשר הישוב	17	492	478	2.93	25131.0
חברה כלכלי	2	299	293	2.05	10608.0
כלל מל"ן		552	552	2.22	750.0
עלית	5	15547	15201	1.25	363.0
פולגת ב'		311	311	.00	3660.0
שקמאורפון	9	2294	2266	1.24	2026.0
כלל תעש אל		2227	2227	.00	.0
אלרון	14	220042	218452	3.75	93.0
טבע	21	9613	9494	1.25	−3324.0
ים המלח	28	1912	1861	3.24	15720.0
פטרוכימים	20	485	403	6.02	125608
נייר חדרה	6	250198	245292	2.00	47.0
כלל תעשיות	51	146.00	141.50	2.47	218535
אידיבי פתי	44	7030	6980	5.26	11985.0
אלון		777	777	.00	1468.0
חברה לישרא	28	4093	4055	4.49	10029.0
פועלי השקע	5	743	727	2.20	7406.0
דיסקהשקע	56	2541	2516	3.76	19450.0
כלל ישר"ש	13	836	822	1.70	11202.0
יואל	2	372	368	1.09	15590.0

ביטוח
דן שלם

★ באיגוד חברות הביטוח לא היו אירועים מיוחדים, אך יש ציפיה דרוכה לגבי מה שעתיד להיות בקרוב בענף הרכב כיוון שהביקורת על החברות והסוכנויות בתחום רכב רכוש תעבור בלעדית לאיגוד ושם יש עדיין בעיה בהקמת ועדת משמעת, בעיקר עקב הדרישות הכספיות הגבוהות.

★ בביטוח חיים נמשכות המכירות בקצב אטי תוך כדי ציפיות להופעת הפוליסה"משתתפת"ברווחים בתחילת 1989.

★ לגבי בחירת יו"ר חדש לאיגוד – יתכן שיוצע מועמד פשרה.

★ בלשכת סוכני הביטוח – משמעת. הוחלט על הוצאת שני סוכנים מהלשכה עקב חריגות מתקנונה בביטוח חיים. במקרה האחד התנה הסוכן ביטוח בכך שייתן למבוטח הלוואה והפר בכך את התקנון. במקרה האחר ניתנו הנחות בתשלומים לשיעורין בעד ביטוח חובה לרכב. השניים יוכלו לערער, גם זאת על פי התקנון.

★ באנגליה נרשמים סוכני ביטוח לקראת כינוס פברואר 89 בירושלים.

חריגות ברכב

יו"ר הצוות של איגוד חברות הביטוח ורשות הפיקוח על הביטוח, אליה צונטלר, מציין בהמלצות לרשויות כי לאור מבדקים שערך, ראוי לבטל את ביטוחי הקולקטיב וליצור מערך הצוות שונה. כן יש להקפיד יותר על נושא הזהות בין החברה והסוכן ולהביא לכך שידוע שכל הנחה שנותן הסוכן למבוטח יש לראותה כאילו נתנה אותה החברה.

זאת, כיוון שהתברר כי היו מקרים שבהם חברת הביטוח נתנה מראש עמלה מוגדלת לסוכן של 30 אחוז ויותר בביטוח רכב רכוש בעוד שמקובלת בו עמלה ממוצעת של 21 אחוז בלבד, והסוכן העביר למבוטח חלק מעמלתו כאילו היתה זו הנחה של החברה. כן נאמר בהמלצות שיש לראוג לביטוח נושא הקלות במיסוי.

אחת ההצעות של צונטלר כבר יושמה – בנושא ביטול אפשרות לרכוש ביטוח השתתפות עצמית.

טיפול במאזן

המפקח על הביטוח ממשיך בטיפול בנושא שיפור מבנה ההון של החברות, אך לאחר שההון מהווה כחמישה אחוזים מכלל המאזנים ומפני שההפרשות לעתודות הן עיקר הבעיה והן המוסתות את הרווחיות, יש כוונה לדרוש הפרשות נוספות בביטוח אלמנטרי כדי להגן על המבוטחים; מה גם שבאחרונה נודע שיש כוונה לעקוף את מגבלת העדר הון עצמי ולכסות ביטוח רכב רכוש בחו"ל.

שיפור בתנאי ביטוח משנה

באחרונה מסתמנת מגמה של שיפור תנאי ביטוח חוזר בין חברות הביטוח בישראל וחברות זרות. בין השאר מדובר בפעילות חברות בסוקין כמו "לה

פיננציה" ובארה"ב חברת AIG, חברת ענק לביטוח משנה וביטוח ישיר שהיקף פעילותה 11 מיליארד דולר. השיפור נובע מתוצאות חיוביות במאזני 1987, הקטנת הסיכונים בארץ והתחרות עם כניסת חברות חדשות.

דירוג גבוה לחברה לביטוח משנה

חברת אי.סי.איי בלונדון, העוסקת בהערכת מידת הביטחון של מבטחים בעולם, דורגה באחרונה בדרה"ח על מבטחי משנה בדירוג גבוה יותר מאשר בעבר על סמך מאזני 1987 שהראו רווחיות סבירה.

העלאת הדירוג, הנחשב כאסמכתא, הביאה לשיפור מעמדה בעולם.

ביטוחי רכב בחו"ל

החריגות בענף הרכב והגידול הניכר בתביעות הביאו לכך שחברות קטנות ובינוניות בענף החלו בחיפוש אחר מבטחי משנה שיהיו נכונים ליטול חלק במסגרת ביטוח משנה של מכסות מתיק ביטוחי הרכב שלהן. זאת, עקב החשש להרעה נוספת בתוצאות התמותיות. כידוע, עד כה כל הביטוח של רכב רכוש הוא בידי חברות ביטוח ישראליות ושום שייר אינו מועבר לחו"ל. נערכו מגעים לגבי אפשרות של חלוקה בין מבטח משנה למבטח הישראלי בתיק ובנוקים תמורת עמלה לחברה ישראלית ודמי ניהול בשיעור של כ־2.5 אחוזים.

מדובר על כך שמבטחי משנה יקחו חלק של 30־50 אחוז מהביטוח ברכוש. העמלה למבטח ישראלי תהיה כ־20 אחוז ועל ידי כך יקטינו חברות ביטוח ישראליות את הסיכון ויוכלו גם לעקוף את מגבלות ההון העצמי המינימלי שדורש המפקח מפני שהפסדים גורמים שחיקת הון.

משקל הייצוא האזרחי של תעשיות האלקטרוניקה עולה על הבטחוני

עם זאת נמשכת הפגיעה ברווחיות הייצוא של כלל הענף

מאת אבי שומרט

למרות שינוי המגמה המסתמן בייצוא של תעשיית האלקטרוניקה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 1988, כאשר משקלו של הייצוא האזרחי גבוה יותר מהבטחוני, עדיין נמשכת הפגיעה ברווחיות הייצוא של תעשיות אלו – טוען יו"ר אגף תעשיות האלקטרוניקה והתוכנה בהתאחדות התעשיינים, משה סמיר.

מנתוני הייצוא של תעשיות האלקטרוניקה בתשעת החודשים הראשונים השנה מתחוור כי לראשונה מהווה משקל הייצוא של מוצרים אזרחיים כ־55 אחוז מסך הייצוא בענף, לעומת 45 אחוז ייצוא של מוצרים בטחוניים – לא כמו המצב שהיה ב־1987.

ייצוא תעש"ת האלקטרוניקה בחודשים ינואר־ספטמבר 1988 הסתכם בכמיליארד דולר, גידול נומינאלי של כ־20 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ניתוח הייצוא של תעשיית האלקטרוניקה בתשעת החודשים מלמד כי הגידול בייצוא מוצרים אזרחיים, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, הוא כ־38 אחוז – 570 מיליון דולר לעומת 413 מיליון דולר. לעומת זאת חלה ירידה חדה בגידול הייצוא של מוצרי תעשיית האלקטרוניקה בתחום הבטחוני: בתשעת החודשים הראשונים ב־1988 הוא הסתכם בכ־480 מיליון דולר, גידול של כ־4 אחוזים בלבד לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

סמיר מעיר כי למרות נתונים אלה, נמשכת הפגיעה והשחיקה ברווחיות הייצוא של תעשיית האלקטרוניקה, בעיקר בשל הקפאת שער החליפין והגידול בעלות העבודה.

עוד הוא מטעים כי שחיקת הרווחיות נמשכת למרות התייעלות הרבה שחלה בשנים האחרונות במפעלי האלקטרוניקה שגרמה פיטורי אלפי עובדים וקיצוץ בהוצאות הנוספות האחרות.

דירקטוריון הבורסה החדש יתכנס לראשונה ב־24 בחודש

ידון בחידוש במסחר ב"כלל ש"ה 11" ו"כלל ש"ה 7"

מאת אלי גולדברג

ישיבתו הראשונה של דירקטוריון הבורסה בהרכבו החדש תתקיים ב־24 בחודש לאחר שכל הנציגים, פרט לנציגו של בנק המזרחי, כבר נבחרו.

שינוי הרכב הדירקטוריון התחייב מתיקון 9 לחוק ניירות ערך, המגדיר את ההרכב החדש. משך פעולתו שנתיים.

בדירקטוריון 14 חברים, נוסף ליו"ר. שבעה מייצגים את חברי הבורסה, חמישה משמשים כנציגי ציבור ונקראים גם בשם "דירקטורים חיצוניים". נוסף להם משמשים בדירקטוריון נציגו של שר האוצר ונציגו של נגיד בנק ישראל. כיו"ר הדירקטוריון נקבע חיים שטסל.

נציגי הציבור הם פרופ' מנחם ברנר מהאוניברסיטה העברית, ד"ר אהוד גלר מנכ"ל חברת "אינטרפרם", עו"ד זבולון הנדלה, לשעבר נציב מס הכנסה, עמוס מגור, המשמש כמנכ"ל חברות, ורו"ח שלום רונאל. נציגו של שר האוצר

חיים שטסל

הוא מאיר פרידמן, ונציג בנק ישראל הוא ד"ר דוד קליין.

הנציגים של חברי הבורסה בדירקטוריון הם אליהו בן עמרם מבנק הפועלים, דוד גרנות מבנק לאומי, יוסי כהן מבנק דיסקונט, יצחק הלמיש מ"מוריץ טוכלר", צבי לובצקי מאי.בי.אי. ויחיאל מונד מהבנק הבינלאומי. נציג בנק המזרחי ייקבע כנראה תוך שבועיים.

למרות שהרכב הדירקטוריון נקבע לשנתיים, יתכן שחברי הבורסה יחליפו את נציגיהם לפני תום התקופה בשיטת הרוטציה.

אחד הנושאים שידונו בישיבה הראשונה יהיה המשך המסחר בניירות הערך הבנקאיים מסוג "הסדר 88", אשר לא נכנסו לתוכנית ההארכה של האוצר. כנראה שכבר הוחלט שפרט ל"כלל ש"ה 11" ול"כלל ש"ה 7", יימחקו כל שאר ניירות הערך מהמסחר בבורסה. לגבי שני ניירות ערך אלו תיתכן החלטה על מסחר פעם בשבוע, בגלל סחירותם הנמוכה.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5853.09	5814.26
אמיקה	384.25	376.95
אגד	304.24	302.12
אגם	117.79	116.99
אדיר	2071.76	2056.97
אדום	161.70	160.56
אופיר	186.01	184.77
אור	453.69	449.97
אורין	129.24	128.27
אורלי	334.05	331.64
אורן	939.46	932.79
אייל	6227.01	6105.17
אירים	6151.86	6065.87
איתן	908.80	890.65
אלון	730.33	724.58
אלמוג	744.04	729.56
אנליסט		
אג"ח	117.30	115.66
אנליסט		
גמישה	115.16	110.50
אנליסט		
מניות	107.63	105.02
אנקור	105.24	103.51
ארד	211.06	206.96
אש	149.38	146.10
אשל	199.80	198.42
אתגר	91.67	89.94
אתרוג	292.68	290.87
בדולח	154.35	153.33
ברוש	592.02	587.83
בזק	509.64	505.67
בירה	357.85	356.22
בנים	1722.77	1710.72
בנע	128.75	127.80
גוזן	526.23	516.06

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גיא	118.72	117.86
גיל	3530.56	3506.75
גלית	737.76	732.32
דובדבן	395.64	392.94
דוכיפת	569.85	558.76
דולב	280.79	278.57
דורון	165.72	162.69
דותן	316.40	310.57
דליה	632.14	620.00
דרור	347.98	341.72
דקל	379.54	376.88
הדס	435.35	432.26
הילה	455.97	453.91
ורד	624.60	612.88
זוהר	125.01	124.08
זיו	154.46	151.32
זינוק	109.67	107.37
זיק	84.34	82.32
זמיר	445.21	436.60
חודית	190.60	189.30
חליפין	163.73	163.30
חלמיש	234.73	233.65
חן	170.01	169.33
טופז	130.78	129.62
טל	6934.96	6844.05
יובל	539.90	529.45
יהלום	175.75	174.57
יסודות	384.31	380.74
יערה	522.41	519.07
כוכב	305.76	299.83
כטל	137.56	136.62
כלנית	689.44	675.05
כספית	300.10	298.67
כרמל	135.05	132.93

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כתר	1808.08	1288.95
להט	5501.34	5265.89
למשקיע	140.05	138.19
לפיד	308.94	305.01
לקט	2208.25	2190.65
לשם	453.99	451.91
מבטח	1587.74	1576.72
מכסה	4595.03	4583.31
מגר	300.56	298.41
מגוון	4266.19	4236.53
מור	1754.63	1742.81
מורן	960.69	935.56
מטח	27670.92	27260.96
מיסר	1195.20	1186.80
מכלול	100.56	99.86
מסוף	5133.87	5098.23
מעיין	809.39	805.78
מקשה	454.47	452.40
מרווח	144.64	144.11
מרום	1567.44	1556.37
נוגה	166.52	165.35
נטיף	289.73	288.56
נטע	488.05	480.68
נילי	136.70	135.69
סביון	680.75	667.58
סגולה	152.70	151.57
סלע	440.18	438.14
סנונית	623.19	619.05
סער	418.20	410.15
ספיר	179.71	179.70
עדיף	395.41	387.82
עדית	828.99	825.17
עדן	576.60	568.28
עגור	119.41	118.39

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עגת	2552.33	2534.83
עפרוני	596.90	585.24
עיטן	128.69	127.82
פזא	1753.87	1741.28
צבר	566.16	562.28
צופית	526.41	516.21
צוק	142.93	142.95
צמיד	1306.53	1296.45
צפירה	574.85	566.66
צמרת	164.48	163.80
צריח	116.72	115.15
קלע	183.44	182.98
קשת	120.65	118.35
רונית	18267.83	18108.09
רימון	154.03	153.76
רקפת	1020.05	1003.51
רשף	472.35	468.73
שביט	541.04	530.57
שחם	390.82	388.76
שחף	111.40	109.23
שירה	494.48	490.88
שמיר	479.17	475.72
שנהב	729.77	724.46
שסק	762.78	757.50
שעון	103.26	102.38
שקד	204.69	203.27
תאנה	268.56	266.65
תדהר	569.32	567.90
תירוש	639.39	634.72
תנופה	115.39	114.52
תמר	299.39	297.40
תפוז	231.60	229.99
תרשיש	125.44	124.56
תשרי	615.46	610.32

"מגן" קרן פנסיה מרכזית לקואופרציה ביצרנות,
תחבורה ושרותים — אגודה שיתופית בע"מ

מאזן אקטוארי ליום 31.12.87
(במיליוני שקלים)

	תשואה ריאלית שנתית* על השקעות הקרן 6%	5.3%
א. נכסים		
1. הכנסות מדמי גמולים	14.8	15.6
2. הון צבור	99.5	99.5
3. סה"כ הנכסים	114.3	115.1
ב. התחייבויות		
4. לעמיתים פעילים (קיימים וחדשים)	42.3	47.9
5. לעמיתים לא פעילים (מקפיאי זכויות)	0.5	0.6
6. לפנסיונרים קיימים	40.8	40.8
7. סה"כ התחייבויות	83.6	89.3
8. עודף נכסים על התחייבויות	30.7	25.8

* בהנחה של גידול ריאלי שנתי של 3% בשכר המבוטח (גידול ריאלי של 2% גורם להקטנה משמעותית בהתחייבויות) הדו"ח האקטוארי המלא מהווה חלק בלתי נפרד ממאזן זה.

מרדכי שכטר
מנכ"ל

הגרעון עלה ב־377 מ' דולר

באוקטובר 1988 הסתכם הגרעון המסחרי ב־377 מיליון דולר (1.196 מיליארד דולר יבוא בניכוי 819 מיליון דולר יצוא).

מנתונים מנוכי עונתיות (למעט אוניות, מטוסים ויהלומים), מסתבר כי בחודשים האחרונים (ספטמבר ואוקטובר 1988) היה הגרעון 296 מיליון דולר בממוצע לחודש – ב־31 אחוז גבוה מהגרעון הממוצע בחודשים יולי ואוגוסט השנה. עליה זו היא תוצאה של ירידת היצוא ב־11 אחוז ויציבות ביבוא. על כך מסר דובר הלשכה לסטטיסטיקה על סמך נתונים ארעיים שאינם כוללים את הסחר בין ישראל לשטחים. הדובר הוסיף כי מרבע השני השנה, ניכרת ירידה במגמת היצוא ויציבות במגמת היבוא – ברמה נמוכה יותר מאשר בתקופה הקודמת.

לאחר ניכוי ההשפעות העונתיות הסתכם היבוא (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) בספטמבר ואוקטובר ב־811 מיליון דולר בממוצע לחודש, בדומה לממוצע שהיה ביולי ואוגוסט. נתוני היבוא מצביעים על המשך היציבות במגמה שהחלה ברבע השני השנה, ברמה של כ־800 מיליון דולר לחודש לעומת 850 מיליון דולר בממוצע לחודש מנובמבר 1987 עד מארס 1988.

יצוא הסחורות נטו הסתכם באוקטובר 1988 ב־819 מיליון דולר, מזה 65 אחוז יצוא תעשייתי (למעט יהלומים), 32 אחוז יצוא יהלומים ו־3 אחוזים יצוא חקלאי.

מנתונים המנוכים מהשפעות עונתיות מתברר כי בחודשים ספטמבר ואוקטובר השנה ירד היצוא ללא היהלומים ב־11 אחוז לעומת יולי ואוגוסט. הנתונים מראים עוד כי מהרבע השני השנה נמצא היצוא ברמה חודשית נמוכה יותר מאשר בחודשים שקדמו: בתקופה אפריל־אוקטובר הסתכם היצוא החודשי הממוצע ב־544 מיליון דולר, לעומת 590 מיליון דולר לחודש בתקופה נובמבר 1987 עד מארס 1988 – ירידה כ־6 אחוזים.

ב־10 החודשים הראשונים של 1988 הסתכם היבוא (נטו) ב־10.25 מיליארד דולר לעומת 9.3 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד (עליה ב־10 אחוזים). היצוא (נטו) היה באותה תקופה 7.7 מיליארד דולר לעומת 6.5 מיליארד בינואר־אוקטובר 1987 (עליה ב־18 אחוז).

הגרעון המסחרי הסתכם בינואר־אוקטובר השנה ב־2.5 מיליארד דולר – ירידה של 9 אחוזים בקירוב לעומת הגרעון בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בגרעון ב־10 החודשים הראשונים של השנה ב־240 מיליון דולר הושגה בעקבות גידול ביצוא ב־1.2 מיליון דולר שקוזז חלקית על ידי העליה ביבוא במיליארד דולר בקירוב.

ב־1987 שילם הביטוח הלאומי גמלאות בסך 4.5 מיליארד ש"ח

מאת אמנון אבור

תשלומי הגמלאות השונים ששילם הביטוח הלאומי בשנה שעברה הסתכמו בכ־4.5 מיליארד ש"ח – מתברר מנתוני הסקירה השנתית של הביטוח הלאומי ל־1987 שפורסמה שלשום.

מהנתונים מתחוור כי סך תשלומי הגמלאות גדלו בשנה שעברה במונחים ריאליים ב־6.8 אחוזים בהשוואה ל־1986, שנה שבה נרשם גידול ריאלי של 12.5 אחוז בגמלאות בהשוואה לשנה שלפניה.

העליה בתשלום הגמלאות בשנה שעברה נובעת מגידול ריאלי של כ־10 אחוזים שנרשם בתקופה זו בשכר ומגידול מתון יותר, בשיעור של כ־3 אחוזים, במספר מקבלי הקצבאות בענפים העיקריים.

את הירידה שנרשמה אשתקד בשיעור הגידול של תשלומי הגמלאות מייחסים כלכלני הביטוח הלאומי לעובדה שהירידה בשיעור האינפלציה ב־1987 לא היתה דרסטית כבשנה הקודמת, ולכן מיתון השחיקה בערכן הריאלי של הגמלאות היה מצומצם מזה שב־1986.

שיעורי הגידול הגבוהים ביותר בתשלומי הגמלאות נרשמו אשתקד בענפים המשלמים גמלאות מחליפות שכר כגון ביטוח מילואים, דמי אבטלה ותשלומים לאמהות ולנפגעי עבודה.

המימון לתשלומי הגמלאות של הביטוח הלאומי נבע משלושה מקורות עיקריים: גביית דמי ביטוח, מימון ממשלתי והכנסות מריבית על השקעות.

"הרץ" משכירה בתשלומים

מאת אריה אגד

תוכנית להשכרת רכב בתשלומים חודשיים מציעה חברת "הרץ" כדי לעודד ישראלים לשכור מכוניות.

חברות־ההשכרה נפגעו קשה מהירידה בתיירות־החוץ והן הוגות בזו אחר זו תוכניות שיווק, שיפצו אותן על ירידה זו. לפני שבועיים פרסמה "אוויס" תוכנית להחכרת רכב לחברות ולעצמאים לטווח ארוך.

התוכנית של "הרץ" נועדה להגביר את השיווק בקרב אנשים פרטיים, שאינם יכולים לנכות את דמי־ההשכרה ממס ההכנסה. תוכנית התשלומים כוללת את כל מרכיבי ההוצאה, לרבות ביטוח ומע"מ. הלקוח יוכל לשלם את דמי ההשכרה ב־3־7 תשלומים שווים ללא ריבית והצמדה. התוכנית נועדה לשוכרי רכב משלושה ימים ומעלה.

"אלביט" הרוויחה ביולי עד ספטמבר 2.7 מ' דולר

"אלביט" הרוויחה ברבעון יולי־ספטמבר 1988 2.7 מיליון דולר, לעומת 1.6 מיליון ברבעון המקביל אשתקד. עליה זו ברווח מ־11 סנט למניה ל־19 באה למרות ירידה של כ־18% במכירות שנבעה בעיקר מביטול פרוייקט הלביא ומכירת חברת הבת "אלסק". המכירות המצטברות של "אלביט" ב־9 החודשים הן כ־117 מיליון דולר, הרווח הנקי לתקופה זו כ־8 מיליון דולר.

לאחרונה פורסם כי "אלביט", באמצעות חברה בת אמריקאית שלה, זכתה בחוזה עם צבא ארה"ב לייצור גלאים כימיים בהיקף ראשוני של כ־8 מיליון דולר. כמו כן הגדיל הצבא האמריקאי את הזמנותיו לחברה במסגרת חוזה COFT, שערכו כיום 21 מיליון דולר.

בידי "אלביט", צבר הזמנות של 260 מיליון דולר אשר יותר מ־70% ממנו מקורו מחוץ לישראל. בגין רווחיה ברבעון תחלק החברה דיווידנד במזומן בסכום של 4.5 סנט למניה ב־9 בינואר 1989. יום האקס יהיה 1 בדצמבר 1988. שיעור המס על הדיווידנד שמשלמת "אלביט" עומד על כ־15%.

כזכור הודיעה "אלביט" כי היא בודקת אפשרות להחלפת מניות על "אלרון".

3.8 מיליון דולר רווח "סאיטקס" ברבעון השלישי

חברת "סאיטקס" רשמה רווח נטו לא מבוקר של 3.8 מיליון דולר ברבעון השלישי של 1988 לעומת 986,000 דולר בתקופה המקבילה ב־1987.

ברבעון הקודם השנה דווחה החברה על רווח נטו של 2 מיליון דולר אשר כלל הפרשה בגין הוצאה חד־פעמית בסך 900,000 דולר כתוצאה מהסדר פשרה על תביעות נגד החברה. בתשעת החודשים הראשונים של 1988 הסתכמו רווחיה הבלתי מבוקרים של החברה ב־9.2 מיליון דולר לעומת הפסד בסך 6.4 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות ברבעון הסתכמו ב־47.7 מיליון דולר לעומת 40.8 מיליון ברבעון השלישי של 1987 ו־47.3 מיליון דולר ברבעון השני של 1988.

במכירות הרבעון נכללו לראשונה משלוחים של "ויז'ואר" – מערכת צבעונית חדשה לעיצוב ועימוד גרפי. בספטמבר חשפה החברה מוצרים חדשים נוספים בתערוכת "אייפקס" בבירמינגהאם שבאנגליה כשהבולט בהם היה "דולב" – תווין המבוסס על טכנולוגיית לייזר. כמו כן הציגה את ה"סטארטר" – מערכת קדם־דפוס אלקטרונית מלאה בעלות נמוכה.

מכירות מוצרים אלה צפויות לתרום להכנסות החברה ב־1989.

יפאנים ישקיעו בהקמת מפעל להשקייה בטפטוף כאן

מאת דויד מרשיוב

הקונצרן היפאני "קודינס", השותף בהמצאת המהנדס הישראלי גדעון גלעד, מתכוון להשקיע בישראל בהקמת מפעל לייצור טפטפות בשיטה חרשנית.

המהנדס גלעד המציא את השיטה המבוססת על צינור טפטוף ייחודי, קווין ג'יל, צינור טפטוף פלסטי המיועד לעונה גידול אחת. ביצועי צינור זה עולים, לדבריו, על האחרים והוא כחוסן מפני סתימות וכחירו עשירית בלבד ממחיר הצינורות הרגילים. שימוש בו מביא לחיסכון של עד 70 אחוז מצריכת המים.

הישראלי והשותף היפאני מציעים למכירה קו ייצור מושלם לצינור הטפטוף החדיש. זה מפעל שלם הכולל מערך מכונות מלא, ידע טכני, הדרכה צמודה ואספקה שוטפת של אביזרי השקייה נלווים.

מחיר קו ייצור כזה הוא חצי מיליון דולר. בהפעלה נכונה, טוענים היצרנים, אפשר להחזיר את ההשקעה בתום שנה אחת בלבד.

שיתוף הפעולה בין היפאנים והישראלי הביא לזכיה במכרז חקלאי גדול בסין. הם בצעו תכנון שטח חקלאי של כ־300,000 דונם המיועדים לגידולי ירקות וכותנה. היקף פרוייקט זה הוא 150 מיליון דולר והוא כשתרע על פני שבע שנים.

עד כה נמכרו קווי ייצור כאלה לכמה ארצות כולל מרוקו וכווית.

היפאנים מעריכים, על סמך בדיקה שערכו, כי בשלוש השנים הקרובות ימכרו 200 מערכות קווין ג'יל ב־100 מיליון דולר.

בפיתוח הפטנט הושקעו על ידי הישראלי והיפאנים שני מיליון דולר.

מרכז מסחרי וציבורי על שטח של 17 דונם מוקם בימים אלה באלקנה (בתמונה – המודל) על ציר כביש חוצה שומרון, שישרת את אוכלוסיית האזור לכל אורך הציר החל מאורנית במערב וכלה באריאל במזרח. את המרכז המסחרי, שיהיה הגדול והמפואר ביותר ביהודה ושומרון, מקימה חברת ק.מ.ה. בינוי ופיתוח (אלקנה) מרחלון. הפרוייקט הוא תוכנית משותפת של המועצה המקומית אלקנה וק.מ.ה. שהוקמה לצורך זה על ידי חברת "מצבים". בשלב א' נבנים כ־3,000 מ"ר שטח מסחרי ובהמשך ייבנו גם שטחים לצרכים ציבוריים. במקום יוקם מגרש חנייה רחב־ידיים וכן ייעשה גינון מקיף, יותקנו ספסלי ישיבה, צילונים ותותקן מערכת בבלים תת־קרקעית לטלפונים ולטלוויזיה. ייעודו של המרכז לתת שירותי מסחר, שירותים קהילתיים ותרבותיים לאלקנה ולכל ישובי הסביבה. במרכז נבנית מרפאה לתושבי אלקנה ומרפאה אזורית. יוקמו גם סופרמרקט, בנק, סניף דואר ובית מרקחת. בקרבת המרכז נמצאת מכללת "אורות", בה שוהות בתנאי פנימיה אוניברסיטאית אלפי תלמידות

"מגן" קרן פנסיה מרכזית לקואופרציה ביצרנות,
תחבורה ושרותים — אגודה שתופים בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר 1987

	באור	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
השקעות מוכרות	2	19,415,529	10,632,091
השקעות אחרות	2	1,909,137	1,456,288
חייבי ריבית והצמדה		1,367,052	1,249,643
רכוש קבוע	3	60,234	4,179
הלוואות			3,000
פקדונות	4	397,125	466,630
חייבים		524,936	51,287
בנקים – חשבון עו"ש		398,059	21,101
		24,072,072	13,884,219
הפרשי שיערוך		94,783,140	83,703,888
		118,855,212	97,588,107

	באור	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
קרנות הגמל			
קרן פנסיה מקיפה		55,325,396	41,516,594
התחייבות למקבלי פנסיה	7	40,770,000	37,780,000
		96,095,396	79,296,594
קרן תגמולים		19,239,769	15,671,385
עתודה אקטוארית	8	3,403,605	2,506,530
סה"כ קרנות הגמל		118,738,770	97,474,509
קרן בטוחי הדדי		86,920	68,572
בנק משיכת יתר			
התחייבות		29,522	45,026
		118,855,212	97,588,107

חשבון הכנסות והוצאות
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987

	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
הכנסות		
ריבית הצמדה על ריבית		
הכנסות שוטפות אחרות		
בניירות ערך	6,132,887	5,033,449
בפקדונות ותשלומים בבנקים	180,958	79,157
מהלוואות לחברים	50,642	16,585
מהוצאות מעבידים		1,080
	6,364,487	5,130,571
רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו		
בניירות ערך	5,505,283	3,941,102
מפקדונות	95,229	66,463
	5,600,512	4,007,565
רווחי שערוך	11,079,252	11,810,240
	23,044,251	948,376
הוצאות		
משכורות	159,143	114,305
סוציאליות ונילוות	87,854	45,059
בקורת ופקוח	16,645	14,325
ריבית, עמלה ודמי ניהול	529	364
אחזקת משרד	35,405	36,363
ספרות והכשרה מקצועית	4,602	2,015
יעוץ משפטי ומקצועי	34,509	23,751
מיכון	45,283	26,685
אחרות	49,361	17,433
	460,681	280,300
עודף הכנסות על הוצאות מועבר לחשבון יעוד העודפים	22,583,570	20,668,076
	23,044,251	20,948,376

חשבון קרן פנסיה מקיפה
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987

	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
הפקדות		
יתרת הקרן לתחילת השנה	79,296,594	63,885,703
הפרשות שוטפות ותוספות	2,375,163	1,821,090
העברה מחשבון יעוד העודפים	18,678,396	16,974,824
	100,350,153	82,681,617
משיכות		
תשלומי פנסיה לפנסיונרים	3,470,309	2,742,822
לנכים	371,448	149,303
לשאירים	210,133	297,473
סה"כ תשלומי פנסיה	4,051,890	3,189,598
החזרים לעמיתים שעזבו ואחרים	202,867	195,425
יתרת הקרן מועברת למאזן	96,095,396	79,296,594
	100,350,153	82,681,617

הערה:
דין וחשבון מפורט עם באורים של ההנהלה ימסר לרשות העמיתים במשרדי הקרן.

שכטר מרדכי
מנכ"ל

דבר של היום הוא דבר חדש

هكذا من الاصل

המצאה ישראלית: טכנולוגיה ממוחשבת לריבוי צמחים

מאת דויד מרשיב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

המצאה ישראלית, שהיא חידוש עולמי ופריצת דרך בכל הקשור בריבוי צמחים, נמסרה אתמול לראשונה לפרסום בסיור עתונאים ב„תעשיות ביוטכנולוגיה צמחית" במפרץ חיפה. חברה זו השלימה באחרונה פיתוח מערכת ממוחשבת לריבוי צמחים.

מנהל החברה, שלמה הדרי, והממציא ד"ר שלמה לוין, מסרו כי באמצעות השיטה החדשה אפשר לרבות 100,000 צמחים ביום בעוד שבעבודה ידנית אפשר היה לרבות רק 5,000.

כן נמסר כי ההמצאה הישראלית, שהיא שילוב של הנדסה ביולוגית, מוזילה את עלות ייצור הריבוי ב־80 אחוז.

בהמצאה הושקעו עד כה 10.5 מיליון דולר על ידי היזמים: חברת „פרימריקה" האמריקאית, „מילואות". ומחלקת המדען הראשי במשרד המסחר והתעשיה.

החברה רשמה כבר פטנטים על ההמצאה בארצות שונות ופטנטים נוספים נמצאים בתהליכי רישום.

היועץ המדעי, פרופ' יואש ועדיה מהאוניברסיטה העברית, מסר כי יתרונה של השיטה הוא האפשרות לקבל צמחים באיכות גבוהה, נקיים מכל גורמי מחלה, כלומר גידול ניכר ביבולים. הוא עמד על האפשרויות הגלומות בניצול השיטה להעברת תכונות גנטיות של צמחים לתנאי הצמחים המתרבים. בדרך זו אפשר לייצר צמחים עמידים מפני מחלות.

החברה נמצאת בשלב מתקדם בייצור זרעי תפוחי אדמה נקיים ממחלות ודרושים ניסויי שדה נוספים כדי שאפשר יהיה לצאת לשוק עם זרעים אלה.

יתרון נוסף לשיטה הוא זרוז תהליך הייצור בכמויות מסחריות של זני צמחים חדשים. כיום נחוצות בין 8 ל־14 שנה לטיפוח זן חדש בכמות מסחרית. בשיטה החדשה מתקצרת התקופה לשליש או פחות.

מחקר כלכלי הראה כי בתוך חמש שנים מקוה החברה להגיע למחזור מכירות של יותר מ־100 מיליון דולר.

אמש הציג את השיטה ממציאה ד"ר לוין בכינוס בין־לאומי של מדענים לביולוגיה מולקולרית הנערך בירושלים בו משתתפים יותר מ־1000 מדענים מהארץ ומחו"ל.

מימין: תפוחי אדמה ליד קופסת שתילי תפודים שהורבו בטכנולוגיה של חברת „תעשיות ביוטכנולוגיה צמחית". משמאל בקופסה: שתילי ארטישוק שהורבו באותה שיטה

נחתם הסכם בדיסקונט

מאת אבי שוברט, מדור הכלכלי של „דבר"

הסכם שכר בין הנהלת בנק דיסקונט לראשי ועד העובדים, לפיו יוענקו לעובדים תוספת שכר בשיעור של שמונה אחוזים בטבלת השכר ו־2.5 אחוזים בדמי הייצוג, נחתם אתמול בתל אביב.

בעבר סרבה הנהלת הבנק לתביעות השכר שהציגו העובדים בטענה כי יהיה כבולות על־ידי בנק ישראל וכי העלאות שכר אפשריות רק כנגד העלאת הפריון.

ההסכם שנחתם יביא להסרת האיום בחידוש השבתות והעיצומים החלקיים בהם נקטו העובדים באחרונה בשל תביעותיהם.

אסיר בטחוני רצח את חברו לתא ולארגון

מאת דני צדקני, סופר „דבר" בדרום

רפיק אחמד צאלח סוסי, בן 30 מעזה, נרצח אור לאתמול בכלא אשקלון בידי חבר לתא השפוט למאסר עולם על רצח שני תושבי אשקלון, חיים עזרן וישראל קיסרו לפני יותר משנתיים.

הנרצח היה שפוט ל־15 שנות מאסר על פיגועים חבלניים. שניהם היו חברי ארגון „הג'יהאד האיסלמי" ברצועת עזה.

המקרה התגלה ב־6 בבוקר בעת שהקצין התורן ומפקד הכלא, סגן גונדר רמי ליפשיץ, באו לאגף 2 ובתא 9, בו כלואים 17 אסירים, התייצב לפניהם אחד מהם והודיע כי הרג את סוסי.

על גופתו לא היה סימני פגיעה מסכין או מכלי אחר וכנראה הומת בחניקה.

טרקטור דרס למוות חברת קיבוץ מזרע בת 82

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

קלרקה רייך (82), מוותיקות קיבוץ מזרע, נדרסה אתמול בבוקר למוות על ידי טרקטור שנסע אחורנית, נהוג בידי בן המקום.

האסון קרה על הדרך הראשית החוצה את מרכז המזון של המשק, באיזור הרפת.

קלרקה היתה רוב שנותיה הפיסיוטרפיסטית של הקיבוץ ולאחר שיצאה לגמלאות, עבדה במשרד של ענף הרפת.

שוטר נאשם בגניבת אופניים מילדים

(ע). – אהרון אברהם (40) ממזכרת בתיה, רס"ר במשטרה, הואשם אתמול בבית משפט השלום בתל אביב במעילה באמון, גניבה ושימוש לרעה בסמכותו.

בכתב האישום טענה התובעת, עו"ד נאוה שילר, כי בעת שהנאשם סייר באזור גני התערוכה בתל אביב במסגרת תפקידו, פגש בשני ילדים שרכבו על אופניהם. הנאשם, שנסע במכונית משטרתית, הורה להם לעזוב את המקום ולאחר שהתרחקו גנב את שני זוגות האופניים שהיו מוסתרים בין השיחים.

את האופניים הקטנים ב.אמ.אקס. הכניס לתוך מכונית המשטרה ואת אופני ה„מוסטאנג" השאיר אצל השומר באחד משערי גני התערוכה. הנאשם נסע חזרה לתחנת המשטרה בה שירת, החליף את הרכב שבו נסע ברכב מסחרי מדגם טרנזיט, חזר לשומר, לקח את אופני ה„מוסטאנג" והעבירם לביתו.

את אופני הבי.אמ.אקס. הסתיר ורק למחרת, כשנתבקש לבדוק אם אפשר למצוא את אופניהם של המתלוננים, נסע למקום המחבוא והביאם לתחנת המשטרה.

נשדדה מלטשה בבירה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

יהלומים בשווי רב נשדדו אתמול ממלטשת יהלומים בשכונת גאולה בירושלים.

סמוך לשעה 7.30 בבוקר הפתיעו שלושה אלמונים רעולי פנים את רפי שמחיוף כשפתח את דלת המלטשה ובאיומי אקדח ציוו עליו לפתוח את דלת הכספת ושדדו את היהלומים.

אחר־כך כפתו אותו, חסמו את פיו ונמלטו. כעבור כמה דקות הצליח להשתחרר והזעיק את המשטרה.

שביתת אזהרה ב„פולגת"

מאת דני צדקני, סופר „דבר" בדרום

2800 עובדי תשלובת „פולגת" בקריית גת שבתו אתמול לפני הצהריים שביתת אזהרה בת שעתיים שלא תואמה עם ההסתדרות נגד כוונת בעליה החדשים, קונצרן „כלל", לסגור אחרים ממפעליה („לינת" ו„אומק") ולפטר פועלים.

ראש עיריית אשקלון אלי דיין פנה לראש הממשלה בבקשה ליזום דיון דחוף בה על מצב התעסוקה והגידול המחמיר באבטלה הגורם עזיבת ערי הפיתוח וירידה מהארץ.

בפנייתו מתרעם דיין על כי ועדת השרים לענייני כלכלה בראשות שר האוצר משה נסים מעכבת באופן שיטתי כל דיון והחלטה לסיווגו של „ארק התעשיה בדרומה של אשקלון כאיזור פיתוח שימשוך אליו מפעלים.

נגד זיהום אוויר

ניידות של עיריית תל אביב בשיתוף המשטרה ומשרד הבריאות עקבו אתמול אחרי מכוניות פולטות עשן בעיר. „המבצע נערך בתל אביב במטרה להקטין את זיהום האוויר בעיר, הנגרם בעיקר בגלל פליטת עשן ממאות אלפי כלי הרכב הנעים בה כל יום בעיר" – מסר פרופ' אפרים טורגובניק האחראי על מחלקת איכות הסביבה בעיר. הניידות עוצרות כלי רכב מזהמים ונגד נהגיהם מוגשות תביעות (צילום: ישראל סאן)

רופאה־מרדימה מתה בתום משמרת יממה בתל השומר

משרד הבריאות: לפי הבדיקות עד עתה לא נמצא כל קשר בין המוות ועומס העבודה

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

ד"ר שרית שיינמן־גינגריך, בת 42 ואם לשני ילדים, מתה שלשום לפתע בתום משמרת רצופה בת 24 שעות. היא היתה רופאה־מרדימה במרכז שיבא בתל השומר ועבדה 20 שעות רצופות בחדר הניתוח. מותה עורר הדים מרים בקרב עמיתיה על תנאי עבודתם של רופאים־מרדימים.

ד"ר שיינמן־גינגריך סיימה שלשום בבוקר תורנות בת 24 שעות ונכנסה למכוניתה כדי לשוב לביתה. הצטרפה אליה ד"ר ויולטה גלאובר, גם היא רופאה־מרדימה בבית החולים. לדבריה, במהלך הנסיעה התלוננה ד"ר שיינמן־גינגריך כי היא חשה ברע ואיבדה את הכרתה. המכונית סטתה לצד הדרך, אך לא אירעה תאונה.

בעזרת עובר אורח הוציאה ד"ר גלאובר את חברתה מתוך המכונית והחברה החלה להנשימה. רופא נוסף, מבית החולים, ולפסון, שעבר במקום, הצטרף לפעולת ההחייאה. אמבולנס מד"א הגיע כעבור 20 דקות ופינה את ד"ר שיינמן־גינגריך לבית החולים איכילוב בתל אביב. גם שם נמשכה פעולת החייאה, אולם ד"ר שיינמן־גינגריך מתה כשעות אחר הצהרים.

מנהל מחלקת ההרדמה במרכז שיבא, ד"ר עוזיאל פרל, מסר כי ד"ר שיינמן־גינגריך עבדה בתורנות שנמשכה 24 שעות ברציפות, החל משבת עד שלשום בבוקר. לדבריו, מהשעה 8 בבוקר בשבת עד 4 לפנות בוקר שלשום עבדה ללא כל הפסקה בהרדמה בחדר הניתוח. עם זאת ציין כי לא חייב להיות קשר בין המוות לעבודתה הרצופה במשמרת.

ד"ר פרל ציין כי על הרופאים־המרדימים מוטלות שבע תורנויות בחודש, כל אחת בת 24 שעות. לדבריו, רופא־מרדים בתורנות נמצא תחת עומס עבודה עצום ולחץ רב ולעתים עבודתו נמשכת 24 שעות ברציפות, ללא מנוחה כלל.

על רקע מותה הפתאומי של ד"ר שיינמן־גינגריך שב „מתריעים הרופאים־מרדימים על תנאי עבודתם, בעיקר על העומס שבעקבו מהמחסור ברופאים־מרדימים, השורר בשנים האחרונות. בשיחות עם סופרת „דבר" טענו הרופאים כי העומס מקשה לא רק על הרופאים אלא הוא גם מסכן לחולים.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי הגיב אמש: המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר משה משיח, מסר אמש כי לפי כל הבדיקות שנערכו עד עתה לא נמצא כל קשר בין עומס העבודה של הרופאה למותה. הוא ציין כי אלפי רופאים בישראל מבצעים תורנות שבת שגרתית בת 24 שעות וכי בשבתות, על פי רוב, עומס העבודה קטן מאשר בימי השבוע.

ד"ר משיח ציין עוד כי רק לפני כחודש נחתם הסכם מיוחד אשר העניק לרופאים המרדימים תוספת של 79 תקנים, תורנויות וכוננויות נוספות במטרה להקל עליהם את עומס העבודה ולהביא לתוספת רופאים במקצוע ההרדמה.

אשר למות הרופאה: מקרה מוות בזמן של פחות מ־24 שעות מרגע הבאת הנפגע לבית החולים מחייבת חקירה על־ידי משרד הבריאות. בין השאר נבדקת השפעת המצב הבריאותי של המנוחה לפני שאירע המקרה הטראגי. בספרות הרפואית מצויים מקרים רבים של דום לב אצל אנשים צעירים ובריאים ללא כל קשר לעבודתם.

במשרד הבריאות שוקלים להעמיד לדין משמעתי את כל הרופאים המעורבים בפרשת פיטום המקרה מאחר שהדבר מהווה עבירה חמורה על־פי פקודת הרופאים.

נחתם הסכם למיחשוב מערכת הבריאות הממשלתית – 20 מ' דולר

הסכם המיחשוב הגדול ביותר בישראל בסקטור הציבורי נחתם אתמול בין משרד הבריאות לחברות „דיגיטל" ו„סכם". במסגרת הפרוייקט תמוחשב כל מערכת הבריאות הממשלתית בעלות של כ־20 מיליון שקל למשך שלוש שנות תקציב.

הפרוייקט כולל את מיחשוב כל בתי החולים הממשלתיים – כלליים, פסיכיאטריים וגריאטריים, לשכות הבריאות המחוזיות והמרפאות לבריאות הנפש. רשת תקשורת תאפשר להנהלת משרד הבריאות קבלת מידע מיידי, שליטה וניהול של כל תנועת המאושפזים, כוח־אדם, מלאי תרופות וציוד, וכן מערכת הכספים והתמחיר.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, אשר יזמה את הפרוייקט, אמרה אתמול, בחתימת ההסכם, כי המיחשוב יביא להקלה גדולה לציבור החולים בכל תהליכי הקבלה השחרור באשפוז, וכן בתהליכי המעקב והזמנות להמשך טיפול.

★ הוחל להקמת רשת תחנות ניטור בחיפה ובאיזור נחתם אתמול בין אריה גוראל יו"ר איגוד ערים לאיכות הסביבה בחיפה והצפון לנציגי החברה האמריקאית „מוניטור סקייק" והחברה הישראלית „אלדך".

★ יריד תעסוקתי לכ־250 מפוטרי „יובל גד" בשנה האחרונה נערך אתמול באשקלון מטעם ועדת התעסוקה של ההסתדרות. סדנאות תעסוקתיות למפוטרים שנערכו השנה מטעם ההסתדרות זכו להצלחה גדולה ורבים ממשתתפיהן נקלטו במקומות עבודה חדשים, ציינה עליזה תמיר, יו"ר ועדת התעסוקה.

יותר מ־1,000 איש עזבו את עכו השנה

שמיר התבקש להתערב; עליה של 30% במובטלים בגליל המערבי

מאת יוסי ליבוביץ', סופר „דבר"

יותר מ־1,000 איש, מחציתם קליטה, עזבו את עכו בשנה האחרונה בלבד בגלל מצב התעסוקה הקשה השורר בה. נתון זה נמסר אתמול במברק ששלח ראש עיריית עכו, אלי דה קסטרו, לראש הממשלה יצחק שמיר.

דה קסטרו ביקש משמיר להפעיל את השפעתו האישית כדי לעצור את הסחף הדימוגרפי הקשה שנוצר בעכו, המהווה סימפטום למגמה המתרחשת בכל הגליל המערבי. דה קסטרו מתכוון לזמן בקרוב פורום של ראשי הישובים כדי לצאת, כדבריו, „למלחמה רבתי" בתופעת ההגירה השלילית שאינה פוסקת בשנים האחרונות.

במקביל הודיע מזכיר מועצת פועלי עכו, יהושע כץ, כי בדעתו להפעיל פורום משותף של מזכירי מועצת פועלים בגליל המערבי יחד עם ראשי הישובים כדי לגבש תוכנית מתואמת לבלימת משברי התעסוקה והדמוגרפיה. לדבריו, עד אשר תוקם ממשלה, עסוקים הישובים „בבלימה ראשונית של התופעה, כל אחד באיזורו, ואולם כשתהיה כתובת ברורה בממשלה, יפעלו ראשי הישובים בחזית אחת כדי לעצור את התמוטטות המפעלים שנקלעו למצב קשה ביותר.

האבטלה בכרמיאל

גל אבטלה קשה עובר בימים אלה על כרמיאל – יותר מעשרה אחוזים מכוח העבודה בעיר מובטלים.

מספר המובטלים שישה ימים ויותר גדל באוקטובר ביותר מ־50 אחוז, מ־200 איש בספטמבר ל־307 באוקטובר.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, אומר כי 202 איש מקבלים כיום דמי אבטלה – מספר חסר תקדים בכרמיאל. מספר דורשי העבודה הגיע ל־591, ובאפריל השנה היה מספרם 243.

בתקופה האחרונה פוטרו יותר מ־200 עובדים בכרמיאל בעקבות סגירת המפעלים „חגור" ו„תגם" וצמצום דרסטי בכוח האדם במפעלים כמו „מיקרו שבב", „אל גל" ואחרים. ההזמנות לעבודה קיימות בכרמיאל רק לבעלי מקצוע ברמה גבוהה במיוחד.

פיק הוסיף כי המצב בכרמיאל מדאיג במיוחד כיוון שאין כל סיכוי כי בעתיד הקרוב יושקעו כספים חדשים בפיתוח מפעלים נוספים. לדבריו, שר המסחר והתעשיה אריאל שרון שלח לכרמיאל ועדה של מנהלי אגפים לבדוק אפשרויות של השקעות חדשות, אולם מצב בעלי המפעלים קשה עד כדי כך שנאלצו לשעבד ולהפקיד בבנקים ערבויות ופקדונות על הלוואות שכבר לקחו ואינם מסוגלים להמציא בטחונות נוספים על ההשקעות החדשות.

בנהריה – טוב יחסית

בנהריה המצב טוב יחסית, „לאחר ביצוע תוכנית הבראה במפעלים „מולט" ו„חניתה", אולם לדברי מזכיר מועצת הפועלים אשר שמואלי הבעיה מתמקדת כעת במציאת תעסוקה ל־150 עובדים שנפלטו מעבודות עונתיות בענף התיירות.

בסך הכל, בכל איזור הגליל המערבי נרשמה באוקטובר עליה של 30 אחוז במספר המובטלים. מנהל לשכת התעסוקה האזורית, אליהו סמוחה, צופה עליה נוספת במספרים שכן החודשים הקרובים מאופיינים לדבריו במספר קטן של הזמנות עבודה.

גם בחיפה

אריאלה ראובני, סופרת „דבר", מוסרת: נוכח הגידול באבטלה בחיפה ובאזור באוקטובר והסכנה של סגירת מפעלים, יצא אתמול מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן בקריאה לכנס בדחיפות את הפורום המשותף של ראשי הרשויות המקומיות באזור חיפה ומועצת פועלי חיפה. בשירות התעסוקה נירשם באוקטובר גידול של יותר מ־15 אחוז במספר דורשי העבודה לעומת ספטמבר.

עיתונאי אמריקאי העביר אוסף נדיר מסעודיה למרכז ג'ו אלון

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

אוסף נדיר של חפצי אמנות בדווים מחצי האי ערב, שהועבר לישראל על ידי העתונאי האמריקאי ריצ'ארד האנס, מוצג מאתמול במוזיאון לתרבות הבדווים במרכז ג'ו אלון ליד קיבוץ להב. האנס, לשעבר כתב עתונות וטלוויזיה במזרח התיכון, העמיד את הפריטים לרשות המרכז לצורך תערוכה.

האוסף כולל חפצים ופריטים המאפיינים את תרבותם החומרית של הבדווים בחצי האי ערב: חפצי עור המעובדים מעורות גמלים, יעלים וצבאים המקושטים בעיטורי דיו אפליקציות ותחרים; פריטים עשויים עץ שאינם ידועים בנגב כגון כלי לקטורת וכלי לצינון פולי קפה קלויים. השמלה וצעיפי הראש המוצגים בתערוכה רקומים בדייקנות בחוטי כסף ובחרוזי מתכת ומקושטים באפליקציות: גלימה לגבר בעלת אריג צמר עבה ורקמה עדינה מיוחדת במינה.

אוצרי התערוכה אורנה גורנה וד"ר יצחק ביילי מקווים כי התערוכה תעניין גם את המגזר הבדווי בארץ ולדבריהם נעשו סידורים מיוחדים עם משרד החינוך כדי להקל על הבאתם של תלמידי בתי הספר הבדווים לבקר בתערוכה.

מנהל סניף הבורסה של בנק דיסקונט זוכה מקבלת שוחד

(ע). – בית המשפט המחוזי בתל אביב זיכה אתמול את ריימונד דרויש (59), מנהל סניף הבורסה של בנק דיסקונט, שהואשם בקבלת שוחד משני אחים יהלומנים שניהלו את חשבונם בסניף, תמורת משוא פנים.

האחים, אהרון (43) וישראל (39) משולם זוכו מאשמה של מתן שוחד.

בכתב האישום נטען, כי בנק ישראל הקצה אשראי במטבע זר ליהלומנים למימון עסקיהם. האשראי היה בריבית נמוכה מהריבית המקובלת באירופה, והוא ניתן באמצעות סניפי הבנקים בבניין בורסת היהלומים. כביטחון לפרעון האשראי, הופקדו יהלומים בסניפי הבנקים והיתה אפשרות להוציאם משם בחתימה על שטר באמנות, כאשר הנוטל חייב היה להחזיר את היהלומים או את תמורתם בתוך פרק זמן קצר.

אחד מסניפי הבנקים, שעסקו במתן אשראי ליהלומנים, היה הבנק שניהל דרויש. הוא היה אחראי על מתן האשראי ועל הוצאת היהלומים באמנות. בתמורה לכך גבה הבנק עמלה ששיעורה נקבע על ידי הנאשם, נטען.

בכתב האישום נאמר כי האחים משולם ניהלו עסק ליהלומים. בסניף בנק דיסקונט הם ניהלו חשבון באמצעותו הועברו העסקות ביהלומים במטבע חוץ, בהתאם להסדר עם בנק ישראל.

התביעה טענה כי ב־17.1.78 נסעו דרויש ואשתו יחד עם אהרון משולם ורעייתו, לטיול לרומניה, לאוסטריה ולצרפת. הטיול נמשך כשבועיים ואת כל הוצאות הטיול הטיסה שלמו האחים משולם.

ב־20.4.78, נטען בכתב האישום, צרפו האחים את בתו של דרויש לטיול ימי שערכו ושלמו עבורה את הוצאות הנסיעה. האחים משולם, טענה התביעה, העניקו לדרויש טובות הנאה כדי שיתנהג עימם במשוא פנים בתפקידו, יקל עליהם בקבלת האשראי, בגובה דמי העמלה, במהירות השירות ובאי הפקדה על החזרת האשראי במועד.

השופט המחוזי אליהו מצא קיבל את גרסת הנאשמים, לפיה הטיול המשותף לחו"ל נבע כתוצאה מיחסי הידידות הפרטיים ששררו בין משפחותיהם. בינם ובין קשריהם העסקיים לא היה שום קשר ומלוא הוצאות הטיול ששלמו האחים משולם בשביל מנהל הסניף הושבו להם במזומנים – נקבע. השופט קבע, כי אין בסיס איתן במידה מספקת לקבוע שגרסה זו כוזבת.

„החשד שהעלו ממצאי החקירה המשטרתית לא הופג וטענתו של דרויש, כי שום רבב לא דבק במעשיו, לא הוכחה. אולם עם זאת אין ראייה מספקת להרשעה ולא הובאה כל ראייה כי דרויש, במסגרת מילוי תפקידו, נשא פנים לנאשמים או זיכה אותם בהעדפה בלתי מקובלת", ציין השופט מצא.

במהלך המשפט פטר בית המשפט את דרויש מלהשיב על ההאשמה של רישום כוזב במסמכי תאגיד. כאשר התברר לתביעה שגם להאשמה זו אין בסיס בחומר הראיות, היא חזרה בה מהאשמה.

הגימלאים רוצים לרוץ גם לרשויות ולהסתדרות

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

הגימלאים שוקלים להתמודד ברשימה עצמאית גם בבחירות לרשויות המקומיות ובבחירות להסתדרות, כך הוחלט אתמול בישיבת ההנהלה הארצית של הרשימה.

ראש הרשימה, אבא גפן, אמר כי הוחלט להתחיל כבר בהתארגנות מחודשת לקראת השתתפות הרשימה בבחירות לכנסת הי"13. ראשי הרשימה מקווים שפעילות נאותה כבר עתה בקרב 400,000 הגימלאים תאפשר להם להכניס מספר משמעותי של חברים לכנסת.

משרד הבטחון
היחידה לאותות שירות

אות הלוחם בנאצים

אנו מוצאים לנכון להפנות תשומת לבם של הזכאים לקבל את אות הלוחם בנאצים וטרם קבלוהו כי היחידה לאותות שירות במשרד הבטחון ממשיכה להעניק את האות לכל מי שהוא אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל ויוכיח כי בתקופת מלחמת העולם השניה: –

א. השתתף במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו ולחם בהן במסגרת מחותרת בגטאות או כפרטיזן, בתנועת מרי או בצבאות בנות הברית, או.

ב. התנדב בארץ ישראל לשרת בצבא הבריטי, גם אם קיבל את אות ההתנדבות עבור שירות זה.

הזכאי לאות הלוחם בנאצים רשאי, אם יגיש תצהיר מתאים, לקבל גם את עיטור לוחמי המדינה – על"ה, אם טרם קיבל עיטור זה.

אם הזכאי אינו בחיים יכול להגיש הבקשה „שאר בשר" לענין זה: אלמן, אלמנה, בן, בת, אב, אם, אח או אחות לפי סדר זה.

כל מי שרואה עצמו זכאי לאות ומעונין לקבלו יכול למלא את הטופס או הטפסים המיועדים לכך ולשלחם לפי הכתובת:

היחידה לאותות שירות,
משרד הבטחון
הקריה, תל־אביב 61909.

את הטפסים אפשר לקבל ביחידה לאותות שירות, רח' הארבעה 22, תל־אביב. כן יקבל את הטפסים לביתו בדואר כל הפונה במכתב אל היחידה לאותות שירות, משרד הבטחון, הקריה, ת"א 61909, או יטלפן למספר 03-205671.

בפניה יש לציין עבור איזו פעילות מבקשים לקבל את האות, ומספר תעודת זהות של הזכאי.

הכנסת

לתשומת לב בעלי כרטיסי כניסה קבועים לבנין הכנסת,

לרגל פתיחת הכנסת ה־12 לא יהיו כרטיסי הכניסה הקבועים לכנסת תקפים, ביום שני, י"ב בכסלו התשמ"ט, (21.11.88) בכל שעות היממה.

עירית – תל־אביב – יפו
מינהל ההנדסה
אגף תכנון ובנין ערים
שד' בן־גוריון 68, תל־אביב

הודעה לבעלי קרקע בחלקות 44, 45, 49–53 ו־81 בגוש 6609
בהתאם לסעיף 190 (ב) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו מודיעה בזאת לכל בעלי הקרקע בחלקות 44, 46,45, 49–53 ו־81 בגוש 6609, המשתרעות לאורך שפת הים סמוך למלון מנדרין (להלן: הקרקע) כי על פי סעיף 190 (ב) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 החליטה ביום 6.11.88 להכנס לקרקע ולקנות בה חזקה, לאחר 30 יום מיום פרסום הודעה זו.

תשריט הקרקע נמצא במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו, שד' בן גוריון 68, תל־אביב יפו וניתן לעיין בו.

בכבוד רב,
שלמה להט
ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב – יפו

מלאה שנה לפטירת יקירנו

ישראל קרגמן

העליה לקבר ביום חמישי 17.11.88
ב־14.30 אחה"צ
בבית העלמין בחולון
(ליד השער הישן)

ידידים ומוקירי זכרו מוזמנים לבית המשפחה בתל־אביב ב־17.00 אחה"צ.

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו

אליהו זילברשטיין ז"ל

הלויה התקיימה אתמול יום שלישי 15.11.88
בקיבוץ רמת־דוד.

המשפחה
וקבוצת רמת־דוד

לשפרה רובינוביץ
איתך באבלך במות אביך

ברוך ז"ל

לשכת המס המרחבית
א.ת.ב – השפלה
ההנהלה והעובדים

אבלים על מותו של חברנו

סקורופה אלכסנדר ז"ל

עובדנו בגימלאות

לשכת המס המרכזית
ההנהלה והעובדים

דבר היום

אבו אמר

יש סבורים כי באלג'יר ייסד אבו־עמר את המדינה הפלשתינית. יש גם שיטענו כי אבו־עמר, הלא הוא יאסר ערפאת, פיגר בעשור שלם אחרי מנחם בגין, אנואר סאדאת וג'ימי קארטר, שייסדו את המדינה הפלשתינית בקמפ־דייוויד. אך פלפול זה מישני לעצם העניין: כאן וגם כאן הונחו יסודות מילוליים בלבד לישות מדינית לפלשתינים. בהכל־פה בלבד אין מייסדים מדינה, אלא לכל היותר משיקים רעיון. גם מדינת היהודים לא נוסדה בבאזל, אלא בהתיישבות ובהגנה בארץ־ישראל ובתמיכה המדינית שרכש לעצמו בעולם הרעיון הציוני המתממש.

רק במובן אחד אפשר לראות בהכרזת העצמאות הפלשתינית מפנה, ב„לאו" המשתמע מכלל ה„הן" שבה: ניתן לפרש אותה (תודה רבהו) כהכרה בזכות קיומה של מדינת ישראל ובכך שהמדינה הפלשתינית תקום לצד ישראל ולא במקומה. אין זו התמתנות מספקת מצד הארגון המבקש לייצג את הפלשתינים, בעיקר משום שערפאת לא העז להינתק מהזרמים הקיצוניים בתנועתו ולומר מפורשות, כי החלטה 242 (אם גם בתוספת המתייחסת לפלשתינים כאל גורם לאומי ולא כפליטים בלבד) תהיה תשתית עיקרית למשא־ומתן עם ישראל.

בהמשיכו לעגן את איזכורה של 242 בהחלטות שונות ומשונות של האו"ם, הן של מועצת הבטחון והן של העצרת הכללית, הקהה ערפאת את עוקץ הפשרה. ערב־רב של הצעות החלטה הנזכרות בהכרזת העצמאות במפורש ובמרומז תוחם את המיקוח הפלשתיני־ישראלי למשהו שבין החלטה 181 של 1947 לבין 242 של 1967 – ולאו דווקא גבולות 1975. זו אינה מדינאות רצינית, לפחות לא עדיין. היא מזמינה תגובות בנוסח „אבו־עמר אמר, או מה?"

השמחה הפלשתינית הראשונית היתה מאופקת; תגובת מדינות ערב היתה צוננת עוד יותר. דומה שיותר מכל כונו אמירותיו של אבו־עמר לוושינגטון ולבירות אירופה. מימשל בוש פתוח לרעיונות של הידברות עם הפלשתינים ויחפש סדקים בחומת השלילה שהעמיד אש"ף עד כה. ניתן לשער שראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר תחזק מגמות אלה בשיחותיה עם רייגן, בוש, בייקר ושולץ השבוע. יעד נוסף של אש"ף הוא הציבור הערבי בישראל, שלמרות התפתלויות מילוליות תיזמן לאתמול את מחאותיו על הריסת־בתים, כהשתתפות בבניה המילולית של בית לאומי לפלשתינים. זו התפתחות מדאיגה, המעידה שוב כי ככל שתשתהה פשרה ישראלית־ערבית יידחקו ערביי ישראל להקצנה.

בתקופות קודמות של הרכבת ממשלה בישראל שימשו אירועים בטחוניים אמתלה לוויתורים של גורמים ואישים פוליטיים על עמדות קודמות ולהצטרפותם לממשלה. הכרזת העצמאות הפלשתינית, עם כל חשיבותה, אינה צריכה לספק לחסידי השתפותו של המערך לממשלת שמיר נימוק לכך.

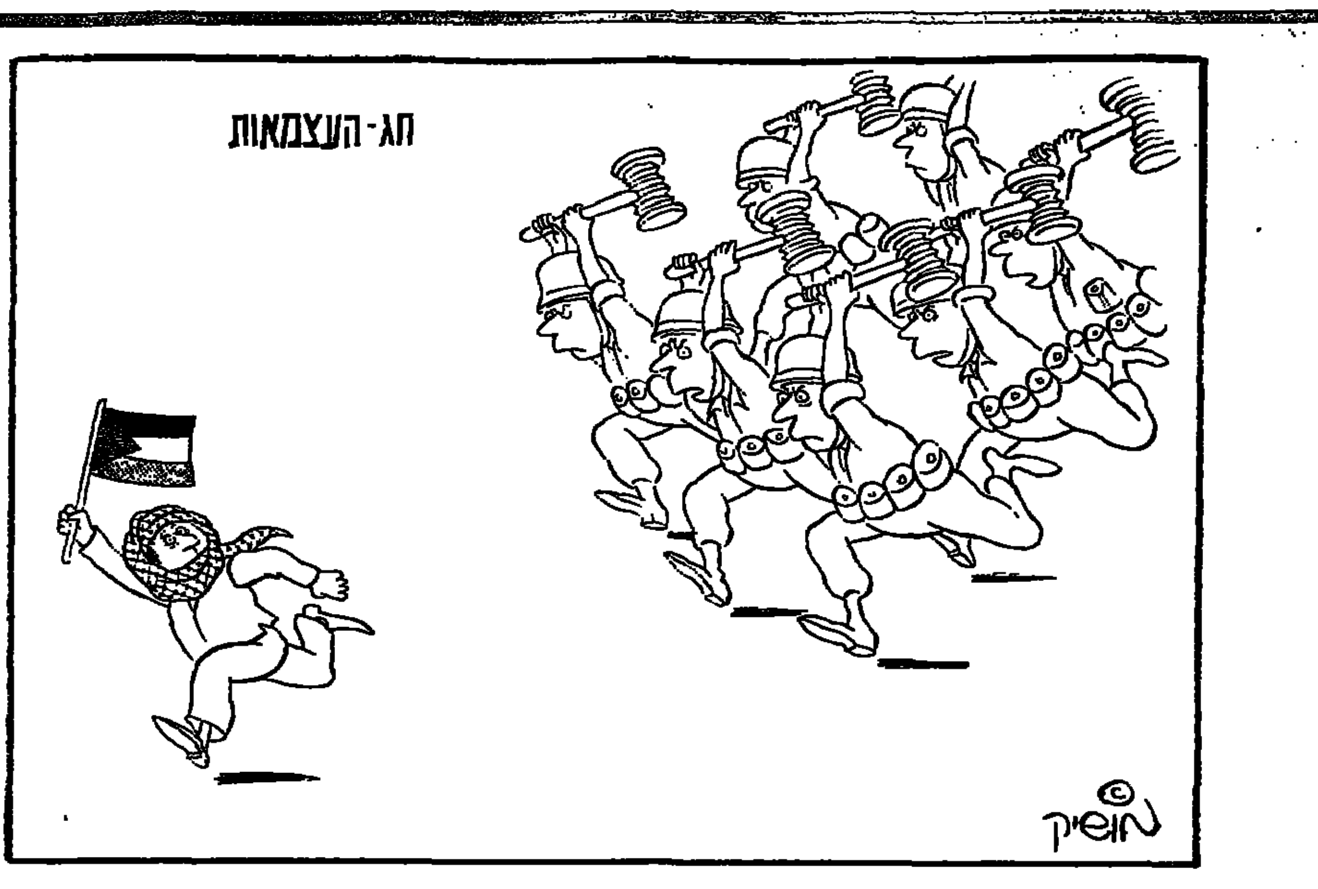

הכרזת אלג'יר / יקיר צור

הכרה עקיפה במדינת ישראל

גם אם השינוי בעמדת ארה"ב כלפי אש"ף לא יבוא לידי ביטוי בימים הקרובים, אין ספק שהכרזת אלג'יר פתחה עידן חדש בסכסוך הישראלי־פלשתיני

ערפאת ואנשי שלומו על קבלת החלטה 181 של האו"ם – תוכנית החלוקה – משנת 1947. אף שיש בתוכנית זאת משום הכרה בזכות קיומה של מדינה יהודית בצד מדינה פלשתינית, הכרה המנוגדת למה שנאמר באמנה הפלשתינית, התקבלה הודעה זו בחוסר אמון מסוים בבירות המערב. בבחינת „מעט מדי ומאוחר מדי". מכל מדינות המערב הצליח ערפאת לגייס תמיכה פומבית ובלתי מסויגת מאיטליה וקצת מיוון וספרד. שר החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריוטי, אף התנדב לצאת לביקור בזק בישראל, כדי להעביר לראש הממשלה ולשר החוץ את רשמיו האישיים החיוביים מיאסר ערפאת. שאר מדינות המערב העדיפו להמתין להתבהרות נוספת.

קבלת החלטת האו"ם 242, המתייחסת אך ורק לבעיית הפליטים ומתעלמת מהבעיה הפלשתינית ומזכויותיו של העם הפלשתיני, מהווה בעיה מבחינתו של אש"ף: כיצד ניתן לקבל החלטה המדברת על הסדר כולל באיזור, על כל מרכיביו, ואשר אינה מתייחסת ואפילו ברמז לבעיה הפלשתינית. למרות הצהרתו של ערפאת בחודש שעבר בשטרסבורג על התניית קבלת החלטות 242 ו־338 בשאר החלטות האו"ם העוסקות בנושא הפלשתיני – או לחילופין, במימוש הזכויות הפלשתיניות לריבונות וזכות ההגדרה העצמית – סברו רבים שיקשה עליו להעביר החלטה ברוח זו במועצה הלאומית הפלשתינית בלי לגרום לקרע בארגון. הערכה מודיעינית, שנמסרה רק השבוע לשרי הממשלה, דיברה על אפשרות של הצהרת עצמאות פלשתינית המבוססת על החלטה 181 ללא איזכור של 242.

אלא שערפאת, תוך קריצה ברורה למימשל האמריקאי החדש, הצליח לעשות את מה שרק לפני שלושה ימים נחשב לבלתי אפשרי. בניסוח מתוחכם של ההודעה המדינית המיוחדת הצליח ערפאת גם לשמור על אחדות המחנה וגם לומר לעולם המערבי: הנה, השתנינו. גם אם נטען שבמקביל לקבלת החלטות 242 ו־338 מדובר גם על קבלת שאר החלטות האו"ם הנוגעות לעניין הפלשתיני, ביניהן כאלה העוינות לישראל ושוללות את זכות קיומה, וגם אם יאמרו שאין בהצהרה התנערות מפורשת מדרך הטרור, הרי

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת הוכיח אתמול שוב את כישוריו המדיניים יוצאי הדופן, בהצליחו להעביר ברוב גדול, במועצה הלאומית הפלשתינית, הודעה מדינית שיש בה כדי לרצות את המתונים ואין בה כדי להבריח את הקיצונים. רבים פקפקו ביכולתו של ערפאת לשכנע את ראשי הארגונים הקיצונים באש"ף, ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה, לכלול בהצהרת העצמאות הפלשתינית הכרה בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, שמשמעותן הכרה עקיפה במדינת ישראל. ואולם ערפאת, תוך פזילה ברורה לארה"ב ולשאר מדינות המערב, הצליח לעשות כמעט את הבלתי אפשרי ובכך עשה את הצעד הראשון לקבלת לגיטימציה מהגדולה שבמדינות המערב.

חודשים קשים עברו על ערפאת עד כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית. מצד אחד הוא עמד בלחץ אדיר של תושבי השטחים, שדרשו ממנו לתרגם את המומנטום התקשורתי של האינתיפאדה להישג מדיני, ומצד שני עמדו ארגוני הסירוב נחושים בדעתם לא לאפשר הכרה כל שהיא בישראל. ערפאת, שסבב בחודשים האחרונים בבירות העולם ונפגש עם ראשי קהילות המערב, הבין שללא הכרה בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, לא תיתכן התקדמות של ממש וקיימת גם סכנה של אכזבה ונסיגה בדעת הקהל העולמית. יותר מכל עמדו לנגד עיניו שלושת העקרונות של ארה"ב, כפי שנקבעו על ידי הנרי קיסינג'ר ב־1975: הכרה בקיומה של ישראל, קבלת החלטות 242 ו־338 והתנערות מדרך הטרור.

בלוח הניטור הראשון שהופרח היה הכרזתם של

עשה את הבלתי אפשרי כמעט.

שיש בה הבעת נכונות להגיע להסדר כולל לעימות הערבי־ישראלי במסגרת של משא־ומתן.

שעות ספורות לאחר ההכרזה על המדינה הפלשתינית העצמאית הודיעו אלג'יריה, עיראק ומלזיה על הכרתן במדינה הלא־מדינה החדשה. בעקבותיהן צפויות לבוא מדינות נוספות, מקצתן מדינות העולם השלישי שאינן מקיימות יחסים עם ישראל ומקצתן מדינות המקיימות יחסים עם ישראל. אחת המדינות שתעמוד בפני דילמה קשה היא מצרים, שיודעת כי הכרה שלה בהכרזת העצמאות של ערפאת עשויה לסמל גם את סיום תקופת השלום עם ישראל.

בימים הקרובים יהיו עיני מרבית מדינות המערב והעולם כולו נשואות לארה"ב, לראות מה תהיה תגובתה. סוד גלוי הוא שאישים רבים

(המשך בעמוד 8)

יזהר סמילנסקי

קום התנערה

הנה נכנסנו לתקופה הקשה.
ארץ ניתנה בידי הרשע חלילה.
החלומות הרעים יתגשמו למכביר.
חושך ייקרא נוגה, מהומה ייקרא קדימה, עוול ייקרא צדק, והמלחמה תיקרא שלום.
מדינת היהודים לא תהיה יקר מנוחה לכל היהודים, כי גם רק לבתות ימי הביניים.
המסק, הכלכלה, מדבריות, היהודים יאולצו לקרוס, גם [illegible]
התרבות תילחץ, תנוסח ותינשב שלא תתפרע ולא תרים קול.

במה דברים אמורים?

אם ניתן להם. אם נהיה להם נשכחות להם.
אם לא נהיה כעת הוא הבגוד, אם לא נקום כעת מהלא קודשה ונפתה במילין.
אם לא יקום בכף כל [illegible]

להיות לאופוזיציה אחת במערך להם גנה. ולהיאבק.
אם לא נפסיק כעת להיות מסכנים ובכיינים ותשושים כאלה. ולהיאבק.
יותר מדי יקר וחשוב כעת על הפרק וגם את טעם החיים אפשר לאבד. ולהיאבק.
ולא לתת להם. ולצאת באלפינו שלא יוכלו לעשות מזימותיהם. ולהיאבק.

רק אתמול חייכנו בביטול אל המלים ההיות ההן שכעת אין כמותן לבוהק.
קום התנערה עם חלכה – –
האנחנו איננו חלכאים. איננו מסכנים. איננו אבודים. ומלבדנו אין איש. ולהיאבק.
וקול צריך שייצא כעת בכל הארץ: מתגייסים למאבק. ולהיאבק.

קום התנערה.
ולהיאבק.

מיניראיון / [illegible]

הכרזת כוונות

מיניראיון עם [illegible] פורת מהתנועה [illegible] על הכרזת [illegible] הצהרתי [illegible]

– האם [illegible] לירדן?

„לא. כדי שמדינת [illegible] שלטון והוסדה [illegible] הדרישה בביקול [illegible]

– אתה מתבטא [illegible] תבלית?

„דיוני המועצה הלאומית הפלשתינית והכרזת העצמאות לא [illegible] ההצהרה מעידה על [illegible] אש"ף להקים [illegible] אש"ף הודיע [illegible] שישראל תפנה [illegible] החלטות האו"ם 242 ו־338 [illegible] לעובדה [illegible]

– האם איזכור החלטות [illegible] רשמית בישראל?

„242 איננה [illegible]

כל מדינות המזרח־התיכון להתקיים בגבולות בני הגנה. ואולם יש בזה הליכה מסויימת קדימה, והליכה זו חייבת לזכות בתגובה הולמת מצד ישראל".

– מלשכת שמיר נמען שהכל תכסיס. מלשכת פרס נטען שההכרזה לא תקדם את השלום. לתגובה ההולמת הזאת התכוונת?

„ודאי שההכרזה היא תכסיס, בכל צעד מדיני יש מקום תכסיס, אבל על תכסיסים צריך לענות. ביקורת ראש הממשלה לא נהג כשורה בתגובה שלו. הוא היה צריך לומר, שהוא מצפה שאש"ף יעשה צעדים נוספים, כמו הכרה רשמית בישראל".

– באיזו מידה משפיע שילובם של מתנגדים היקים במחנה המדיני על חשיבות ההכרזה?

„בעבייל ערפאת זהו הישג ממדרגה ראשונה. הוא הצליח לפצל את האופוזיציה בכך שצירף למחנהו את חבש וחוואתמה ודחף הצידה את אבו־מוסא וג'יבריל שנשארו בודדים בהתנגדותם לבכבך. כאן בולט תפקידה של סוריה. שני הארגונים שהם בני חסותה של סוריה מתנגדים לכל איתות שיש בו משום רמיזה להסדר של שלום. זה מעיד על עמדתה האמיתית של סוריה".

דניאל בן־סימון

גרמניה / [illegible]

פרשיות רבות, אך לא משבר

נאום [illegible] פרשיות שהעסיקו את השלטון בגרמניה, בשעה שבה [illegible] הגרמנים [illegible] בשעה [illegible] המקומיות [illegible]

[illegible]

לגבי 1990. אוסקר לאפונטיין, לעומת זאת, מוסיף להציע לעבודה בשבת במסגרת המעבר לשבוע עבודה קצר יותר, לשם מלחמה באבטלה, שיעורה מגיע עדיין לשמונה אחוזים. באחרונה דיבר על כך גם שר־העבודה הנוצרי־דמוקרטי נורברט בלים. שאף העלה הצעה לשבוע עבודה של ארבעה ימים, תשע שעות כל אחד. לאפונטיין קורר בעיתונות גם כאשר הזהיר מפני הערפת קליטתם של הזרמים האתניים ממזרח־אירופה עליפני מבקשי מקלט מארצות אחרות. את התיחסותו זו דחה כל המחנה הנוצרי־דמוקראטי וכל המפלגה הנוצרית־סוציאלי, המחייב עידכון החוקה בנושא קליטת הזרים ומתן עדיפות לגרמנים האתניים, שבתוכם כבר הגיעו לגרמניה עד 31 באוקטובר 167,000.

דברי לאפונטיין לא נראו גם לכמה מנהיגים סוציאל־דמוקראטים, החוששים מנזק בקלפיות, במיוחד שהמפלגה הסוציאל־דמוקראטית והירוקים עומדים בראש המאבק להבטחת זכויותיהם של הלא־גרמנים ומבקשי המקלט. ראש המפלגה הבוואריה שטרייבר, מעוזריו הקרובים של ראש ממשלת בוואריה הבגות, התריע, בתגובה על דברי לאפונטיין, על סכנת „עירוב הגועים", מה שעורר בהאות וגינויים רבים. יו"ר הקהילה היהודית בגרמניה הגרידה את דבריו, בנאום שנשא בטקס הזכרון התגיגי באולם העירייה, בקריאה בחלון הנאצי", והקשתה אם יש בכלל מקום. נוכח התבטאות כזאת, בטקסי הזכרון הכיניסים. עבודתם של הנוצרים־הסוציאלים, המחזיקים בתיק הפנים בממשלה הפדראלית, בגינו גם לגישה החיובית יותר של המפלגה הנוצרית בנושא זה.

לעומת זאת, כה שמקל את המשך שיתוף־הפעולה בין הנוצרים־הדמוקראטים לבין הליבראלים בממשלת הקואליציה היא ההבנה הגוברת ביניהם בתחום מדיניות החוץ. הקאנצלר קוהל, שהחזר ברוצה מאוד מביקורו האחרון במוסקווה, התקרב במידה ניכרת למדיניותו המתונה של שר־החוץ גנשר. בנסיבות מסוימות יהיה מוכן להסכים לכינוס ועידה לזכויות האדם במוסקווה ולפני זה לכינוס ועידה כל־אירופית, בשיתוף ארה"ב וקנדה, לצמצום מירוץ החימוש בעולם.

לא כל הרעיונות הללו פופולאריים במיוחד בוושינגטון: אין האמריקאים גלהבים מהרחבת הסחר הגרמני־הכלכלי עם ברה"מ, ביחוד כאשר מדובר במוצרים בעלי ערך אסטראטגי, ועוד פחות מזה הם מקבלים את הצעתו של ראש ממשלת איטליה בדבר בעין „תכנית מארשל" מערבית לטובת אירופה המזרחית. מעבר לזה מעוררת את התרעומת של האמריקאים ההסכמה בין קהל לגנשר בדבר היזוק האגף האירופי של נאט"ו, זאת ערב הסרת כל מחיצות הסחר והמכס בין 12 חברות הקהילה האירופית ב־1992. הנושא עשוי לעלות השבוע גם בשיחותיו של קהל עם הנשיא רונלד רייגן ועם יורשו ג'ורג' בוש בוושינגטון, אלא שהטיפול המעשי בבעיות לא יהיה לפני כניסתם של בוש ושר־החוץ שלו ג'יימס בייקר לתפקידיהם ב־20 בינואר 1989.

התפטרותו של [illegible]

[illegible]

לאופוזיציה / יעל דיין

יושר פוליטי

האליבי להליכה לקואליציה עם הליכוד אינו עומד בשום מבחן; בתנאים הנתונים הליכה לאופוזיציה היא גם כבוד גדול וגם פעולת ההצלה האמיתית

קצת יושר פוליטי, „שרינר". להופיע כחולית־הצלה לאומית, כמושיעי העם, החברה והכלכלה, כקורבנות אותם המבקשים צל"ש ופרס ישראל? זה רק מעלה חיוך של שמחה לאיד או דמעה על אבדן.

האליבי להליכה לקואליציה עם הליכוד ועם הגוש הדתי הוא רופף ואינו עומד במבחן נסיון העבר, המחוייבות לבוחר ומצע התנועה. לוחצים עליכם ללא נשוא תומכי החוקה ושינוי שיטת הבחירות? מה שלא השגנו במשך ארבע שנים, עם רוטאציה, ובמשך עשרות שנות שלטון לבד, נשיג בשישה חודשים כשותף זוטר לממשלה שאינה מעוניינת בחוקה כזו? ולעצם העניין, ספק אם שינוי שיטת הבחירות ישנה שינוי יסודי את מפת הייצוג הפוליטי. הרי איננם מתכוונים לשלול ייצוגם של מאות־אלפי מצביעים דתיים־חרדיים, שישכילו להתפרס גם על־פני מפה אזורית־יחסית כדי להבטיח את כוחם.

יהודי העולם מכופפים לכם את הידז לפני שבוע הייתם מוכנים לבחור בכיפה ובשטריימל כדי להבטיח את תהליך השלום ולהימנע מתבישת קסדה. היום אתם מתכוונים לחבוש גם כיפה וגם קסדה, ואת יהודי העולם תפצו בכמה גלולות ארגעה. אולי תקבלו אשראי על עיכוב הגזירה, אבל האשראי לא ישרת אתכם במסורותיכם המדיניות, כי התהליך המדיני לא יהיה בידכם. את ההריון הזה, שנכנסנו אליו בגלל תקופת החיזור אחרי הדתיים, יהיה קצת קשה להפסיק. את הבהלה בנושא „מיהו יהודי" בוודאי שאיבדנו.

מי עוד דוחף אתכם לפעולת הצלה? החרדים מהתחרדות? באי מגרשי הכדורגל בשבתות? יראי שאקי כשר חינוך? והם הלא מצביעי ליכוד, שמילכדו עצמם. אתם תוציאו בשביל הליכוד ערמונים מהאש, והם יצביעו ליכוד בפעם הבאה. המאבק החברתי־חינוכי על דמותנו יתנהל טוב יותר באופוזיציה, בוועדי הורים ובבתי־הספר, בעיירות וברחוב, אלא שגם אותו לא תנהיגו. תספקו את המצביעים החילוניים של הליכוד ותייאשו את בוחריכם.

מי עוד מלחיץ אתכם להושיע את „המדינה שאין לה אלטרנאטיבה?" כל אלה, בפנים ובחוץ, המאמינים בסטאטוס־קוו. ניצי העבודה ויוני הימין, קרבנות האשליה שהזמן עובד לטובתנו, הפחדנים הפוליטיים, החוששים להתבונן בפני המציאות ולהוכיח, כי במוקדם או במאוחר יהיו כאן (במקרה הטוב, לפני המלחמה הגדולה הבאה) שני עמים בשתי מדינות ריבוניות, שלא נהר הירדן יהיה הגבול ביניהן.

ומי מבפנים דוחף אתכם לוויה־דולורוזה, עמוסי צלבז – מבוטחי קופת־חולים? מפוטרי „כור"? ההתיישבות העובדת במצוקתה? 30% מהילדים הגדלים מתחת לקו־העוני? מערכת החינוך הגבוה הקורסת?

מה שמחוייב המציאות, ייעשה בלעדיכם. מה שלא השכלתם לעשות מבפנים עד כה, לא תעשו גם עכשיו, ואם כל העניין מסתכם בתביעה למשרד האוצר לעזור למגזרים „שלנו", הרי צרקו משרדי הבחירות הכוסים והרוחים בהאשמותיהם.

הנחש והתפוח האמיתיים כאן הם אלה הרוצים בחיסול המערך ותנועת־העבודה. ואתם מתפתים, כנראה, בקלות. משמנים בשבילכם את הגיליוטינה, שוזרים את חבל התליה, וקוראים למכונית התופת שמוכרים לכם בזול „משאית סער" לאומית.

מתי היו בחירות? כליכך מזמן עד שאפשר לשכוח? איזה דגל הנפנו? בעקשות, במרוצה, ביושר השכל הלבז לא דגל החוקה ולא דגל הזוליות, לא דגל העם היהודי המאוחד ואף לא דגל כלכלי־סקטוריאלי. מי שיקפל את דגל השלום או יציע למרכז המפלגה לקפל אותו או להורידו לחצי התורן, לא יוכל להנהיג את המפלגה הזו.

תקוותי היא שהאופוציה של הליכה, שלא על בסיס פאריטטי, לממשלת שמיר, לא תגיע כלל לדיון במרכז. עדיפה התאגדות יודעים הכבמת ישרים הפוליטי מהתאגדות קולקטיבית.

נאמר, והדבר היה נכון לזמנו, שאין לרוץ לאופוזיציה. היא אינה יעד מלהיב שצריך למהר אליו. זה היה בספירה אחרת. בפרשת השבוע הזה, יחסית לאלטרנטיבה המסתמנת, הליכה לאופוזיציה, להנהגתה, היא גם כבוד גדול וגם פעולת ההצלה האמיתית.

מלחמת תרבות / יצחק רועה

אל תתנו להם את רבין

פסוקו של דרעי, „אין שמחה כהתרת הספקות", מסמל את תרבות התשובה הסופית. כנגדה ניצבת תרבות השאלה שהיא מערבית־הומאניסטית

שעות ארוכות היתה רק שורה אחת כתובה על דף הנייר שלפני: „אל תתנו להם את רבין". והיא חזרה באוזני בהוראות שאין מה להוסיף עליה: אל תתנו להם את רבין. מתחתיה הזהרה, בעקשנות פומבית, עוד שורה ממקום אחר: „אל תתנו להם רובים". ועוד מתחתיה נשמעו כעין קולות נפץ רבים, נפץ קוצים יבשים נשרפים באש. הקולות האלה יצאו ממשל האטד, משל יותם. אז שתצא אש ותשרוף, כמעט אמרתי. הרי האש כבר שורפת מזמן, אמרתי.

ואז הצטרפה אליהם שורת השורות אשר לשבוע הזה: „אין שמחה כשמחת התרת הספקות", והבהירה את תמונת המצב. ומי השמיע אותה אם לא איש ש"ס, האיש שהיה שם בעד המערך כליכך, אריה דרעי. כשהתחוללה „ההתגלות" הגדולה, כשיצא העשן הלבן מחדר הישיבות של חכמי התורה, כשיצאה בת־קול מן החדר ואמרה: רק שמיר יכול – אראו אמר דרעי למיקרופון שתי פעמים: אין שמחה כהתרת הספקות. אמר פעם אחת והמיקרופון התקשה להעביר. אמר פעם שניה והמאזין התקשה לשאת.

ומדוע זו שורת־השורות של השבוע? כי היא מדגימה, כפי שמדגימה טיפה מן הים מה טבעו, את עצמת מלחמת התרבות המתחוללת. תרבות של שאלה נלחמת בתרבות של תשובה סופית. את המיקרופון אתה יכול לראות כשליחה של תרבות השאלה „המערבית ההומאניסטית". את שמחת התרת הספקות, מלווה כפי שהיתה בשיר ובריקוד, אתה צריך לראות כתרבות התשובה הסופית. ושלא תהיה טעות: היהדות איננה שייכת לבעלי־התשובה הסופית. גירסת החרדים היא גירסת יהדות שולית ולא מרכזית, כפי שהם מבקשים להציגה.

כשנשמעו דברי דרעי אלה, מכל מקום, התבהרה לי תמונת המצב העכור. וכשהתבהרה, נראתה הכותרת ראויה שנחזור עליה: אל תתנו להם את רבין. עלה תאנה לא יכסה על הערווה הזאת, ואת האש לא יכבה.

צו השעה / יקותיאל פדרמן

חובת שותפות של שתי הגדולות

הפתרון היחיד: יישבו ראשי שתי המפלגות הגדולות יחד ויקימו ממשלה משותפת, על בסיס קווי יסוד מוסכמים

תוצאות הבחירות מלמדות כי נשחק כוחו של כל אחד משני הזרמים המרכזיים במדינה – הליכוד והמערך – ולעומת זאת התחזקו המפלגות שהאידיאולוגיות שלהן מתרחקות מהזרם המרכזי לעבר הקיצוניות. כמו כן גדל המחנה הדתי, שיש לו עמדה אחידה לגבי מעמדה של הדת היהודית במדינה ולגבי היחס שבין דת למדינה, אך אין בו אחדות דעות לגבי יתר הבעיות המרכזיות של חיינו, לרבות בעיות השלום והבטחון, הכלכלה ואיכות החיים.

אישית גרסתי תמיד, כי נוסף על הצורך לדאוג לבטחון המדינה, יש צורך בכוח מרכזי חזק אשר ינהל את חיינו על־ידי פשרה בין הזרמים האידיאולוגיים השונים. אין מדובר רק בצורך להנהיג ליבראליות במשק ובחברה, ביכולת לכבד איש את רעהו, בסובלנות כלפי דעות הזולת ובקיום משטר חוק נאור, אלא גם ביכולת להידבר איש עם רעהו ולאפשר לכולנו לפעול בצוותא לקידום היעדים האמורים.

תוצאות הבחירות לכנסת הי"ב מעוררות כי את החרדה שמא, לראשונה בתולדות המדינה, מתערער שיווי־המשקל, שאיפשר לנו לנהל את חיינו בדרך הפשרה הסובלנות. אם אכן יתהווה מצב כזה, הוא עלול לפגוע לא רק במרקם החברתי שבמדינה וברצון כל האזרחים לחיות בה ולבנות אותה, אלא בראש וראשונה במערכת המשקית שלנו וברצונם של גורמים במשק העולמי להשקיע במדינת ישראל ובעסקיה ולנהל אתה מערכת עסקים נורמאלית.

אני משוכנע כי סכנות אלה נהירות גם לראשי המפלגות הגדולות, אשר בוודאי אינם מעוניינים להקצין מעבר לתחומים שנקבעו במצע מפלגותיהם ולנקוט עמדות קיצוניות בשאלות קיומיות של המדינה או בשאלות הקובעות את תדמיתה בעולם. ואף־על־פי־כן, בשל הצורך להקים קואליציה שבהם יהיו הגורם העיקרי, צריכים ראשי המפלגות הגדולות לוותר על פשרה, המושתתת על איזון בין הדעות המרכזיות, ולנסח במקומם קווי יסוד המביאים בחשבון דעות קיצוניות ועמדות בלתי־מתפשרות. במצב עניינים זה, ראשי המפלגות הגדולות אינם יכולים לבוא איש אל רעהו בהצעה כי יפעלו יחדיו במסגרת קואליציונית לשמירת האיזון בין הגושים הגדולים, איזון שעל אף הריקות אלה ואחרות היו תוצאותיו הטובות ביותר שאפשר היה להשיג מבחינת הבטחון והכלכלה.

בשל גורליות השעה אני מרשה לעצמי לפנות אל נשיא המדינה ולהציע, כי בתוקף תפקידו יזמן אצלו את ראשי שתי המפלגות ויקרא להם לשבת בצוותא ולהקים ממשלה משותפת, על בסיס קווי יסוד מוסכמים. זה הפתרון היחיד. לדעתי ולדעת רבים בעם, העומדים כמוני בקשר יום־יומי עם גורמים מרכזיים בכלכלה העולמית ובממשל של המדינות השונות, רק בדרך זו תוכל מדינתנו לעבור בשלום את הסכנות האורבות לה מבחוץ ומבפנים.

מכון לבון [illegible]

هكذا من الاصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

סיבות למסיבה

הלובי הענק של מלון "דן" בתל־אביב היה צר מלהכיל את מאות האח"מים מעולם הפוליטיקה והכלכלה שנענו להזמנת משפחת פדרמן והנהלת מלונות "דן" לחוג אתם ארבע סיבות למסיבה: מלאות 35 שנה למלון "דן" תל־אביב, שלימים התפתח לרשת מלונות במקומות שונים בארץ; גמר שיפוץ החדרים במלון; מינויו של רולף שליג למנהלו החדש של המלון; ובחירתו של שמואל (סמו) פדרמן לנשיא התאחדות המלונות הבין־לאומית. האחים יקותיאל ושמואל פדרמן התחילו ממסעדה קטנה בחיפה, ובנו אימפריה שבה פעילים כיום גם בני משפחה אחרים. אתמול באו לשמוח בשמחתם שרים וח"כים, אנשי תיירות ותעופה, תעשיינים ואישי ציבור – והם מצאו את המלון מקושט בדגלים ובתאורה מיוחדת, וערוך לקבל את פניהם בפרחים ובכיבוד כיד המלך. רבים עברו משם למלון „הילטון", שם חגגה חברת התעופה "לופטהאנזה" 20 שנה לפעילותה בישראל – וגם שם זכו להם כיבוד כיד המלך... היום יהיה בתל־אביב צום המוני של מי שהעלו אמש הרבה קאלוריות.

ידיד ותיק

ז'אק שאבאן־דלמאס – ראש עיריית בורדו ומי שהיה ראש ממשלת צרפת ויו"ר האספה הלאומית בצרפת – יגיע בתחילת חודש דצמבר ארצה כדי לקבל תואר ד"ר כבוד של אוניברסיטת תל־אביב. את ההחלטה להעניק לשאבאן־דלמאס את התואר קיבל הסנאט של אוניברסיטת תל־אביב לפני כחצי שנה. ז'אק שאבאן־דלמאס בולט בצרפת כידיד ותיק של העם היהודי ושל מדינת ישראל. הוא סייע רבות לישראל בכהונותיו בממשלות צרפת, ובין השאר העניק את חסותו לאירועים למען אוניברסיטת תל־אביב בצרפת ובארצות דוברות צרפתית.

יד לפה

השבועון „צבאח' אלח'יר אלבנאיא" מוסר כי רופאו האישי של נשיא עיראק, צדאם חוסיין נעצר, עם שובו מביקור באירופה, הוא נכלא בבית הכלא אבו־ע'ריב וכל רכושו נלקח ממנו. נראה כי הרופא, שזכה בחסותו של חוסיין, נהג לפטפט עם ידידו על „שגעון הגדלות" שתקף את חוסיין. באחת הפעמים הוא הוקלט וסרט ההקלטה הועבר לבגדאד.

מיטב אנשי המקצוע של דפוס „דבר" גוייסו ע"י המחלקה ליחסי ציבור של חברת החשמל, להפקת שי יוצא דופן ומקורי שהוגש ליורם אברקוביץ במלאת לו 50 שנה. השי: עמוד הכותרת של גליון "דבר" מיום 8.11.38 – יום הולדתו של יורם – בו הושתלה ברכה בסגנון סוף שנות ה־30 לרגל הלידה"...
צילום: יעקב כץ

הזדמנות נוספת

ביום ג' 22.11.88 בשעה 9.30 בבוקר תפתח המכללה למנהל, קמפוס תל־אביב, את שעריה בפני נשים המעונינות להכיר את הפרויקט החדש של המכללה, שאותו יזמה דינה בן־נפתלי, והיא קיום קורסים בשעות הבוקר במטרה להחזיר למעגל העבודה נשים שפרשו ממנו. הקורסים הם פרסום ויחסי צבור, קידום מכירות, וניהול משאבי אנוש. במפגש ישתתפו גם ד"ר אמנון כספי, ד"ר מנחם אלדור וד"ר ידיב בר־אליעזר. פרטים והרשמה: בטל' 03־5413673, 03־5413667־8.

הגיבו בהבנה

זמר הפופ, מייקל ג'קסון נאלץ לבטל קונצרטים בגלל התנפחות מיתרי הקול שלו. קונצרט אחד בוטל 20 דקות לפני שעמד להתחיל באולם מלא עד אפס מקום. כמו כן בוטל הקונצרט שעמד להתקיים ביום שלישי

ושכל כרטיסיו נמכרו מראש. ג'קסון, 30, הגיע לסדרת קונצרטים בארה"ב במסגרת סיור עולמי. הקהל הגיב בהבנה לאחר שהובטח לו שכרטיסיו יכובדו כאשר הזמר יחלים וישוב להופיע, אמר דובר המארגנים, בוב שוורץ.

ערך סנטימנטלי

צוות מהטלוויזיה בגרוזיה הגיע לישראל לערוך סרט בדבר קליטתה של יהדות גרוזיה בישראל, ובדבר בחירתו של אפרים גור לכנסת. הצוות הגיע לארוחת צהרים חגיגית בביתו של רפי בר־לביא מזכ"ל התאחדות עולי גרוזיה. להפתעתם ולתדהמתם הציג בפניהם רפי בר־לביא דרכון רוסי של סבו דוד בלאוזה משנת 1909 עם חותמת בית המלוכה של הצאר ניקולאי. בר לביא סיפר כי עם דרכון זה עלה

סבו לישראל באופן ליגלי אך עוד בשנת 1889 הבריח סבו לארץ קבוצה בלתי ליגלית של יהודים מגרוזיה – זו היתה הקבוצה הראשונה הגרוזינית בארץ, סיפר בר־לביא. חברי המשלחת הגרוזינית עטו על הדרכון כמוצא שלל, צילמוהו מכל עבר, כל הפצרותיהם שהדרכון יושאל להם, נתקל בסירובו העז של בר־לביא שאמר, כי הדרכון יקר לו רגשית מאד ובשום הון אינו מוכן להפרד ממנו.
בתמונה: רפי בר־לביא (משמאל) עם מנהל הטלוויזיה הגרוזינית כשבידו הדרכון.
צילום: אהרן ציציק

ביקורת

העתון „אל ג'מהוריה" מתח ביקורת על סופרים מצריים, שניצלו לדבריו את זכייתו של נג'יב מחפוז בפרס נובל לצרכים תעמולתיים. לדבריו „מספר סופרים מהימין המצרי מיהרו לנצל מאורע חינוכי גדול זה לשיווק מדיניות קמפ דייויד ולהתקפה בוזייה על מדינות ערב. העתון עוקץ את הסופרים האלה וכותב כי רבים מהם עברו בדרך אקרובטית מהתקפות על היהודים, בתקופת עבד אלנאצר, לשירת אהבה לא צנועה למדינה היהודית.

תמונתו של פאבלו פיקאסו "אמהות" מהתקופה הכחולה, נמכרה ביום ב' במכירה פומבית בניו־יורק, במחיר עשרים וארבעה מיליון ושבעים וחמישה אלף דולאר. זהו המחיר השלישי בגובהו ששולם אי פעם עבור יצירת אמנות.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

לוותר על ה„אגו"

תוצאות הבחירות מאפשרות למפלגות הדתיות לסחוט ויתורים שיהוו בסיס ל„סטטוס קוו" חדש, אשר יקשה על החיים בארץ, יסבך את היחסים בין אזרחיה, יגרום למלחמות אחים, יבלום קידמה ויביא נזק ליחסינו עם יהדות העולם. העם הזה, שלחם על עצמאותו ושילם מחיר כבד עבורה – לא יעמוד הפעם בגזירה.

על ראשי שני הגושים הגדולים להוכיח פעם אחת, שהם ראויים להיות יורשים של גדולי האומה מכל הזרמים, לוותר על ה„אגו" שלכם, על הדברים הקטנים האישיים. ההבדלים בהשקפותיהם הפוליטיות אינם תהומיים. בתבונה ובשיקול־דעת, אפשר להתגבר על הכל. אם הם מנהיגי אמת, שיוכיחו זאת בהקמת ממשלה חזקה ויציבה, וכך יירשמו בתולדות העם המדינה כמנהיגים גדולים ואמיצים אשר הביאו שלום ושלווה לעם המסכן הזה.

על יצחק שמיר ושמעון פרס לשמוע לקול אזרח קטן ופשוט, אשר מציע להם דבר פשוט, שאותו חושבים רבבות של אנשים פשוטים.

מאיר אריה
חולון

מה בין נצחון לכשלון

מערכת הבחירות ויום הבחירות כבר מאחורינו, וכל פעילי המפלגות חייבים לשאול עצמם מה מביא לתוצאות בבחירות כמות שהן: מערכת הסברה אינטנסיבית וקצרה לקראת הבחירות או פעילות ועשיה מתמשכות מבחירות לבחירות.

תמוה בעיני, והתרעתי על כך כבר בעבר, שפעילים מרכזיים מייחסים את התוצאה למערכת ההסברה הקצרה. למעשה דומים הפעילים לקוצרים בשדות, אך גם הקוצרים המנוסים והחרוצים ביותר יקצרו רק את מה שזרעו וטיפחו כל העונה.

נאמר כבר שמי שאינו עושה אינו שוגה ואינו נכשל, אך לא כל כשלון מוצדק. ביקורת ובחינה צריכות להיעשות לאורך כל תהליך העשיה, ולא רק בסיומו, ולא לחינם מעשי הבריאה נבחנו מדי יום ביומו „וירא כי טוב..."

עשיה מוצלחת בכל התחומים, במשך כל הקדנציה, היא „תעודת ההוקרה" של כל תנועה, בשלטון או באופוזיציה. תנועה כזו אינה נזקקת לחברת פרסומת שתשלוף מן הכובע את סיסמת הפלא, ולא לתירוצים כושלים לאחר מעשה.

יהודה ורטמן
חיפה

מכתב גלוי לראשי הליכוד והמערך

בבחירות האחרונות הייתם חלוקים בדעותיכם באשר לדרכים להשגת השלום עם שכנינו הערבים. דבקות בהסכמי קמפ־דייויד, אוטונומיה ושיחות ישירות נוסח הליכוד לעומת ועידה בין־לאומית ומשאל־עם נוסח המערך.

כמו שהייתם אטומים טרם הבחירות למתרחש בציבור החרדי הלא־ציוני, כך אתם אטומים עכשיו למתרחש בציבור החילוני־ציוני שהוא רובו ככולו של עם זה, ואל תמכרו לנו סיפורים על מחיר הדמוקרטיה, כי אין בינה לבין כניעה לסחטנות של מיעוט חרדי כל מכנה משותף.

מה לנו ולשלום עם הערבים כאשר לפתחנו רובצת מלחמת יהודים? האם אתם באמת מאמינים שהרוב יעבור בשתיקה על מכירת סוף העונה למפלגות החרדיות? אתם תתקנו את חוק השבות (מיהו יהודי) – תביאו לפילוג בעם ולנתק מיהדות ארה"ב – ואנחנו נשתוק? אתם תחוקקו את חוק ההסמכה ותסגרו את מרכזי הבילוי והבידור בהם מבלים גם ילדינו הלוחמים את חופשת השישי־שבת שלהם מצה"ל – ואנחנו נשתוק? אתם תהפכו את חיילי צה"ל לחוטבי עצים ושואבי מים לעשרות אלפי תלמידי ישיבה שהחלום הציוני הוא לגביהם מוקצה

מחמת מיאוס – ואנחנו נשתוק? אתם תבטלו את שעון הקיץ המביא את האור להיינו בתום יום עבודה – ואנחנו נשתוק?

אתם תמנו מתחמק משירות צבאי לשר הפנים – ואנחנו נשתוק? אתם תמנו לשר החינוך והתרבות, ממונה על השכלה הגבוהה, את מי שהכריז ברבים שאשה המנשקת ספר תורה עדיפה על ארבעים פרופסורים באוניברסיטה – ואנחנו נשתוק? אתם תיכנעו ותוותרו לכל דרישה שתחזיר אותנו אל עידן החושך – לא זכויות לנשים, לא חפירות ארכיאולוגיות, לא לקידום המדע והרפואה – ואנחנו נשתוק? אתם תשלמו באתנן זונה מקופת הציבור הדלה כל תביעה כספית של הגורמים החרדיים ותממנו התשלום בגזירות של מיסוי – ואנחנו נשתוק?

רבנים ואדמו"רים, מועצות של חכמי תורה, יכתיבו לממשלת ישראל את צעדיה לקול תקיעת שופרות, התרת נדרים וכישופי וודו – ואנחנו נשתוק?

רק אל תגידו שזה כורח המציאות וכך תכתיב לכם ציבור הבוחרים, כי ידוע נדע שרק בגלל איבה אישית ותאוות שלטון אתם מונעים את מחוייב המציאות – ממשלה רחבה ושינוי שיטת הבחירות.

צבי קוסטרינסקי
תל־אביב

במה מתבטאת תבוסת המערך?

אם ישאל השואל במה יש לראות את תבוסתו של המערך בבחירות לכנסת ה־12, אומר: לא במנדט האחד שהליכוד קיבל יותר ממנו; לא בהצלחה היתירה של המפלגות הדתיות, ולא בעובדה שהן תשמשנה עכשיו לשון המאזניים, ביתר שאת, מקודם לכן. לא בכל אלה יש לראות את התבוסה של תנועת העבודה. תבוסתו של המערך בבחירות האלה מתבטאת בכך, שהתעורר בו הריב הישן־נושן בין חבריו, וכן ההאשמות שכבר נשמעות לא ברמזים, אלא בפה מלא מצד ה„חוגים" השונים במפלגת העבודה כלפי ההנהגה הנבחרת, שהיא לא ניהלה, כביכול, את מערכת הבחירות כראוי.

לזאת ייקרא להיות חכמים לאחר המעשה. נתאר לעצמנו מצב הפוך, כלומר, שהמערך קיבל מנדט אחד או שניים יותר מהליכוד, כי אז כל המקטרגים למיניהם על ההנהגה (במיוחד על שמעון פרס), היו נוקטים טון אחר לגמרי. צריך להכיר בתבוסה, אך לא לאבד העשתונות ולחפש אחרי אשמים במתנה פנימה. אדרבה: יש להתלכד מבפנים, ולא בכל מחיר להצטרף לממשלה. הדרך המכובדת תהיה, אם המערך בשותפות עם שאר מפלגות הבאות בחשבון יהיו באופוזיציה קונסטרוקטיבית, אך להחמת בעד אותם הערכים, שהמערך הציג לבוחריו.

הכרחי גם לחזק את ההסתדרות, ואף לתקן פה ושם מה שטעון תיקון. ההסתדרות היא מצודתה של תנועת העבודה, ואויביה ינצלו עתה כל הזדמנות, כדי להזיק לה. אכן, לא פירוד לבבות והאשמות הדדיות, אלא הידוק השורות מבפנים והופעה מלוכדת כלפי חוץ.

יצחק מאור
אשדות־יעקב – איחוד

שגיאות גורליות

כאשר כורש מלך פרס הכריז על שיבת ציון והתיר לבנות את בית המקדש, נעשו אז שלוש שגיאות גורליות. הראשונה: „שלא עלו כחומה בהמונים" (מדרש שיר השירים). השניה: השומרונים יושבי הארץ הושיטו יד אחים וביקשו להשתתף בבניית בית המקדש. אך היד המושטת נדחתה, ועל־ידי כך הפכנו אותם לצרים, אויבים ומעלילים. השלישית: שגירשו את הנשים הנכריות, במקום לקרב אותן ולבוללן בסיכוי שבניהן יהיו יהודים לא פחות טובים, כפי שאנו רואים את זה בדורנו. והתוצאה היתה שהפסדנו כוח פוטנציאלי לחיזוק העם ולהגדלת האומה.

גם עתה אנו עומדים לפני בעיה דומה. הבה נקווה, שלא נחזור על השגיאות שנעשו בעבר. ועוד הערה: גם בין עולי בבל היו בני „שבע יוסיף" שמוצאם לא היה כל כך טהור. כך שלא היתה שום סיבה דתית להרחיק את הנשים הנכריות.

שלמה שטיפמן
קיבוץ אפק

לפני 60 שנה

דבר

לייב יפה אצל הפרימייר הפולני

מנהל קרן היסוד ושליחה לאירגון המגבית בפולין, לייב יפה, התקבל אצל ראש הממשלה הפולני בארטל, שהתעניין במושבות יהודי פולין בא"י. הוא הביע את אהדתו למפעל הציוני והבטיח עזרתו המלאה.

ועדת המנדטים – על הכותל המערבי

ועדת המנדטים וחבר הלאומים, מייעצים ליישב את "סכסוך הכותל" בדרך ידידותית שתבטיח ליהודים חופש עבודת אלהים ליד הכותל. היהודים ניסו לרכוש את הכותל ואת המעבר ע"י קניה מהווקף הדתי המוסלמי, אבל לא הצליחו.

לפני 40 שנה

צבא ישראל יגן על הנגב השלם

ממשלת ישראל דוחה לחלוטין את תכנית ברנאדוט כבסיס לדיון, היא תובעת את הנגב לעצמה לרבות מפרץ עקבה. הנגב הוא עתידה של מדינת ישראל ומאחר שתכנית ברנאדוט מכוונת לקטוע אזור חיוני זה, לא תודו ממשלת ישראל על תכנית זו. כך הצהיר שר החוץ משה שרתוק.

בן ליורשת העצר

הנסיכה אליזאבת מבריטניה ילדה בן. רדיו לונדון התרעם על רדיו מוסקבה והעתונות הסובייטית שלא ראו לנכון להזכיר את המאורע.

מטבעות

מדליות ברוח הזמן

מאת אריה לינדנבאום

לברכות שהרבנים העניקו למיני הבוחרים ערב הבחירות נוספה עתה מדלייה ממלכתית עם כתובת: „יברכך ה' וישמרך"...

זו הברכה שאומר, לדברי מנכ"ל החברה הממשלתית למטבעות, ראש המשפחה בערב שבת וחג, כאשר הוא

פורש את ידיו מעל ראשי היקרים... (כל שבטי ומגרי, למשל, אינם אומרים את הברכה והם בהחלט אוהבים את יקיריהם, אבל אני חושש שהם דווקא לא יקנו את המדלייה החדשה עם המילים שהכהן הגדול נהג לברך בהן את בני ישראל בבית המקדש. בברכה הזדמנויות בארץ מתבססים על העבר התנכ"י שלנו ופסוקים מן המקרא מפארים פרסי אמנות רבים ואין כל בעיה בנושא זה. אף־על־פי־כן נדמה, שמדלייה בעיצוב האחרון באה לאפיין סנטימנטים דתיים השודרים בארץ עתה יותר מאי פעם ולא רק ציון של שריד היסטורי ארכיאולוגי.

מדלייה בשם „יברכך ה' וישמרך" היא בבחינת קמע ולא מדלייה עם פסוק מקראי – כפי שנהוג במקרים רבים. בספר ויקרא מסופר, כי לאחר שסיים אהרון את עבודתו בקודש בשא את ידיו אל העם ויברכו „וישא את ידיו אל העם ויברכם". נוסח הברכה בספר במדבר: „יברכך ה' וישמרך"... וזה הפסוק שיופיע במדלייה החדשה כפי שעוצבה בידי גדעון קייך. בפני המדליה מופיע גם ציור מסוגנן של ידי הכהן בזמן שהיה מברך.

בגב המדליה – לוחית הכסף מתקופת הבית הראשון עליה חרוטה הברכה בכתב עברי קדום מן המאה הז' לפנה"ס. זהו ממצא ארכיאולוגי נדיר שנמצא בחפירות כתף־הינום בירושלים. בימים ההם שימשה הלוחית כקמע...

בחפירות הארכיאולוגיות שנערכו בכתף־הינום נחשפו שני גלילי כסף קטנים, שצורתם היתה כשל מגילות זעירות. מומחי מעבדות מוסיאון ישראל בירושלים פיתחו שיטה מיוחדת לפתיחה וגלילה של מגילות הכסף הקטנות ובאותו מקום נתגלה טקסט מקוטע, כמעט זהה ל„ברכת הכוהנים" שבתורה.

זהו גליל כסף העתיק יותר שנתגלה בירושלים. הגליל הזעיר היקר שימש, כנראה, כתיק לברכת הכהנים ועל־פי אופי הכתובות שימש כקמע וכסגולה להצלחה.

מדליית הברכה הוטבעה בארד, בכסף וזהב. 2 מדליות כסף בקוטר 19 ו־37 מ"מ, הארד בקוטר 59 מ"מ. בזהב הוטבעו מדליות – 13 ו־18 מ"מ קוטר.

פרטי המדליות

זהב 18 מ"מ במשקל 4.4 גרם – 170 ש"ח; זהב 37 מ"מ במשקל 26 גרם – 55 ש"ח; ארד 59 מ"מ במשקל 98 גרם – 13.5 ש"ח.

מדליית הזהב וכן מדליית זהב קטנה של 1.7 גרם זהב תשובץ בעדיליונים מסוגים שונים במחירים שונים. כנ"ל מדליית הכסף של 19 מ"מ.

ההטבעות של מדליות זהב והארד נעשו במטבעת קרצ'מר בירושלים. מדליית הכסף – במטבעה של המרפים הממשלתי.

העדיליונים של 4.4 גרם זהב יימכרו ב־300–320 ש"ח: העדיליונים של 1.7 גרם זהב יימכרו ב־170–195 ש"ח: עדיליון הכסף של 19 מ"מ כ־3 גרם כסף, יעלה 35 ש"ח. בס"ה יהיו 9 עדיליונים שונים מסוג מדליית הברכה ובנפרד 3 מדליות במתכות שונות.

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף
מודעות
משפחתיות, דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל' 246363 239952

דבר
עתון לאנשים מבינים

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בריסר – שינקין 27 – 284791
בזל – בזל 25 – 5461802
חיפה
קרית אליעזר – ככר מאירהוף 6 – 511707
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הדסה – כצנלסון 151 רמת־גן – 722271
בת־ים – חולון
מזור – חנינה רייק 20 בת־ים – 583560
בן־גוריון – לגראו 16 חולון – 5523954
רחובות
כללית – בני משה – 452381
ברק – הרצל 155 – 452154
אזה"צ
רעננה – כפר־סבא – הדי השרון
הדרים – יוספטל – כפר סבא

אלמקס
תוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA שוויץ

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לסובלי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון – 02־446220

עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשיש 02־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – שדרות רוטשילד 108 בימים א'–ה' מ־8 עד 16.00, טל' 5619463.

הכרה עקיפה

(המשך מעמוד 7)

במימסד האמריקאי סבורים זה מכבר שאש"ף הוא המפתח לפתרון במזרח התיכון, ובלי שיתופו בתהליך המדיני ספק אם יהיה אפשר להגיע להסדר מתקבל על הדעת. ערפאת עצמו זכה, לקראת ביקורו הצפוי בעצרת האו"ם בסוף החודש, להיות מוזמן להופיע בפני המועצה ליחסי חוץ של ניו־יורק, גוף אקדמי יוקרתי שחברים בו, בין היתר, הנרי קיסינג'ר וסיירוס ואנס. עדות נוספת להלכי הרוח בארה"ב היא תגובתו של הנשיא היוצא, רונלד רייגן, אשר הגדיר את ההתרחשויות באלג'יר כ„סימן מעורר תקוה", תוך שהוא מציין כי „קיימות בעיות נוספות" בהקשר זה.

הצהרת אלג'יר תיבחן בימים הקרובים ביסודיות על ידי המימשל האמריקאי, לראות אם מתקיימים בה שלושת התנאים שהציבה ארה"ב למשא־ומתן עם אש"ף. גם אם השינוי בעמדתה של ארה"ב כלפי אש"ף לא יבוא לידי ביטוי מיידי בימים הקרובים, וגם אם המימשל האמריקאי לא יסתפק במה שנאמר וידרוש הבהרות נוספות מאש"ף, אין ספק שהכרזת אלג'יר פתחה עידן חדש בסכסוך הישראלי־פלשתיני.

ארגמן תעשיות בע"מ ("החברה")

הזמנה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי המניות של החברה.

ביום 15.12.88 בשעה 9:00, במשרדי החברה באזור התעשיה, ביבנה, תתקיים אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי המניות של החברה.
על סדר היום:
א. קבלת החלטות מיוחדות בעניינים הבאים:
1. איחוד המניות הרגילות בנות 0.0001 ש"ח ע.נ. כ"א ובנות 0.0008 ש"ח ע.נ. כ"א (לרבות המניות למוכ"ז כאמור בסעיף 2 שלהלן) למניות בנות 1 ש"ח ע.נ. ו־8 ש"ח ע.נ.. לפי העניין.
2. הפיכת כל המניות הרגילות למוכ"ז בנות 0.0008 ש"ח ע.נ. המונפקות למניות רגילות על שם.
3. תיקון תקנון ההתאגדות של החברה בהתאם לאיחוד המניות.
ב. קבלת החלטה בדבר מכירת עודפי מניות מסוג 0.0008 ש"ח ע.נ. בבורסה – כפוף לאישור הדירקטוריון.
נוסח מלא של ההחלטות הנ"ל המוצעות מצוי במשרדי החברה וניתן לעיין בו בשעות העבודה הרגילות.
הערות:
1. ספר בעלי המניות של החברה יהיה סגור להעברות החל מיום 8.12.88 ועד ליום 20.12.88 (כולל) ובתקופה זו לא תירשמנה העברות של מניות (למעט: העברות לצורך התאמות לקראת איחוד המניות).
2. לבעלי המניות הרשומים ביום 8.12.88 בספרי החברה כבעלים של מניות מסוג 0.0001 ש"ח בערך נקוב כולל פחות מ־1 ש"ח או הרשומים כבעלי מניות מסוג 0.0008 ש"ח ע.נ. בערך נקוב כולל פחות מ־8 ש"ח ישולמו ללא תמורה מניות מאותו סוג במספר כזה שבעקבות איחוד המניות תהיה ברשותם מניה אחת שלמה בת 1 ש"ח ע.נ. או בת 8 ש"ח ע.נ. לפי העניין.
3. בעלי מניות רשאים להיות מיוצגים על ידי בא כוח ובלבד שיפוי הכוח יהיה לפי תקנון החברה ויופקד במשרד הרשום של החברה לא יאוחר מ־48 שעות לפני קיום האסיפה. מיופה הכוח חייב להיות מי שזכאי מכוח עצמו להשתתף באסיפה ולהצביע בה.

לאה הלפרין, מזכירת החברה
בפקודת הדירקטוריון

פועלי כל העולם – דברים שרואים מכאן, לא רואים מש"ס!

דבר אחר

מצורף בכל יום ד' ל"דבר"

עורכים: יצחק בן־נר, יאיר גרבוז, תרצה איזנברג, שלמה ניצן. עורך גראפי: סמרל (SAMARRELL).
אורחים: דני קרמן, אהרן שמי, אמנון דנקנר, יוני להב, תומר קרמן ואביב אלחסיד, גיורא קרונזון, מנשה רייכמן ואבנר כץ.
המערכת סומכת על שמיר שיתן לחרדים את כל מה שפרט הבטיח.

מחפשים מגיפה חדשה

– מאת כתבתנו לענייני בריאות, שלבקת אלחלי –

לאחר שחלפה מגיפת הפוליו ושככה מגיפת הכלבת, מחפשים מגיפה חדשה.
במסגרת המגיפה יהיו לש"ס שלושה תיקים, לאגודת ישראל שני תיקים ולמפד"ל שלושה תיקים.

ח"כ חדש
יאיר(?) שפרינצק(??)

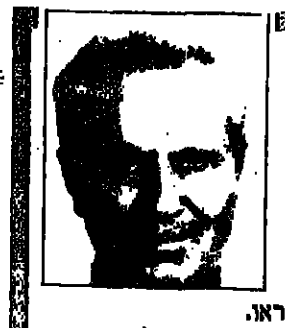

השבוע נציג מדי פעם לקוראים חבר כנסת חדש, למען ידעו וייראו.

הפעם נכיר את חבר־הכנסת, הפרופסור יאיר שפרינצק, אם זה אכן שמו. על־פי נתוני המידגם המצויים בידנו כרגע, ובהנחה שזהו שמו המקורי, הרי הוא בנו של מי שהיה יושב ראש הכנסת, יוסף שפרינצק המנוח. ככל הנראה, הפטיש לא נפל רחוק מהבן. יותר מזה, יש הסוברים שהפטיש אפילו נפל על ראשו של הבן.

יאיר שפרינצק נראה מוזר מכפי גילו ונשמע כמו תינוק מופלג. כבוד נשיא המדינה, שגם אותו הגיע הזמן להציג לציבור, אמר שגנדי (מספר 1 ברשימה של שפרינצק), זה לא כהנא – מה שהגביר את החשש שיאיר זה לא שפרינצק והרצוג הוא לא נכון. אכן כהנא שונה לחלוטין משפרינצק, בכך שהוא לא מסתיר את גילו.

מאז הכרזתו של הנשיא זרמו עשרות פניות של אזרחים שביקשו שהנשיא יכריז שגם הם לא דומים לכהנא. הנשיא מתקשה לעמוד בזרם הפניות, כמו שזרם הפונים מתקשה לעמוד בנשיא. במידה וגילו הנמוך של שפרינצק נכון, הרי שהוא נענה בעצם לקריאה: „נוער! נוער!" ויפעל במרץ בכנסת למען טראנספר – אך במידה וגילו הגבוה הוא הנכון, הוא יפעל בכנסת בחוסר מרץ בלתי נלאה למען רעיון הטראנספר. אם הגיל הגבוה הוא האמיתי, ירואיין בקרוב הח"כ החדש ב„מוקד"; אבל אם הגיל הנמוך יתגלה כאמיתי, הוא יופיע ב„זהו־זה".

יהיה גילו של יאיר שפרינצק אשר יהיה, לגיל המצוות הוא כנראה כבר לא יגיע. בעבר נפוצו שמועות שרחבעם זאבי מגדל לביאה בבסיס צה"ל – אבל רק כשהוא גדל הסתבר, שלביאה זה לא נורא כל כך; יש בעלי חיים מסוכנים יותר. נאחל לחבר־הכנסת החדש, שיתקיים בו הפסוק... ולא חשוב איזה פסוק.

בשניה האחרונה

הרב עובדיה יוסף קילל את עצמו – ונפל למשכב

בשניה האחרונה

במעבדות ש"ס עובדים על קללה שאי אפשר להתיר אותה

אולמרט מעוניין בתיק הבריאות

או כתור שר הבריאות, שיטפל דבר ראשון, כזה שקיבל התקף־לב כשקרא בעתון שאולמרט מועמד לשר המשפטים.

ש"ס מוכנה לתת

קרחת

בשניה האחרונה

תושב תל־אביב, שקולל ע"י הרב יוסף וקיבל שיתוק, בורך ע"י הרבי מלובאביץ' והתחיל שוב ללכת – נהרג בתאונת־דרכים

חוגים: אין כל קשר בין הריסת "מיגדל השק"ם" בת"א לבין התכנסות המועצה הפלשתינאית באלז'יר

עשרות מהדיירים ומבעלי העסקים שב"מיגדל השקם" ברח' אבן גבירול בת"א הקימו מיתרסים, הבעירו צמיגים וקראו סיסמאות נגד שוטרי מישמר הגבול שבאו לפקח על הריסת המיגדל, שהוקם, כידוע, בניגוד לחוק וללא אישורי בניה ורשיונות.

המתקוממים השליכו על זרועות הבטחון ענקי פנינים, יהלומים ופרוות מינק וניסו לחסום את הבולדוזרים במכוניות הביואיק שלהם. נציג מישרד הפנים אמר, "כפי שהרסנו לערבים בטייבה חמישה־עשר בתים שניבנו ללא אישורים, כך בדיוק אנחנו עושים לבניין הלא־חוקי הזה, כי זוהי מדינת־חוק ויש שוויון לאורחיה לפני החוק".

ברגע האחרון

קיסר: הירוהיטו במצב קשה

תיקון טעות לברגע האחרון:
במקום השורה "קיסר: הירוהיטו במצב קשה" שפורסמה למעלה, צריך להיות:

קיסר: הירוהיטו במצב קשה

תיקון טעות לתיקון טעות:
במקום השורה "קיסר הירוהיטו במצב קשה" שפורסמה למעלה, צריך להיות:

הירוהיטו: קיסר במצב קשה

החרדיות: אנחנו לא סחטניות ואנחנו לא מנהלות מו"מ כדי לקבל יותר. יש לנו עקרונות – והעקרון הראשון במעלה הוא שצריך לעשות הכל כדי לקבל יותר, על מנת שיהיה לנו כוח לשמור על עקרונותינו, למען נוכל תמיד לקבל עוד יותר.

בשניה האחרונה

צ'יידי נאצים טוענים: איבאן האיום עודו בחיים

ברגע האחרון

ארנסט יפת יבקש מקלט בבית מוכ"ל "טפחות" (מיל.) משה מן

גורג' בוש נבחר לריגן הבא של ארה"ב

מעתה ייצא מביתו רק פעם אחת בשנה להקרנת הסרט „הרוצחים".

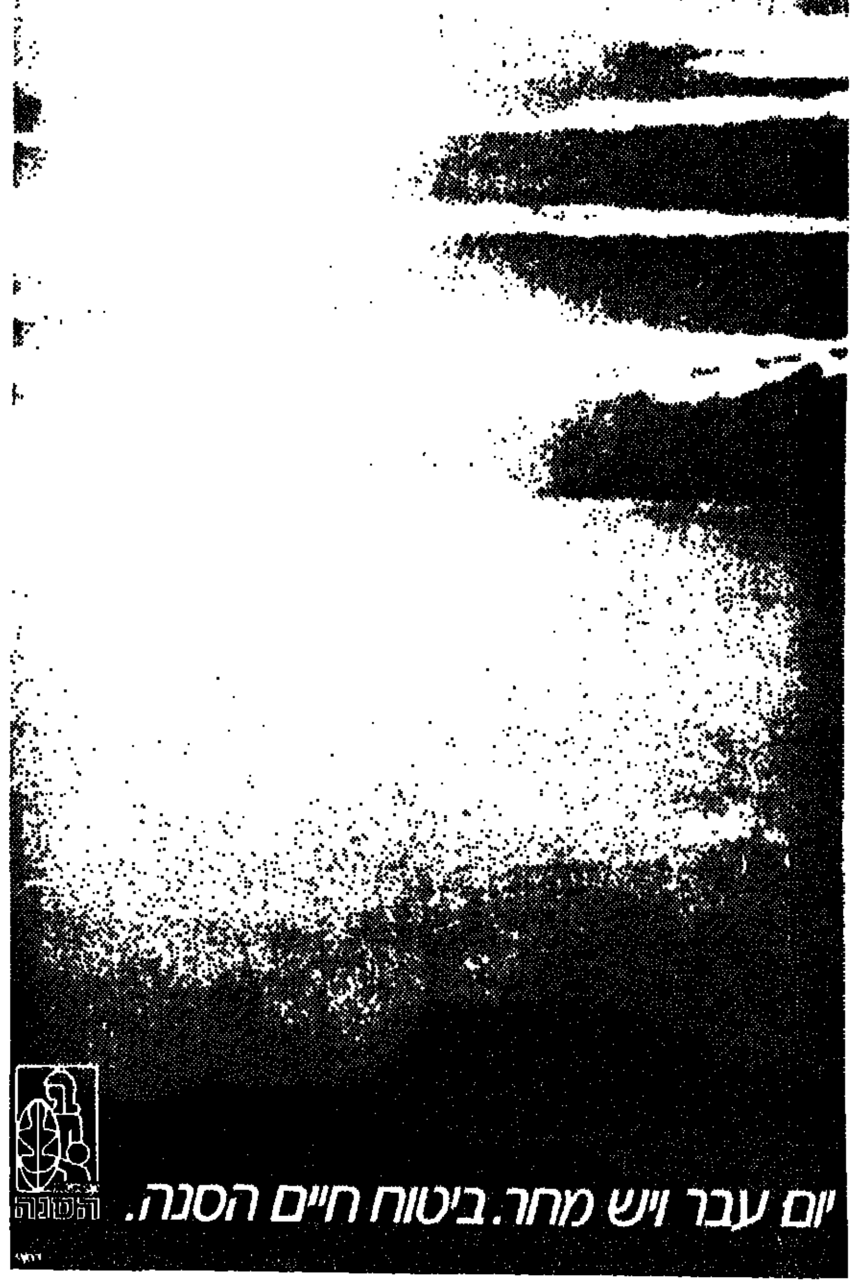

פועלי כל העולם – צרת רבים, חצי זיון!

דבר אחר

המוסף הסאטירי של „דבר" • ו' בכסלו, תשמ"ט • מס' 261 • גליון חגיגי מיכשר, מוחלת, מושרה ומוטבל, לטיהור השרצים שבדרך

הלובאביצ'ר יצא ל„אפטר"

אמש יצא הרבי מלובאביץ' ל„אפטר", מהבסיס שבו הוא משרת בדרום לבנון. הרבי הספיק להגיע בטרמפים הביתה בדיוק לפני כניסת השבת וערך את ה„קידוש", את ה„הבדלה" ואת ה„עונג־שבת".

רבים מתלמידיו של הרבי, מבציעי ג', לא הספיקו להגיע לארוחה, כי הם בדיוק השתתפו בתרגיל עוצבתי גדול בנגב. לפיכך, העביר הרבי שיעור בגמרא לכל אלה שהצליחו להגיע, ובו הסביר מדוע הכרחי להילחם ולהיהרג על שלמות הארץ.

שמיר מרגיש מצוין ומודה לאלוהים שלא הוא מרכיב את הממשלה

– מאת כתבנו משה מרכבה –

שאקי יעשה הכל כדי שמספר ההרוגים בתאונות הדרכים לא יהיה גבוה ממספר ההרוגים במלחמות

ש"ס מוכנה לתת לליכוד את תיק הבטחון

הכלב של שריד יוזמן לשימוע אצל חריש

השר של הכלב

חוגים: גאונדי עתיד לטהר את הרצוג

שרון: לא נפסלתי! הורחקתי בגלל שאף חייל ישראלי לא השתתף בטבח סברה ושתילא

שתי שיני שום ושש עורלות נמצאו בקלפי בבני־ברק

דבר אחר לילדים
בית אבי

(סיפור לילדי ישראל)

על חשיבותו של ראש אמ"ן

אלף בית

פוסט־רקטום

ניתוח אסטרו־לוגי של מערכת הבחירות, על־פי מערכת הכוכבים

ממש כפי שהמנחשות בקפה מניחות לקפה לשקוע באופן חופשי בתחתית הכלי, לפני שהן מתארות לנו את העתיד בדיוק רב, כך גם הניתוח שלפני המוות. כלומר שלאחר הבחירות, צריך להיעשות רק לאחר שהחרא שקע באסלה. זאת אומרת, רק עכשיו, לאחר שהתבהרה התמונה ונהיה לנו חושך בעיניים.

יום־יום אנחנו קוראים ורואים איך עוסקות המפלגות בחשבון הנפש: בעוד שאצל הדתיים חשבון הנפש דוחה שבת וגם אותי, הרי שאצל גנדי הוא פשוט יותר. לאמור: כמה ערבים וכמה טוסים ניתן להכניס בקרון אחד.

ובכן, כפי שנכתב ממש באחת השורות לעיל. בואו ונערוך ניתוח קצר של ההישגים והכשלונות של הכוחות המתמודדים – ואת על רקע ההבטחות שלהם במישורי הבחירות. כן ננסה לצפות את המהלכים הבאים – וכל זה ללא רגשנות יתרה.

ובכן, ראשית כל, הבחירות השנה היו בהחלט מאוזנות: מצד אחד הצביעו גם המתים – ומצד שני לא ראינו את חנוך סמית. וכעת נעבור למפלגות.

הגימלאים (מזל שור)

מפלגה צעירה ובהחלט – איך לומרז – סימפאטית. אלא מהז חוסר הנסיון שבזיקנה הוא שהביא אותה, כנראה, לבחור כנושא מרכזי בתעמולת הבחירות שלה את הדאגה לגימלאים – וחבל. לו היו מקיימים מחקר־תדמית, או משהו מהדברים המדעיים האלה, היו מגלים על נקלה כי בארץ יש יותר נשים מאשר גימלאים ואפילו כמות הערבים שלפני גנדי עולה על כמות הגימלאים, כך שלו היו הגימלאים פונים אל הסקטור הנשי ו/או הערבי, היו זוכים למנדט אחד לפחות – ובארץ, גם על פי האנגלים וגם על פי חדתיים, עם מנדט אחד אפשר לשלוט.

המערך (מזל דגים)

ומן הגימלאים למערך. ממש לא ברור איך הסכימה המפלגה להציב במרכז שידוריה את דמותו של שימון פרס, כשיום אחרי הבחירות כבר היה ברור להם שהוא צריך להתפטר. מה, הם לא רואים מה הם עושים? חבל שאי אפשר להחזיר את השעון אחורה (אגב, בשעון שלי זה דווקא אפשרי) ואז היו הולכים לבחירות עם יעקובי בראש, או עם שחל – ומשחקים אותה. אבל ככה זה: בחירות זה הימור – והעיקר זה לאבד את הראש.

רפי סויסה (מזל מאזניים)

עוד אחד שלא קרא נכון את המפה. אופייני למזל: הוא חשב שאם כמה מפלגות בנו את עצמן על פושעים והצליחו, אז הוא ילך צעד קדימה וידבר על אסירים. הוא גם בנה את הבניין הרעוע שלו על זה שלאסירים תהיה זכות־בחירה והם יצביעו בשבילו – ושכח, התמים, שאסירים מצביעים בשביל אסירים־לשעבר, וכאלה יש בהרבה מפלגות.

הליכוד (מזל גדי)

מה שעשה להם את הבחירות זה ציוץ'. תמיד שומרים את הג'וקר לסוף. איך הוא עשה את זהז הוא אמר פשוט, שהוא לא מסכים לדעות של הליכוד – אבל בכל זאת הוא מצביע בשבילם, וזה פתר להמון אנשים את הבעיה. כי יש המון אנשים, שמצד אחד לא סובלים את הליכוד – ומצד שני לא יודעים למי להצביע.

מימד (מזל דלי)

גם כאן טעות (אסטרו)לוגית. זאת אומרת, עמיטל היה לוגי – וטעה. לוגיקה ודת לא הולך יחד. אם עמיטל באמת, כמו שאני מאמין, הוא יהודי מאמין – אז הוא בטח מאמין שאלוהים רצה, שככה יהיו תוצאות הבחירות. אתה רואה עמיטל: אלוהים לא רוצה שיחזירו שטחים. כמו שאומרים אצלנו בבלומפילד, „אלוהים גדול" – אז אלוהים גדול צריך מגרש גדול.

ש"ס (מזל סרטן)

אף אחד לא מכחיש שש"ס הצליחה בגלל שנתנה לבוחרים שלה מה שהם רוצים. אתם חושבים שאם אמנון רובינשטיין, נניח, היה תוקע בשופר ומתכחש לאבולוציה, הוא לא היה מקבל יותרז נראה אם הוא יסיק מסקנות מזה, בבחירות הבאות. רוב המצביעים לש"ס הצביעו בעד הלחיים של פרץ, עליהם אפשר בהחלט להגיד שהן „לחיי המדינה שבדרך" – ובכוונה לא כתבתי „לחיי עם ישראל", שגם זה חידוד נאה, כי נראה לי שש"ס הוציאה אותנו שוב לדרך.

דראושה (מזל עקרב)

אם אתה עומד באיזה מקום בין רפול לגנדי ומשפיל עיניך למטה, לדראושה ולמתקדמת ולחד"ש, אתה שואל את עצמך: הרי מדובר שם ברשימות של ערבים ובכמות מופרעים יהודים שמאלנים־להכעיס, שרוצים מדינה לרוצחים – אז למה, לכל הרוחות, הם צריכים שלוש מפלגותז אבל מי שמצוי ברזי השמאל, יודע כי יש צורך דחוף בשלוש מפלגות, כדי שיהיה עם מי לא לעשות הסכמי־עודפים.

יען–טיף (מזל תאומים)

צחוק הגורל הציוני הוא שלמפלגות התימניות הצביעו פחות מאשר למפלגות הערביות. הבעיה שלהם היתה בחירת האותיות. יע"ן ט"יף ארוך, מסובך ולא קליט, ככה שהרבה תימנים משכילים שמו בקלפי „ת" וכמה אנאלפביתים שמו „ט".

רץ (מזל בתולה)

עבדו לא רע במשדרי הבחירות ונכון שגם פה ושם הם דואגים לאיזה אזרח – אבל מהז הם בנו על התל־אביבים ולא לקחו בחשבון שברגע האחרון יופיע טופר־ציץ' ויקח את כל הקופה יחד עם חתינוק.

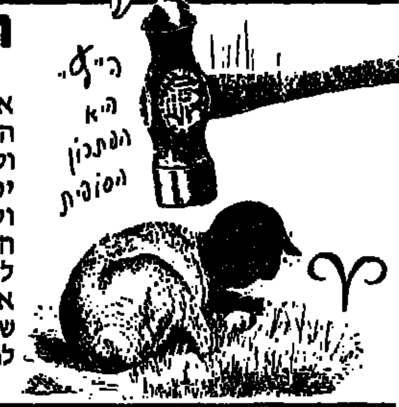

רפול (מזל טלה)

את זה ממש אי אפשר היה להבין: איך איש חכם כל־כך, שמבחינת הראש יכול היה לעשות הסכם־עודפים עם ויקטור תייר ולאכול מהשאריות של המסעדה, איך הוא יכול היה לעשות שטות כל־כך גדולה ולהראות במישדרים שלו, איך המפה השלמה של ישראל המלאה מצטמצמת לכלל צדי סופית צנומה, כמו במילה „שפיץ". אם אחרי זה הוא עוד קיבל קולות של כמה שמאלנים, זה רק מראה איזה כוח יש לחינוך.

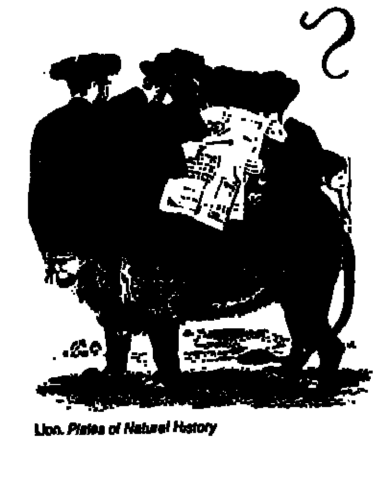
Lion. Plates of Natural History

דגל־התורה (מזל אריה)

האשכנזים העדיפו את ד"ת על פני ש"ס וזאת על פי הפסוק המפורש **טובה תורה מכל שחורה** – והסוד שלהם היה שהם לא הופיעו במישדרי הבחירות. מצד שני, פה ושם היו מודעות ופלקאטים שלהם וזה הרתיע חלק מהמצביעים והכוונה לאלה שסבורים כי רק אלוהים לבדו יכול להרים. מה שסידר להם את המנדט השני, היה ההצבעה של החיילים. כל מי שפותח בטעות ספר פסיכולוגיה לגיל הרך, יודע שאנשים לא מצביעים למישהו שהוא **כמותם, אלא למי שהוא האידיאל שלהם. ככה מצביעים העניים בשביל העשירים, החלשים בשביל החזקים, והחיילים בשביל אלה שלא משרתים בצבא.**

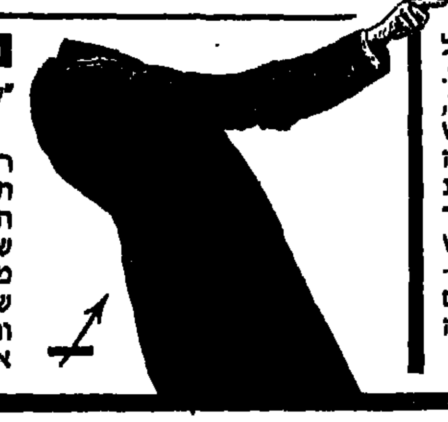

טרנספר (מזל קשת –

("Somewhere over the rainbow"

ואחרון חביב – גנדי, האיש שאומר בקול רם, את מה שכהנא צורח בשקט. אפילו הכשיא שלנו, שהוא מורם מעם, הבין שגנדי הוא בתוך הקונצנזוס. מה זה בתוךז קודם שמו אותו ואחר־כך בנו את הקונצנזוס מסביבו. חשוב להבין, כמו שהנשיא הבין, שמדובר על זה שהערבים ילכו מרצון והוויכוח הפנימי הוא רק על איך להכריח אותם שירצו.

עשה לך רב

הרב הראשי נבחר, הרב הראשי משיב

שאלות ראשונות לכבוד הרב הראשי האשכנזי [illegible]

ש: קראתי השבוע בעיתון שטקס ההכתרה שבו הוכתר הרב הראשי לת"א, נערך ב"היכל התרבות" והועבר בווידאו לאולם "הבימה" הסמוך – ושאלתי היא: למה לא ערכו את הטקס ב"סינראמה"?

ת: כי ה"סינראמה" היה תפוס.

ש: או למה לא ב"כליף" או ב"אריאנה"?

ת: בגלל שאין שם חניה.

ש: ולמה לא בבית־הכנסת?

ת: כי בבית הכנסת היה בינגו באותו ערב.

השרשרון: לאחר שפרס דירדר את מצבה המדיני של ישראל מטה־מטה ולאחר שרבין דירדר את מצבה הבטחוני של ישראל מטה־מטה – מגיעה גם לי הזכות לדרדר את המדינה מבחינה בטחונית ומדינית, מעלה־מעלה

ברגע האחרון

הליכוד מתכנן חוק שיאריך את השנה, כדי שבגין לא יצטרך לצאת פעם בשנה מהבית

אם ישונה חוק מיהו יהודי, [illegible]

שוק ההון מתעורר

[illegible]

שערי מניות

[illegible]

שיחת השבוע

עם: הספר של מנחם בגין
על: התספורת שלו

[illegible]

נזכרתי...

[illegible]

בספורט ובוועדותיו

מנסדורף עובד בשבילנו

– מאת שליחנו המיוחד לטורניר, מ. מרגן –

עמוס מנסדורף הרוויח 22,054.52 דולאר בטורניר [illegible]

[illegible]

פוזיטיב

אהרון שמי

מכתבים אחרים

ד"ר, מה עושים?

דוקטור יקר,

השבוע ראיתי תמונה של הרב פרץ וכתוב תחתיה: „הרב פרץ, סגן ראש ממשלת ישראל".

– ואני שואל: מה לעשותז לשפשף את העיניים או לגנב את התחתז

ש. לש,
נווה צדק לכל

תשובת הרופא:

אתה יכול לשפשף את העיניים או לגנב את התחת, אתה יכול לשפשף את העיניים ואחר־כך לגנב את התחת – ורק אל תגנב את התחת ואחר־כך תשפשף את העיניים, כי זה לא בריא.

אָלֶף בֵּית

א: תגיד, שמעת שבהסתדרות שוקלים לדחות את הבחירות עד להבראה ב"כור"?

ב: כן. קראתי.

א: נו, ומה אתה אומר על זה?

ב: אני נזכר בסיפור שהפואנטה שלו היא, "...אז ההוא אומר לו, 'תראה. להעלות לך את המשכורת אני לא יכול – אבל זו פרנסה לכל החיים'".

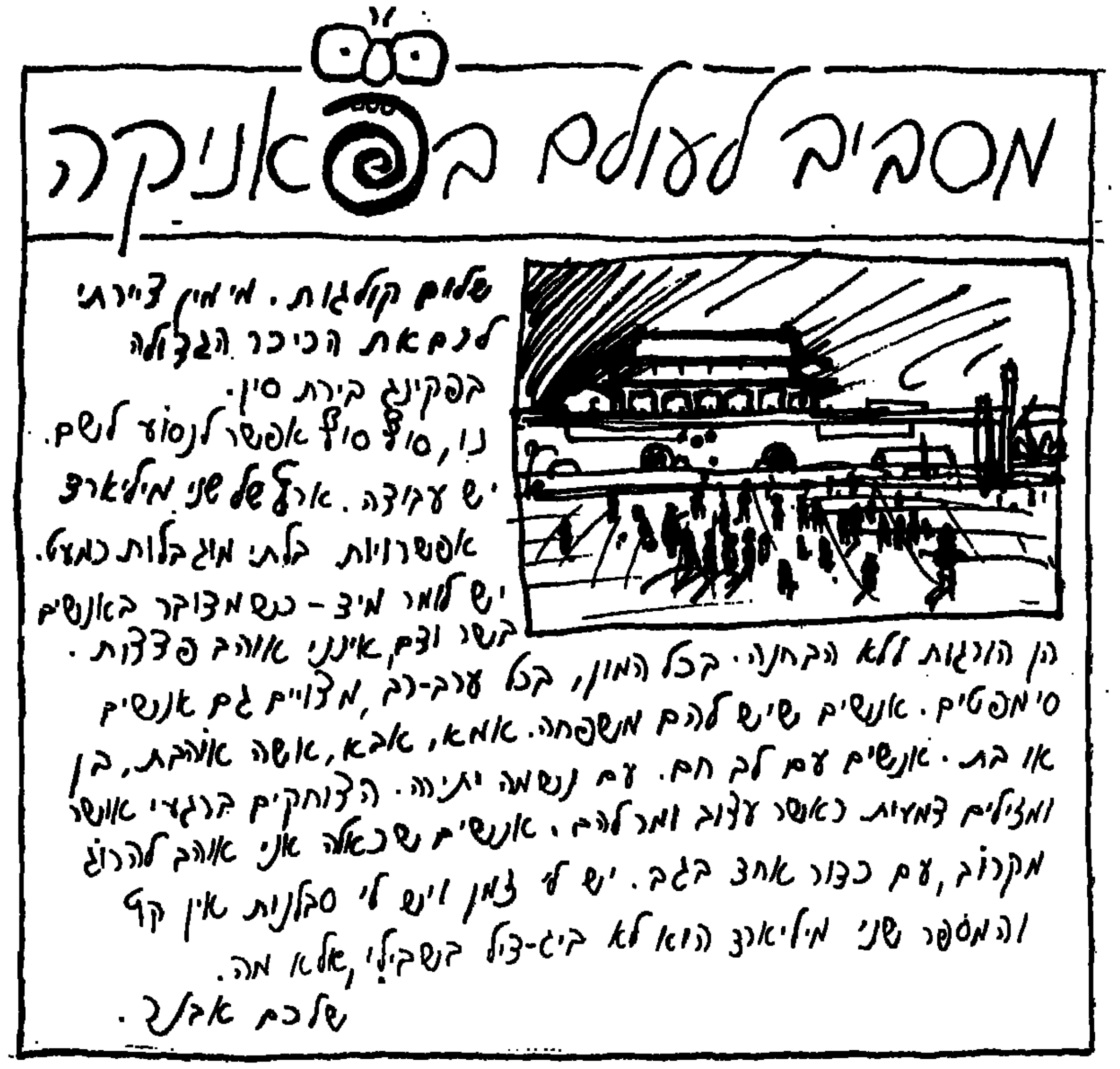

נא להכיר: משפחת אביטן

במשחק ההוקרה לאביטן שיתף המפציץ הותיק, שלום, פעולה עם אחייניו הצעירים יוסי וניסים ■ ב"ש סיימה בתיקו 1:1 עם כוכבי הליגה ■ לכוכבים: דריקס. לב"ש: שלום אביטן

מאת רונן ברלב

במשחק ההוקרה שקיימה אתמול הפועל באר־שבע, קבוצת האם של שלום אביטן, מול נבחרת כוכבי הליגה, ניצחה הקבוצה המארחת התוגנת – 4:5 בבעיטות 11 מ', לאחר תיקו 1:1 בתום 90 דקות.

ותיק השמונה, שלום אביטן, שיחק בב"ש במשך שנים ארוכות וטובות. לפני שנתיים הפסיק את פעילותו בקבוצה והתקשה לשוב אליה מסיבות של הצערה: "אנחנו רוצים להצעיר את סגל הקבוצה", אמר מנהלי הקבוצה לשחקן שהיה אז בן 34. מאז הוא נותר ללא קבוצה ופרש באופן בלתי רשמי.

ב"ש עצמה מתקשה להשיג חלוץ ברמתו. כוכש וסוחף. בריון משפטי ופשרה שהושגה הוחלט לקיים משחק הוקרה, כשכל ההכנסות קודש לאביטן.

כוכבי הליגה שהוזמנו ביאותו להגיע ולשחק לכבוד אביטן תחת השם "נבחרת כוכבי הליגה", בהדרכת צבי רוזן. אבי חרד התייצב בין הקורות לצידים של אבי כהן (בית"ר) ואבי כהן (מכבי) וירון פרסלני.

המשחק נפתח אחרי טקס מרגש, בו נמסרו לאביטן זרי פרחים, דגלים וסמלים ממזכיר מועצת הפועלים, מהנהלת הקבוצה ומחוג אוהדי הקבוצה.

הקבוצה המקומית פתחה בתנופה. דקה 6: אביטן התפרץ לרחבה והכיר את כישוריו בבעיטה אדירה לקורה. דקה 9: מישל דיין ניצל פירצה בהגנת ב"ש כדי לגלגל מסירה לאלי דריקס, שנגח פנימה. 0:1. המחצית הראשונה לוותה בהדגמת "אקשן" של אביטן, שפרץ שוב ושוב ושלח כמה בעיטות אימים לשערו של חרד. להזכירכם, זאת לאחר שנתיים של חוסר פעילות.

במחצית השניה ערך ניסים בכר שינויים. למשחק צורפו אלטיס, יוסי אביטן ג'וניור (בן אחיו של שלום), ססטודוס ואפריאט. בתוך שיווק, אם בן, שלום הותיק ושני אחייניו ניסים ויוסי.

דקה 62: יוסי אביטן מסר לשלום וזה נגח בצורה אופיינית לרשת. 1:1. עד לסיום ניסו פלמיליאן, סיני ואיוניר להשיג יתרון, אך השוער הצעיר אסי רוחמים בעזרת בלמיו הבילאומיים אילוז ודודי שמרו על השוויון.

קרב ה"פנדלים":

פלמיליאן – 0:1 לכוכבים; שלום אביטן – 1:1; סיני – רוחמים הודף; דודי – לחוץ; אלי כהן – לחוץ; ניסים אביטן – 1:2 לב"ש; ניסים כהן – 2:2; אילוז – למשקוף; איוניר – 2:3 לכוכבים; יוסי שושני – 3:3; אבי כהן הירושלמי – 3:4 לכוכבים; עזרן – 4:4; דיין – רוחמים הודף; ססטודוס – 4:5 לב"ש.

★ כוכבי הליגה: חרד; אבי כהן הירושלמי, אבי כהן (ת"א), פרסלני, אלי כהן; איוניר, ניסים כהן, פלמיליאן, דיין; רמתי (סיני), דריקס.

★ באר־שבע: רוחמים; ברחמו (אלטיס), אילוז, דודי, נתן (נ. אביטן); עזרן, אלימלך (ססטודוס), שושני, אוזן (אפריאט); ביטון (י. אביטן), ש. אביטן.

גד גולינסקי: המ"מ של סוירי

מאת שמואל קליגר

סיעת הפועל אישרה אתמול פה אחד מועמדותו של גד גולינסקי לתפקיד מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל במקום חיים צימר שפרש.

מועמדותו של גולינסקי היא בעצם המלצה הטעונה אישור של הנהלת ההתאחדות לכדורגל. סביר שהדבר ייעשה ביום שני הבא.

כדורסל

ג'מצ'י לא השתתף באימוני הנבחרת

מאת משה כהן

נבחרת ישראל בכדורסל המשיכה אמש את מחנה האימון שלה במכון וינגייט. מהאימונים נעדרו שלושה שחקנים ורלף קליין הביע תקווה שעד סוף השבוע ישובו כולם להתאמן.

בנוסף לעופר פליישר ואבי מאור הפצועים, גם ה"קפטן" דורון ג'מצ'י לא נטל חלק באימוני אתמול. ג'מצ'י ביקש להשתחרר בגלל סיבות אישיות וכבר היום הוא ישוב לפעילות מלאה.

בשעות הערב עזב רלף קליין את מחנה האימון ונסע לישיבת נשיאות איגוד הכדורסל שדנה בהכנות הנבחרת לטורניר חג ב'. רלף הציע כמה הצעות בנוגע להכנות הנבחרת ומעבר השחקנים.

בימים הקרובים תקיים הנבחרת כמה משחקי אימון. מחר יערך בהיכל הספורט ביד־אליהו משחק פיקנטי מול נבחרת המתאזרחים, אותה מנהל ידידיה רפפורט. הכנסות המשחק יוסרו לאגודה למען העיוור. לאחר מכן תתמודד הנבחרת מול שלוש קבוצות לאומית.

ראשי הנבחרת הביעו שביעות רצון מאימוני הימים הראשונים וכולם ציינו את האוירה הטובה בקרב השחקנים.

סאבוניס מצליח בארה"ב

הוביל את ברה"מ לנצחון על דרום־קרוליינה 71:86

ארוידס סאבוניס קלע 17 נקודות ושיחק תפקיד מרכזי בנצחון נבחרת ברה"מ על מכללת דרום־קרוליינה בשיעור 71:86.

סאבוניס קלע 4 מתוך 7 הנקודות שקלעה האלופה האולימפית בפתיחת המחצית השניה ואחר כך סייע לחבריו לשמור על הפער ואף להגדילו למרות ששחקני המכללה לא נכנעו בקלות ואף צימקו את פיגורם עד כדי 6 נקודות.

ואלדי סיכנגנס שקלע 16 נקודות לסובייטים, סארקוב ואלכסנדר וולקוב שהוסיפו 13 נקודות כל אחד הצטיינו אף הם בנוסף לסאבוניס.

אצל האמריקאים קלע צ'אקי בראון 20 נקודות וחברו דרוני מונרו שהחמיץ 11 מתוך 12 הזריקות שלו לשלוש נקודות הוסיף 13 נקודות.

היה זה הנצחון השני של הסובייטים במסעם בארה"ב.

בניגוד לגברים: הנשים של אליצור עדיין על הגובה

מאת משה כהן

הליגה הלאומית בכדורסל נשים נכנסה ביום שני להילוך גבוה. נצחונה המפתיע של אליצור ת"א על בני יהודה ת"א – 87:99 הוכיח כי המאבק על כתר האליפות פתוח והכל עוד יכול לקרות.

המשחק בין שתי קבוצות הצמרת היה סוער ובסיומו צרו אוהדי בני יהודה על חדר ההלבשה של השופטים, בטענה שקבוצתם קופחה. רק התערבות הסדרנים מנעה פגיעה בשופטים.

אומנם בנות אליצור נחלו במהלך שמונת מחזורי הפתיחה שני הפסדים, אבל הדבר לא מנע מענת דריינגר וחברותיה המנוסות לגבור על אלומה גורן וחברותיה ה"הובות". דריינגר (34 נקודות) וגורן (39 נקודות) ניהלו ביניהן קרב פרטי בסיומו זכתה הכדורסלנית המנוסה יותר.

גם בקרית אונו נרשמה הפתעה, כאשר אליצור המקומית גברה על קבוצת הצמרת של הפועל חיפה בתוצאה 48:51 (26:27).

סל בשניית הסיום העניק לקבוצת אליצור חולון נצחון דרמטי על סוגרת הטבלה, הפועל נהריה – 73:75. בקרית מוצקין גברה מכבי המקומית על הפועל גלבוע בתוצאה 38:44 (20:20).

בנות הפועל ת"א ממשיכות לאכזב. הן נוצחו בביתן ע"י מכבי רמת חן בתוצאה 78:70 (46:32).

באליפות העולם בטניס לנערים:

הדירבה הראשונה שלנו: אוסטריה

נבחרת הנערים של ישראל עד גיל 16 בטניס בהרכב אבי פרלמן, שי־פרידמן ועמית בן דור תתייצב היום בפראת שבאוסטרליה למשחקה הראשון בגמר אליפות העולם מול נבחרתה של אוסטריה. כל 16 הנבחרות המשתתפות בגמר הגיעו כבר לפראת בהרכביהם החזקים ביותר.

משחק מסקרן צפוי בין נבחרתה החזקה של ארה"ב לבין המדינה הערבית היחידה שהעפילה לגמר – מרוקו.

אוקר ונאסטסה מגיעים לארץ

שניים מגדולי הטניסאים בעולם, תום אוקר מהולנד ואיליה נאסטסה אמורים להגיע היום לארץ על פי יוזמת בועז ניקריטין מנהל מרכז הטניס בנתניה ואיש העסקים ארנון מילצ'ן. השניים יטלו חלק בשורת משחקים הראשון בהם יהיה במסגרת תחרות של שיא זוגות טניסאים מקצוענים. כל טניסאי מקצועני ישחק בזוגות עם אחד מאורחי המלון. הפרסים נתרמו ע"י דפי זהב.

משחק ראווה יתקיים מחר ובו יופיע אחד משני טניסאים אלה עם מילצ'ן ומולם ישחק השחקן השני עם אלי פפשוו בעל מלון סנסטה.

לאחר ניפויו של מכלוף נקבעו ה־18 שיצאו למשחק ברומניה:

שניאור: יש התקדמות גדולה יצבנו, פחות או יותר, הרכב

מאת שמואל קליגר

תמו, אבל לא נשלמו הכנות הנבחרת למסע לרומניה. בתום מחנה האימונים האחרון בוינגייט מסר המאמן יצחק שניאור כי לאחר ניפויו של שימי מכלוף יצאו אור ליום ראשון 18 שחקנים לרומניה. גם ארבעת המנופים האחרים שבשמם נקב המאמן כבר שלושם יצטרפו שוב לאימוני הנבחרת עם שובה מרומניה בשבוע הבא יום לאחר מועד המשחק עם רומניה ב־23 בנובמבר. המדובר ביגאל מנחם, קורן, האנה, ושולי גילרדי.

האם הכל אבוד לקראת המשחק עם אותה הסובות ביכשתו? משפט המפתח שייך למאמן יצחק שניאור: "הכל יכול להיות. כבר היו דברים מעולם. אם נבחרת הנוער כמעט ניצחה את הבוגרים שלושים יש גם אפשרות שננצח ברומניה. בכדורגל הכל אפשרי".

מצד שני מודע המאמן ליתרון הרומנים בכדורגל, ובעצם בכל ענפי הספורט: "מישהו מעלה על דעתו שננצח את הרומנים בהתעמלות?" וגם כמה הנחיות לשחקנים: "צריך לשחק איתם נכון. לסגור נכון. לשחק בהתקפות מתפרצות. אנו מכירים את כוחנו ואין לנו שום אשליות. תיקו עם שערים ייחשב להישג. יחד עם זה, מטרתנו היא אוסטרליה וניו־זילנד ולא רומניה והולנד".

המאמן התייחס לשיטת המשחק. הנבחרת תיפתח באותו הרכב קבוע שהתייצב במשחקי האימון האחרונים. חלוץ חוד אחד שיתמך ע"י 5 קשרים. בוודאי יתקל הנבחרת בקשיים גדולים, אבל שום דבר לא ירפה את ידי המאמן המבקש להקנות שיטה לנבחרת ולבנות את העתיד כשברקע הידיעה שאין לנו כוכבים ברמה עולמית וצריך להשתדל כדי למלא את החסר.

המאמן מביע משאלת לב: "אולי נשחק טוב ואני גם מקווה לזה. תהיה אטמוספירה גדולה. במשחק יחזה קהל גדול. מצד אחר לא מעניין בכמה נפסיד לרומנים. מצידי שנפסיד אפילו 5:2 ובלבד שננצח את אוסטרליה".

ובמה שונה הנבחרת הנבחרת מקודמותיה?

שניאור: "זו איננה הנבחרת שבה התחלנו. יש התקדמות גדולה. פחות או יותר הצלחנו לייצב את ההרכב. לנבחרת יש בסיס. לכל הדברים האחרים גם אם יש משמעות כי או איננה מכריעה".

שאלה: מי ישחק נגד רומניה?

שניאור: "איני יודע. בטוח יהיה או ניר לוין או אלי דריקס ואולי שניהם יחד. בשבת יהיו אולי פציעות ולכן יהיה השוער שולי גילרדי המגן שימי מכלוף בהיכון לכל מקרה של פציעות".

בשבת יעשו המאמנים 'שעות נוספות' במיגרשי הכדורגל. לא פחות מ־13 שחקני הסגל ייבחנו בקפידה ע"י המאמנים ממש לפני הציאה.

ברומניה יערכו השחקנים 2 אימונים שיחלו ביום שני. היום הראשון ברומניה יהיה מוקדש למנוחה. אחרי רומניה צפויים זימונים נוספים. שום דבר לא ישנה את דעת המאמן כי השחקנים שבסגל הם אכן הטובים ביותר שבהישג יד, אם לוקחים בחשבון שהיו כאלה שלא רצו להשתייך למסגרת וכאלה העושים באירופה במעמד של מקצוענים והכל צופים כי ימסשו את הציפיות במשחקים המכריעים. אלי אוחנה ורוני רוזנטל.

כ־600 רצים יבואו למרתון של טבריה

כ־600 רצים יוזכו לריצת המרתון הבינלאומי ה־13 שתערך בסוף דצמבר בטבריה. לתחרות הנושאת פרסים בעשרות אלפי דולרים יגיעו מחו"ל רצים ברמה גבוהה. רק אימלקי, אלכסנדר רסטלו, סרבו להשתתף בסיבות פוליטיות.

פרטים אלה מסרו נציגי הגופים המארגנים את מרתון טבריה מאיגוד האתלטיקה, עיריית טבריה, מרכז נופש וספורט בטבריה ועתון מעריב במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל אביב.

בין הבאים, אלן זכריאסן, מדנמרק, בן 33, בעל שיא אישי של 2:11.05 שעות, רץ יציב הנמנה בשנים האחרונות על הצמרת העולמית. אלוף פולין, ריקסטר סביצקי, בן 33, בעל שיא של 2:11.18 ש'. רץ נוסף מנבחרת פולין, ויסלאו פורמננק. שיאו 2:13.12 ש'. המפורסם מבין הרצים שהבטיחו לבוא למרוץ הוא הפיני מרטי ואניו, בעל מדליית כסף באולימפיאדת לוס־אנג'לס בריצת 10,000 מטר, שנילקחה ממנו עקב פסילה. הישגו במרתון – 2:13.05.

בין הנשים מועמדות לניצחון האיטלקיה סילבנה קרציטי, שקבעה לפני שלושה שבועות זמן של 2:31.23 במרתון בולוניה. קרצ'יטי תתמודד עם הפינית מיה הורנין 2:39.07 והמערב גרמניה זיגריד וולש בעלת זמן של 2:39.31 ש'.

מישראל יתמודדו ארבעה רצים על התואר אלוף ישראל לשנת 1988. אריה גטליאל ממכבי תל אביב, עמית גאון ממכבי תל אביב, שלמה אוולאי מהפועל עמקחפר ומאמנו הרץ הותיק יאיר קרני שמחזיק עדיין בזמן הטוב ביותר לרץ ישראלי – 2:17.34 ש'.

השנה הוקדמה שעת הזינוק לשעה שמונה בבוקר, כדי להשיג שעות ריצה בטמפרטורה קרירה. יום לפני המרוץ, יתקיים מרוץ עממי למרחק של 10,000 מטר, להבעת הזדהות עם צה"ל. יחידות צה"ל יקחו חלק במרוץ ויתחרו בו על אליפות צה"ל.

12,250 דולר יחולקו בין המגיעים למקומות אחד עד שלוש בין הגברים והנשים. בן יועניק פרסים עד 10,000 דולר למספר בלתי מוגבל של רצים, לפי השיגים.

למרוץ יגיעו משתתפים מעניינים. ליאון מוס, בן 56, ממנצ'סטר אנגליה לו יהיה זה המרתון המאה. לולי הולט כתב ספורט, בן 50, מאנגליה, שעבר התקף לב לפני זמן מה. הוא ייצא למרוץ שעה לפני הזינוק ויעבור את המסלול בהליכה.

★ ג'ודו נשים: ברמת השרון נערכה אתמול אליפות הפועל לנשים בג'ודו. במשקל עד 48 ק"ג זכתה בתיה פרנרוח ממועדון סאגמו ראשל"צ. במשקל עד 52 ק"ג מרב כץ מהפועל לוד. במשקל עד 56 רות מגן ממועדון איתנים רמת־השרון. במשקל עד 61 רנה גרינברג מרמת השרון ובמשקל עד 66 אביבה הופרט מהפועל קרית־ים.

אירופה על הקו: הולנד ברומא ומשחקי קדם הגביע העולמי

ידידות: הרכב הולנדי חסר נגד איטליה ואנגליה בסעודיה ✓ מונדיאל: אייר בספרד, בלגיה בצ'כיה ולוכסמבורג בפורטוגל

מאת שמואל טל

משחקים מרתקים ומעניינים צפויים הערב לחובבי הכדורגל האירופים, בשעה שבכמה מגרשים יערכו משחקים במסגרת מוקדמות הגביע העולמי. אולם דווקא משחק חסר החשיבות לכאורה, הנושא אופי ידידותי יעמוד במוקד האירועים. יהיה זה המשחק בו תארח ברומא, נבחרת איטליה את אלופת אירופה הולנד.

למרות מכת הפציעות הפוקדת את הנבחרת ההולנדית מאמין המאמן תיס ליברכס כי חניכיו יצליחו להצדיק את האשראי הרב שניתן להם בעקבות זכייתם בתואר האירופי. מכל מקום על פי בקשת קבוצת מילאן יעדר מההרכב רוד חוליט שטרם החלים מפציעתו. הוא יכלל ברשימת 16 שחקני הסגל אך ישב על הספסל. לעומת זאת ישחקו בהרכב שני ה"איטלקים" האחרים של הולנד הבלם פרנק רייקרד והחלוץ המבקיע מארקו ואן־באסטן הלובשים את מדי מילאן.

בנוסף לחוליט יעדרו מההרכב שהוליך את נבחרת ה"אורנג'" עוד ארבעה שחקנים הסובלים אף הם מפציעות.

גם למאמן האיטלקי בעיה של פציעות. השוער וולטר זנגה נפגע במשחק ליגה, ודונדוסו דונאדוני שבר את ליכתו בגביע אירופה נגד הכוכב האדום. לפיכך יקבל רוג'ריו ריוזולי מרומא הזדמנות להוכיח את עצמו במקום דונאדוני בשעה שאת החולצה השחורה ילבש סטפנו טאקוני מיובנטוס. מכל מקום המאמן אזגליו ויצ'יני ימשיך להשליך יהבו על הרכב צעיר שיצטרך להופיע בעוד שנתיים בגמר הגביע העולמי.

חמישה משחקני הנבחרת ההולנדית הם משודרת האלופה פ.ס.וו איינדהובן. שני אחרים משחקים בגרמניה (ריקרס) ובצרפת (סוני סילוי) שניים נוספים באיטליה והנותרים מאייאקס (וישתחה) ופונטסה (תיסטרה).

ההרכב האיטלקי: טאקוני; בארסי, בריגומי, פארי, מאלדיני; דה־נאפולי, אנצ'לוטי, ריזיטאלי, ג'יאניני, מאנציני, ויאלי.

ההרכב ההולנדי: ואן־ברויקלן; ר. קומאן, קוס, רייקרד, סילוי, ואננברג, קרויצן, ריקרס; ואן־באסטן, וישתחי, היסטרה.

בסביליה תארח נבחרת ספרדית נמרצת ותוקפנית את נבחרת של אייר במסגרת בית שש של מוקדמות הגביע העולמי. יהיה זה המשחק הראשון של הספרדים בהדרכתו של המאמן החדש לואיס סוארז, שנכנס לתפקידו בחודש אוגוסט.

לרוע מזלו נגזר על חניכיו לשחק נגד ה"סוס השחור" של אליפות אירופה האחרונה והוא מודע לסכנות הצפונות לו ולנבחרתו. סוארז מקווה כי בעידן החדש תרשום הנבחרת הספרדית הישגים טובים יותר מאשר בשנה האחרונה בה ניצחה רק פעם אחת מול שישה הפסדים וארבע תוצאות תיקו.

למרות שני הפצועים קאמצ'ו וצ'נדו שניהם מריאל מאדריד מאמין סוארז בחניכיו. את השניים יחליפו חימנז מסביליה וסולאנה בהופעת בכורה בנבחרת. אולם עיקר המלאכה תוטל על התותחים בראשותו של ה"עייט" בוטראגניו וחברו מיצ'ל.

ג'קי צ'רלטון מאמנה האנגלי של אייר, שתחת ניהולו ספגו הפסד בודד ב־15 משחקים, יאלץ אף הוא לאלתר הרכב בעקבות פציעותיהם של דיוויד קלי, רוני ווילאן, כריס הטון, קווין שידי ופול מקגראת. הוא שואב עידוד מהעובדה שלהרכב יחזרו ליאם בריידי המבריק, שחזר לאחר שסיים לרצות עונש הרחקה, ודייויד אוליירי לאחר שנתיים וחצי.

בבית שבע יהיו שני משחקים. בפראג תארח הנבחרת הצ'כית את נבחרתה המוכה והחבולה של בלגיה ובליסבון תשחק הנבחרת המקומית מול לוכסמבורג החלשה. לא פחות מארבעה שחקני מפתח לא יעמדו לרשותו של המאמן הותיק גי תיס: יאן קולמנס, ליאו קלייסטרס, ברונו ורסאוול וסברינגס. גם מארק אמרס עלול להעדר.

אצל הצ'כים שנהנו מחופשת בת שלושה שבועות ממשחקי ליגה, כולם בריאים והם מתכוונים לנצל עובדה זו כדי לצבור שתי נקודות ולהעפיל לראש הבית. כדי לעשות זאת יצטרכו הצ'כים לשחק טוב הרבה יותר מאשר נגד נורווגיה לפני 10 ימים.

לפורטוגלים לא צריכות להיות בעיות להתגבר על לוכסמבורג. הם רוצים לנצל את ההזדמנות כדי להבקיע מנת שערים גדולה שתעמוד להם בהמשך אם יהיה צורך בהפרש שערים כדי להעפיל לשלב הגמר. האחראים על המשימה יהיו רוי באורס ופאולו פוטרה המשחקים מחוץ לגבולות ארצם. גם שובו של הותיק ג'ורדאו מבטיח יותר מחץ בהתקפה.

ללוכסמבורג החובבת יחסר את אחד משלושת המקצוענים שלה, ג'י האלרס הסובל מפציעה.

שלוש פנים חדשות יופיעו בהרכב הנבחרת האנגלית שתופיע היום בריאד ערב הסעודית במשחק רעים בין שתי הנבחרות. השלושה הם המגן מל סטארלנד, הקשר מייקל תומאס והשוער דייויד סימן. למרות הפער ביכולת בין שתי הנבחרות לא מוכן המאמן האנגלי בובי רובסון לקחת סיכונים ולכן יציב לצידם שמונה ותיקים יותר כולל ליניקר, ווול ובירדסלי.

לסעודים יהיה זה משחק שלישי השבוע, לאחר נצחונות על מאלזיה 0:6 ותיקו ללא שערים מול מצרים.

הראש (מכבי ת"א) והזנב (גבת)

לצבי שרף קבוצה מליגה אחרת ✓ הפועל ת"א: חמישייה ללא ספסל ✓ איתן/גבת לא מתאימה ללאומית ✓ שאר הליגה: הכל פתוח

מאת משה כהן

משחקי המחזור התשיעי בליגה הלאומית בכדורסל ביססו את ההנחה כי הליגה הלאומית מורכבת מראש – מכבי ת"א, 10 קבוצות וזנב – הפועל איתן/גבת.

אמנם, העיניים היו נשואות לעבר היכל הספורט ביד־אליהו שם נערך ה"דרבי" הגדול של ת"א, אבל לדעתי גיבורת המחזור התשיעי היא לא אחרת מאשר אליצור נווה דוד רמלה. רבים כבר הספידו את הקבוצה והעונש שספגה (קיום כל משחקי הקבוצה עד לסיום העונה מחוץ לרמלה) רק הגביר את התחושה שהשותפה של הפועל איתן/גבת כבר נקבעה.

אולם, הרמלאים הוכיחו כי בספורט הכל אפשרי. הם גברו על אחותם מעיר היהלומים וטיפסו במפתיע מעל הקו האדום בטבלה. רמלה עוד תעשה צרות לכמה קבוצות הדבר רק מגביר את המתח והעניין. לגבי נתניה: אמנם, יש לה מאמן מעולה ומנוסה כמו יהושע רוזין, אבל המצב שם כלל לא מעודד. כנראה שהיורדת השניה תקבע בין קבוצות אליצור מרמלה ונתניה.

צבי שרף

הבלון של הפועל ת"א איבד הרבה אויר. לפני ה"דרבי" קיוו אוהדיה שבעי האכזבות של הפועל, כי מכבי תופתע, אולם בספורט קשה לרמות וקבוצה עם חמישה שחקנים ברמה לאומית לא יכולה להלל ניסים עד אין קץ. אמנם, דניס ויליאמס נתקף בפתר במה, אבל אוי לה לקבוצת צמרת המסתמכת רק על שחקן אחד. צריך לזכור, כי גם מכבי סבלה מחולשה מדהימה של קן בארלו, אבל לצבי שרף יש שחקני ספסל מעולים. אולם, בהפועל יכולים להתנחם בעובדה, שכל שחקני החמישייה שלהם שווים בכסף אולי שחקן וחצי של מכבי. מכל מקום, שמעון מזרחי יכול לישון בשקט. יש לו קבוצה טובה שבניגוד לשנה שעברה משחקת עם תרגילים ומשחק ההגנה שלה השתפר ללא הכר. ברגע ששרף יצליח ליצור לחניכיו משחק יציב תטרוף מכבי ללא קושי את רוב אריות הכדורסל באירופה.

המאבקים על המקומות 11–2 פתוחים. כל אחת מהקבוצות במקומות אלה מסוגלת להפתיע ולזכות בנצחון. המאפיין העיקרי הוא חוסר היציבות והפועל ירושלים הוכיחה לנו זאת כשהובסה בביתה ע"י הפועל חיפה לאחר שני נצחונות מרשימים. גם מכבי ר"ג סובלת העונה מחוסר יציבות והפעם נהנתה מכך קבוצה לא יציבה אחרת, מכבי חיפה שזכתה בנצחון ביתי רחוק.

הפועל איתן/גבת ממשיכה לאכזב והפעם נהנתה אחותה מהגליל מאימון קל. אמנם, למנהלי גבת יש שפע כוונות טובות, אבל סגל השחקנים הנוכחי פשוט אינו מתאים לליגה הלאומית.

בחצי גמר סבב פרנקל באילת:

ויידנפלד מול עמית נאור

רביב ויידנפלד יפגוש את עמית נאור בחצי גמר סבב פרנקל בטניס בשלב המאסטרס המתקיים במרכז הטניס במלון אויה סונסטה במאבה שבאילת. נאור גבר לאחר מאבק עיקש על בועז מרנשטיין 5:7, 6:7 (3:7). ויידנפלד ניצח את השוודי הולנבלס 3:6, 2:6.

בחצי הגמר השני יתמודדו המדורג ראשון דיוויד אגנל שניצח את אורן מוטאווסל 6:3, 2:6, 5:7 והאמריקאי פול קשינסקי שגבר על גודנבור מלוכסמבורג 0:6, 2:6.

המנצח בשלב חצי הגמר יבטיח זכייתו ב־300 דולאר.

בארבע אחה"צ יערך משחק הגמר לזוגות ובו יתמודדו ויידנפלד ומרנשטיין מול בוגסטרה וברואין מהולנד. הצמד הישראלי הפתיע בנצחון על המדורגים ראשונים גליקשטיין וג'ייקובסון 4:6, 2:6. האמריקאי צלע בכל מהלך המשחק והיה הגורם להפסד.

הצמד ההולנדי ניצח את גודנבור מלוכסמבורג ודייגס מיוון 3:6, 2:6.

אמריטראז' זכה במגן ההגינות

הטניסאי ההודי ויג'אי אמריטראז' זכה אתמול במגן ההגינות מטעם אקדמיית הספורט הבינלאומית ע"ש פייר דהקוברטן בפאריס.

הלוח הכללי

וילות ובתים

דירות בשכ"ח

עסקים

אולמות

חנויות

הצעות עבודה

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה התשמ"ח 1988

לפי חוק זה אסור למעביד להפלות בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, מעמדם האישי או היותם הורים...

מכוניות

רוצים לקנות

רהיטים

הלוואות

ריפוי והרזיה

פוליש וניקיון

הכרזות

שוק המציאות

ירושלים

ריפוי והרזיה

חיפה

נתניה

ריפוי והרזיה

הכרזות

עיריית רמת־גן
דרוש
נהג להפעלת מטאטא מכני
שעות העבודה – 14.00–06.00
דרישות המשרה
1. בעלי רשיון נהיגה על רכב כבד.
2. גיל מעל 55.
3. ידע טכני בטיפול ברכב.
על המעוניינים לפנות לכרמלה.
טלפון – 729192-3-4.

למפעל מסודר
רתכים
מפרופיל 72
"אטלס"
03-225083 03-221726

לפרוייקט מעניין
דרושים
מחווטים
מפרופיל 72 ומעלה
"אטלס"
03-225083 03-221726

עובדי/ות ייצור
לאריזה/הפעלת מכונות
במפעל מזון 3 משמרות בתנאים טובים. הסעות מאשדוד, יבנה, רמלה, לוד, נתניה וחדרה.
"חבר" שירותי כח אדם בן יהודה 1 ת"א 03-5101420

כוכבים ולילות

בגיל 82 נפטר בשווייץ המנצח אנטאל דוראטי

המנצח **אנטאל דוראטי** נפטר ביום א' השבוע, בגיל 82, במעונו בשווייץ שבו התגורר בשנים האחרונות. הידיעה על מותו של המנצח הגדול, שהיה ידיד מסור ונאמן של הפילהרמונית הישראלית מעציבה, ללא ספק. חובבי מוסיקה רבים בארץ זוכרים אותו מהופעותיו הבלתי נשכחות בקונצרטים בישראל ומכירים את הקלטותיו הרבות.

דוראטי, יליד הונגריה, בן לאם יהודיה, היה תלמידם של המלחינים בלה בארטוק וזולטאן קודאיי. בשנות פעילותו הממושכות כמנצח מבוקש בעולם כולו עשה רבות להפצת יצירות של מוריו וניצח עליהן בהתמדה.

דוראטי כיהן, בין השאר, כמנהל המוסיקלי של תזמורת מיניאפוליס (במינסוטה בארה"ב), הפילהרמוניה המלכותית בלונדון, „פילהרמוניה הונגריקה", הפילהרמונית של שטוקהולם ותזמורת דטרויט. הוא גם עסק בהלחנה וכמה מיצירותיו בוצעו בפומבי והוקלטו. דוראטי היה ידוע במזג האישי הסבלני והנעים שלו ובכושרו הנדיר כאדריכל של יצירות מופת תזמורתיות וכמדריך של תזמורות. הוא הופיע כמנצח־אורח עם הטובות שבתזמורות העולם והירבה להקליט תקליטים מסחריים. בין הישגיו הבולטים, בתחום זה, הקלטת כל 104 הסימפוניות של היידן.

בישראל ביקר לראשונה בשנת 1960 עם התזמורת הסימפונית הלונדונית ולאחר־מכן ניצח, לעתים קרובות, על הפילהרמונית הישראלית, גם בבכורות ישראליות כמו הביצוע הראשון בארץ של „כחול הזקן" מאת בארטוק. באחד מביקוריו האחרונים ניצח אצלנו על ה„מיסה סולמניס" של בטהובן. דוראטי היה בקשרי ידידות עם כמה מחשובי המוסיקאים הישראלים.

ישראל דליות

תזמורת אורחת מאיטליה

בעוד הפילהרמונית של מינכן, המבקרת השבוע בארץ, מפיקה צלילים שופעי קסם, פשוטו כמשמעו, בניצוחו המרתק של צ'ליבידאקה, מגיעה אלינו היום תזמורת אורחת נוספת. הפעם ההרכב קאמרי – „אקדמיה ביזאנטינה" מאיטליה. תזמורת בת 16 קשתנים קבועים שנוסדה לפני כחמש שנים. הגיעו אלינו „שמועות" ממקורות מוסמכים על מעלותיה של התזמורת הצעירה. מקור שמה של התזמורת הוא בראוונה העתיקה, בירת האימפריה הביזאנטינית בתקופה שלאחר נפילת האימפריה הרומית, בין המאות השישית והשמינית לספירה (לראוונה יצאו מוניטין בזכות המוזאיקות ההדורות שבכנסיותיה). נגני התזמורת הם, ברובם, ילידי העיר. פגישתם ב־1986 – עם הכנר המנוסה קארלו קיאראפה, שנבחר לכהן כמנצחם הקבוע, הביאה לפריצת דרך אמנותית ולביסוס מוסיקלי. התזמורת הרחיבה את הרפרטואר, השתפרה ברמתה והוזמנה לנגן בקונצרטים רבים באיטליה ומחוצה לה ולהקליט תקליטים. מוסיקאים נודעים נאותו להופיע עם התזמורת ביניהם המנצח ריקארדו מוטי, המלחין לוציאנו בריו, זמר הבריטון רנאטו ברוזון והחליליין סברינו גזלוני. בחודש שעבר ביצעה התזמורת את „כוראל" לכינור ולתזמורת של בריו בניצוח המלחין (יצירה שתושמע בקרוב, בקאמרית הישראלית, עם הכנר שלמה מינץ כסולן ובניצוח בריו). קיאראפה מוכר בארץ מהשתתפותו בפסטיבל ישראל ירושלים ב־1986 – ככנר ראשון ב„רביעייה האיטלקית החדשה" והופעתו, בשנה שעברה, עם הסינפונייטה הישראלית. בסיור הנוכחי ינצח על יצירות מאת המלחינים האיטלקיים קורלי, ויואלדי ומרצ'לו (הקונצ'רטו ברה מינור לאבוב עם הסולן פאולו פולאסטרי, מגדולי האבובנים באיטליה) ויהיה בעצמו סולן בשתי יצירות של שוברט (רונדו ופולונז). לסיום תשמיע התזמורת „מחולות גרמניים מאת שוברט".

הקונצרטים יתקיימו בירושלים (מחר בערב באודיטוריום במוזיאון ישראל), במוצ"ש הקרובה (בהיכל התרבות, בית יד לבנים, בכפר־סבא) ביום שלישי הבא (במוזיאון תל־אביב).

ישראל דליות

סדנדאות אמן ב„גלריה שלוש"

בחודש שעבר נפתחו ב„גלריה שלוש", זו השנה השניה, סדנאות האמן בהנהלתה של הציירת **נירה יצחקי**, שמאפשרים השתלמות מקצועית של אמנים צעירים. במהלך הסדנה נפגשים האמנים הצעירים עם אמנים ותיקים כמו שמעון אבני, עופר ללוש, בני זילברמן, יאן ראוכוורגר, אורי שטטנר ועוד, ואלו מסייעים להעמקה וליבון בעיות אמנותיות: התמודדות עם בעיות בשפה הפלסטית, תוך שימת דגש על תורת הצבע והרישום, מושגים חשיבתיים בציור וניתוח עבודות. שנה זו תעסוק בעיקר ביישום תורת הצבע בתהליך יצירתי – עיוני ומעשי ובנוסף ייערכו שני מרתונים לציור ורישום. תהיינה הרצאות באמנות מודרנית בליווי שקופיות וסרטי וידאו ארט. כמו כן יבוקרו העבודות על־ידי המנחים ואמנים ידועים אחרים. במקביל פועלים לאירוח אמנים מהארץ ומחו"ל ולקיום מפגשים חד־פעמיים. המפגשים נערכים בתדירות של אחת לשבוע.

הדס מגן

קולנוע
החלום ושברו
„המסע לקיתירה"

גולה קומוניסטי ישיש (מאנוס קאטאראקיס) חוזר ליוון, פוגש את בנו, קולנוען מיוסר, את חברי הילדות ואת עברו. המסע הוא כמובן מסע משלי אל מחוז חפץ הפכפך שאידיאליסטים ללא פשרות אינם מגיעים אליו. הקונפליקט הוא בין החלום לשברו, בין יוון שוממה, בן אינטלקטואלי עקר, חברים למאבק שהפכו נלעגים מעט, לבין זכרונות כל מה שהיה. העבר מתרפק כל הזמן על גבולות הסיפור והפאתוס לא נובע רק מכוח המפגש הנוסטאלגי, אלא מאיזה הרגשת בזבוז, הרגשת חיים שהוקרבו על לא כלום. הלוחם שחזר מגלותו מסתובב כצל רפאים בתוך עולם נוהג כמנהגו, בין זכרונות שתיה שהפכו לעתיקות סתם, והטרגדיה אינה ההתיישנות אלא חוסר הרלוונטיות.

השבוע ראיתי את הסרט בשנית ואהבתי אותו יותר. בפעם הראשונה ראיתי אותו בפסטיבל ירושלים. הפריעה לי אז היובשה, בעיקר הסגנונית. „המסע לקיתירה" נושא שלט מונומנטלי סקוף מדי. תאו אנגלופולוס מוליך את הגיבור על פני יוון המודרנית, באמצעות תמונות חובקות שמיים וארץ ועימודים תיאטרליים מעוצבים מדי לטעמי. אין זה כמובן קולנוע יומיומי או קולנוע שאפשר לשפוט אותו באמות מידה ריאליסטיות, אבל גם במיסגרת הקולנוע הסימבולי קשה לקבל מעמדים מסודרים כמו רוהיטי בימה, מעמדים שהקשריהם הוויזואליים, היחסים בין דמות למקום, בין אדם לאזורים המקיפים אותו כופים עלינו את משמעותם באופן צעקני. אנגלופולוס הושפע מאוד מקולנוע המחפשים של שנות השישים, מאנטוניוני וגיבוריו המלנכוליים, פליני וליצניו, ואלה מאכלסים את הסרט: יותר חיקוי מאשר הומאז'. לעיתים נראה סרט זה על ריקנותה של המציאות כחזרה אנכרוניסטית על הרבה מיני „קולנוע הריקנות" שעבר זמנם. קשה לסרט הזה כל כתר אפשרי. אני ישבתי בו רוב הזמן בהרגשה של דז'ה ו'.

יגאל משיח

פרסומי ארץ ישראל

● מוזיאון ישראל מציג עתה תערוכה עשירה של מטבעות וחפצי אמנות מוסלמיים, מתנתו למוזיאון של האספן והחוקר, הרופא ד"ר פאול בלוג. חפצי האמנות כוללים כלי מתכת, אריגים, שטיחים, אבני חן וחותמות (גמות) ועוד. עם פתיחת התערוכה הוציא המוזיאון קטלוג יפה שכתבו נעמה ברוש ויעקב משורר, אנשי המוזיאון. במקביל נערך כנס בינלאומי לנומיסמטיקה מוסלמית. פעולות אלה מדגימות את עיסוקו של המוזיאון גם בנושאים איסלאמיים, המהווים גשר וקשר בין ישראל העולם האיסלמי הוקיף.

● חוברת חדשה של „חדשות ארכיאולוגיות", בטאון־החדשות של אגף העתיקות והמוזיאונים, צ"ב במניין (92). החוברת, בעריכת איילה זוסמן ורפי גרינברג, משתפרת, כך נראה, מגליון לגליון. היא מסודרת בסדר־דפוס, מודפסת על נייר כרומו משובח, שהודות לו נראים היטב שפע הצילומים והשירטוטים. יש בחוברת דיווח על עשרות חפירות וסקרים מתל רן שבצפון ועד מעלה שחרות, שבקירבת יטבתה שבערבה. הדיווחים הנרפסים חשובים, ולעתים חשובים במיוחד הדיווחים של משלחות אורחות, שלא רבים יודעים על פעולותיהם ותוצאותיהן. כך, למשל, הדיווח של החפירה שנערכה בקיץ 1987 במבצר הצלבני בלמונט (צובה) של בית הספר הבריטי לארכיאולוגיה בירושלים. בנוסף לחלקים הצלבניים מצאו אנשי המשלחת חרסים ומטבעות רומיים והלניסטיים ושתי טביעות חותם שעליהן כתובות בארמית. באחת נזכרת המלה „מצה", אולי שמה של מוצא המקראית הסמוכה, והשנייה מזכירה את השם „יהוד", שנטבעה בראשית ימי בית שני, וזאת שבגלתה היא מטיפוס חדש. דוגמא אחרת הוא הדיווח על החפירה שערך ד"ר רודולף כהן וצוותו במצודה הרומית של חצבה בפברואר 1987. זו המצודה הגדולה בערבה, מרכז צבאי רומי ומרכז מינהל חשוב בצומת דרכים. החפירה מאששת את הצעת יוחנן אהרוני לזהות את חצבה עם תמר המקראית (מלכים א ט, יח). אהרוני זיהה את המקום עם „תמרה", הנזכרת כמקום משמר חיילים מהלך יום ממאמפסיס („ממשית"). אלא שיש הצעה לזהות מקום זה עם מצודה רומית אחרת, מערבה יותר. הדיווחים הטריים בחוברת הם מלפני 8־7 חודשים, אך יש דיווחים על חפירות שנעשו לפני שנה, שנתיים, שלוש ואף יותר. אני מניח שעם האירגון החדש של אגף העתיקות יוקפד על הבאת חדשות טריות ממש, ויוקדם פירסום המפתח לחומר של בטאון חשוב זה, שמזה שנים לא התפרסם. המפתח, שנמסר לי כי שוקדים עליו בספריית האגף, הוא חיוני ביותר לכתב־עת שיש בו שפע כזה של מידע.

צבי אילן

מופע אור־קולי על הלהקות הצבאיות – במוזיאון הארץ

סיפורן של הלהקות הצבאיות יונצח במופע אור־קולי שיחליף, במוזיאון הארץ, את המופע הנוכחי על תל־אביב. שם המופע – „להקות בברזל", 45 דקות של סרט על שלושה מסכי ענק שהפיקה חברת „אורפך", ביים **דני ליטאי** (מי שביים רבות מהופעות הלהקות) וכתב את הטקסט **יורם טהר לב**.

ההיסטוריה של הלהקות תוצג באמצעות סיפורים האישי של **חיים טופול וירדנה ארזי**, דורות שונים של בוגרים, שיציגו גם את חבריהם.

להשלמת המופע יוקלט באולפן קולינור שיר של טהרלב וקובי אשרת, בשיתוף כ־30 חברי להקות צבאיות בעבר הרחוק והקרוב יותר כמו **דורית ראובני, אבי טולדנו, ששי קשת, דני בסן, אפרים שמיר, אושיק לוי, שרון ליפשיץ, רוחמה רז, אריק סיני, יגאל בשן, עוזי חיטמן, רחלי חיים, ציפי שביט, נירה רבינוביץ, יפה ירקוני, משה בקר, דודו דותן, „הכל עובר חביבי", חני נחמיאס, עדנה לב, רבקה זהר, ירדנה ארזי, יזהר כהן ושולה חן**. בהקלטה לא ישתתף חיים טופול, אבל הוא יגיע לכנס בוגרי הלהקות הצבאיות שייערך ביום ראשון הקרוב במוזיאון הארץ (הפקת גלי צה"ל). באותו ערב תיפתח גם תערוכה בנושא הלהקות הצבאיות שתכלול צילומים מאוספים פרטיים (בליקוטו של מולי שפירא, איש גלי צה"ל ובוגר להקה צבאית ושל הצלם אלכס גל), וכן קריקטורות.

בכורת המופע במוזיאון הארץ תיערך ב־20 בדצמבר. לאחריו כבר מתכנן המוזיאון הפקה אור־קולית נוספת, הפעם לילדים, „עולם התנ"ך".

מפגשים עם רנדי דאנקן, מנהל להקת המחול המודרני משיקאגו

הפעילות התרבותית בבתי הספר איננה מצטמצמת רק לתחום התיאטרון (את ברכט יכירו בוודאי התלמידים בעל־פה אחרי צפייה בעריכת הווידאו שהפיק ה„קאמרי" על „אמא קוראז'", ובחוברת ההדרכה שהוציאה עתה „הבימה" לקראת צפייה בהצגה „הנפש הטובה מסצ'ואן").

התלמידים יוצאים נשכרים גם מהופעותיהם של אמנים זרים בישראל: **רנדי דאנקן**, מנהלה האמנותי של להקת המחול המודרני שיקאגו המגיעה לישראל, יקיים מפגש עם תלמידים באשדוד באירוח להקת „ענבל" ובהשתתפותה של **שרה לוי־תנאי**. השניים יסבירו לתלמידים את המשותף שבין „השפה הענבלית" לבין המחול השחור. אגב, דאנקן יקיים גם מפגש עם רקדנים ואנשי מחול בגלריה בוגרשוב בתל־אביב במהלכו יוקרן סרט וידאו על הלהקה.

שתי הפקות ב„במה הצעירה" של תיאטרון באר־שבע

בימים אלה מעלה התיאטרון העירוני באר שבע על בימת „האולם הבא", שתי הפקות במסגרת ה„במה הצעירה" של התיאטרון. הנהלת תיאטרון באר שבע יזמה מבצע מיוחד למנויים במסגרתו יוכל כל מנוי לצפות בשתי ההצגות בכרטיס אחד: „ברור כשמש" מאת **פיל יאנג**, בבימויו של גדי רול ו„דני והים הכחול".

ההפקה החדשה יותר, „דני והים הכחול" מאת המחזאי **ג'ון פטריק שנלי**, בבימויו של **רוני ניניו**, מספרת את סיפור מפגשם של דני (**אלבי גבריאל**), נהג משאית אלים ועצבני ורוברטה (**אהובה בץ**), איטלקיה, אם נטושה לבן „דפוק", המתגוררת עם הוריה וסובלת מרגשות אשם קשים. השניים, אלימים ומוכים, מסוכנים, פגועים ועילגי לשון, נפגשים בבאר עלוב בשכונה מוזנחת. פגישה זו מובילה לאהבה חדשה, הזרה לשניהם. המחזאי, ג'ון פטריק שנלי, זכה באחרונה בפרס האוסקר, בעבור כתיבת התסריט ללהיט הקולנועי „מוכת ירח" בכיכובה של שר. המחזה תורגם על ידי **דן אלמגור** ואת התפאורה והתלבשות עיצב **יוסי בן ארי**. על המוסיקה אחראי **שמוליק טיפלד** ועל התאורה **אריאל אריאב**.

אמיר רוזנבליט

ביתת־אמן לנבלנים

בשבוע הבא תפתח תחרות הנבל הבין־לאומית בישראל. אחת השופטות בתחרות, הניבלאית ילידת ספרד, **מאריסה רובלס**, בת למשפחת נבלנים ותיקה, המרבה להופיע כסולנית, תדריך בכיתת אמן לנבלנים ישראלים, במרכז למוסיקה (במשכנות שאננים) היום ומחר. רובלס מתגוררת ומלמדת כיום באנגליה.

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר
08.15 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ – עיר קטנה, גדולה (כ).
08.40 אנגלית (ו').
09.00 מדעי הטבע – (יסודי) – טרמיטים – האדריכלים התת־קרקעיים.
09.15 רחוב סומסום – שובך יונים דחליל.
10.30 מדעי הטבע (ה־ו') – גוף האדם – 70 פעימות בדקה (כ).
11.00 חשבון ח (ו') – השארית בחילוק.
11.15 יהדות – קשת וענן – ומה אומר רש"י (כ).
11.40 אנגלית (ז').
12.00 מושגי יסוד ביהדות – פתיל תכלת (כ).
12.25 אזרחות (על־יסודי) – כללי המשחק. הדרבי.
12.50 צרפתית.
13.05 אנגלית (י').
13.30 מדעי הטבע (על יסודי) – האבולוציה 5 – יחסי גומלין ב'.
14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 אוניברסיטה פתוחה; תוכנית לימודים – הוראה יחידנית (אחד ומלם). ירושלים לדורותיה – מסע בירושלים הצלבנית.
15.00 הי בינגה – גלידה בטעם לימון – בובי, בינגה ופרפרון הולכים לקנות גלידה בטעם לימון. בדרכם הם עוברים הרפתקאות רבות ולבסוף הם טובלים ומשתוללים באמבטיה של גלידה בטעם לימון (כ).
15.10 טאו טאו – מעשה בשלוש צפרדעים – קיקי וטאו טאו מתווכחים ביניהם מי נמצא על הירח, צפרדעים או שפנפנים? אמא פנדה מספרת להם על שלוש צפרדעים גאוותניות ועל ביבר קטן שהיה מאוהב בהן, וכעונש על התנהגותן הן נשלחו לירח.
15.40 שעת כושר.
15.55 פיצוחים – שעשועון טלוויזיה נושא פרסים.
16.25 זהו עולמנו – שש מדינות ענו לרעיון של רשת 4 הבריטית ליצור סדרת טלוויזיה בין לאומית של דרמות הלקוחות „מן החיים" ומבוצעות בידי בני נוער בארצות השונות. התוכנית הראשונה היא הדרמה הישראלית „פסק זמן". פסק זמן – סיפורה של חבורת נערים היוצאת לחופשה באילת על חוף הים. בחינות הבגרות כבר מאחוריהם ובאופק הגיוס המתקרב. פסק זמן זה הופך לזמן של חשבון נפש, פרידה מהילדות ומהבית והציפיות לגבי העתיד.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 „סיפורי ביאטריקס פוטר" בלט בביצוע המלכותי של לונ. החלק השני.
18.45 סרט מצויר.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 על ספרות ותרבות. המשורר ארז ביטון מספר על שירתו ומקורותיה המזרחיים והמערביים ועל כתב העת „אפירויון" שבעריכתו. מחמד עלי, משורר וסופר מנצרת, [illegible] ד"ר מישל אליאל משוחח על כתב־העת „באגאס". קטעי ספרות מאגן הים התיכון, כתב־עת היוצא לאור בצרפת.
19.00 בריאות ויופי – הפרק האחרון. סדרה העוסקת בסיפות היופי ובתחומי בריאות למיניהם, כגון: תזונה נכונה, פעילות ספורט ועוד.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מדור לדור. רבה הראשי של חיפה – הרב שאר־ישוב הכהן – משוחח עם רעייתו ועם בנו אליהו על המורשת שהונחלה במשפחתם.
20.30 „תצפית" – מגזין דו־שבועי לענייני טבע, מדע ורפואה, שלוש כתבות על בעיות רפואיות שמטרידות אנשים מבני 40 ומעלה: 1. כתבה וריאיון באולפן על בריחת שתן אצל נשים; 2. הדגמה והסבר באולפן של מכשיר אקיוז חדש ומשוכלל מן המכשירים הקיימים; 3. כתבה וריאיון באולפן על פרוסטטה לגברים.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 „מוקד".
22.05 „אנשי הצווארון הכחול" – סרט קולנוע. החיים קשים במפעל למכוניות בדטרויט. הם, מלוכלך, מונוטוני ורועש. מנהל העבודה מציק, ואיגוד העובדים מושחת. המשכורת עלובה, ותנאי העבודה קשים. שלושה פועלים, חברים, נפגשים מפעם לפעם בבאר כדי לשכוח את צרותיהם. לשניים מהם גם בעיות כספיות נוסף על בעיותיהם בעבודה. השלושה מחליטים לצאת ממצבם הקשה על ידי מעשה פשע – שוד הכספת של האיגוד. בסרט ביקורת חברתית נוקבת. כתב וביים: פול שרדר (הוא כתב את התסריטים גם ל„נהג מונית" ו„הפיתוי האחרון של ישו" וביים את „מישימה"). בתפקידים הראשיים: הארווי קייטל, ריצ'ארד פריאור (הידוע יותר כקומיקאי) ויפת קוטו („מרדף חצות") (תרגום עברי־ערבי).
24.25 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב".
18.35 „הבית של נדי" – דרמה לכל המשפחה. נד ראנדל מתגורר שנים רבות בביתם של סאם ואמליה ג'אנו, אשר אף מבשלת ומכבסת עבורו. אמליה וסאם היו רוצים שנד יעזוב סוף סוף את ביתם, אלא שנד עוד אצלם והוא מסרב לעוזבם. אמליה וסאם סבורים שהבעייה תיפתר אם תימצא אישה לנד, ומנסים למצוא לו שידוך. מה יעלה בגורלו של נד? גם לו וגם למארחיו צפויות הפתעות אך גם אכזבות. 28 דקות.
19.03 „רגע לפני..." על קומפקט דיסק שניתן למתיקה.
19.05 „האיים האלוטיים. שרשרת החיים" (The Chain of Life – "Aleutian Islands") – סרט טבע. האיים האלוטיים ממוקמים בצפון האוקיינוס השקט, בין אלסקה לסיביר. התוכנית סוקרת את ההיסטוריה של האיים. במהלך מלחמת העולם ה־2 שימשו האיים כבסיס לצבאות השונים. חללו התקשו להתמודד עם תנאי מזג האוויר השוררים באזור. אנשי טבע ומדע עושים מאמצים רבים כדי לשמור את הטבע באיים האלוטיים. צילומי נוף מרהיבי עין מבציים את עבודת החוקרים ששהו באזור בתנאי מזג אוויר קשים ביותר. 28 דקות.
19.33 „רגע לפני..." בעיות נחירה אצל ילדים.
19.35 „ואנדרברג" – סדרה דרמטית.
20.26 „רגע לפני..."
20.30 „אדם וכלכלה" – פרק 21 – „כלכלת סופרים". מה הופך ספר אחד לרב־מכר, שעה שספרים אחרים אינם נמכרים? האם יש קשר בין איכות המלה הספרותית להצלחה בשוק? אדם סמית, מנחה התוכנית, מארח אנשי מקצוע, מו"לים וסופרים שונים. אורחי התוכנית דנים בהשפעת הפרסום על שיווק הספרים וההשפעה שיש לכך על טעם הקהל. 27 דקות.
20.57 מה נשדר מחר.
21.02 „מסע בחלל" פרק רביעי: „הכוכב שלנו – כדור הארץ". הפרק סוקר את המידע שמשגרים לוויינים מן החלל על האטמוספרה של כדור הארץ ועל השדות המגנטיים הפועלים בו. מדענים מסבירים, בעזרת צילומים מרהיבים מן החלל, כיצד נתונים אלה עוזרים לנו להבין טוב יותר את התהליכים והתופעות המתרחשים על פני כדור הארץ. 28 דקות.
21.30 „קרול ברנט מארחת" – תוכנית בידור. אורחי התוכנית הם: לזין ביינר, רודי מקדוול, ברנדט פיטרס וקנט מארס. מערכון א': קארול ברנט מארגנת תחרות יופי לגברים. מערכון ב': באווירה פריזאית שרים קארול ברנט ואורחיה שירים מתוך „כנר על הגג" ויצירות ידועות נוספות. 22 דקות.
21.52 – שירים ברקע.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניעונה – היידן: רביעיית כלי־קשת, במי בסול מז'ור, אופוס 9 מס' 2 (מנגנת הרביעייה הישראלית). מוצרט: קונצ'רטו לקלרינית, ק. 622 (י. אטלינגר / התז. הפילה. הישראלית / ס. צ'ליבידאקה); ברהמס: ארבע בלדות אופוס 10 (ק. אראו); דביסי: „נוקטורנים" (ק. אבאדו / התז. הסימפ. / ונשי המקהלה הסימפונית מבוסטון) ברטוק: 15 קטעים לפסנתר, מתוך הקובץ „לילדים" (ב. ברטוק).
09.00 שעה עם אנסמבל – א) אנסמבל החצוצרות של ניו־יורק במוסיקה עתיקה מאת: וולנסיין, ווילביים, ביבר, מרטיני, גבריאלי ופרסקובלדי) ב) חמישיית כלי הנשיפה מניו־יורק עם גילברט קאליש – פסנתר; שישייה לכלי־נשיפה ופסנתר מאת פרנסיס פולנק.
10.00 קונצרט בוקר – הנדל: „מוסיקה על פני המים" (מנגנת להקת האקדמיה למוסיקה עתיקה); ברהמס: ואריאציות על נושא של הנדל (מנגן הפסנתרן גאריק אולסון); שומאן: הקונצ'רטו לפסנתר בלה מינור (מ. אשכנזי / התז. הפילה. הישראלית / א. פרבין); מוצרט: סרנדה ל־13 כלי־נשיפה המכונה „גראן פארטיטה"; ק. 361 (ד. ברנבוים / נשפני התז. הקאמ. האנגלית).
12.57 פינת השיר – אוג'ניו מונטלה: „כסניה" בתרגומו של דן צלקה.
13.00 „קלאסיקל" – „חביב ומוכר".
14.06 מן הסדרטיה – ורדי: רביעייה במי מינור לכלי־קשת (הרביעייה הישראלית); שומאן: חמישיית הפסנתר אופ. 44 (א. ורדי והרביעייה הישראלית).
15.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה קולית של באך.
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – התז. הקאמרית הישראלית מבצעת ניקולס קרמר סולך: קלוד פרנק – פסנתר + מקהלת הססגנ מגורבניה + גליה וילסון ג'יימס – סופראן מירה זכאי – אלט, כריסטוף הומרגר – טנור אודוו רויסטלר – בס; היידן: סימפוניה מס' 80; מוצרט: קונצ'רטו מס' 9 לפסנתר ולתז; מוצרט: „מיסת ההכתרה".
18.00 ממדוף התקליטים.
19.00 אמנים באולפן – דני רימוני – ויולה, רותם לזר – פסנתר, באך: סונטה בסול מינור, ר.י.ב. 1028, י. בראון: „שיר לילית" (1979), הינדמית: סונטה, אופוס 25/4.
20.05 כבקשתך – מוצרט: דיברטימנטו מס' 15 בסי־במול מז'ור ק. 287 (נגני תז. אקדמית סנט מרטין) (ע"צ. ו. ריק).
21.00 „אופרה" בורודין: הנסיך איגור.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – בעריכת מירה הלפרין „שיטות מחקר במדעי החברה" והפעם: „הסקר" – פרופ' אפרים יער, קלי ספורטות.
16.05 מושגים – והפעם: „על נשים במלחמה" – בעקבות כינוס – עם פרופ' דפנה ישראלי (ש.ש.).
22.05 „חבר מאותו כוכב" – תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

16.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים
20.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש והפעם: „חול וקודש בעיירה".
22.05 „להאחז בחלום" – מחרוזת שירים עורך: יואב גינאי.
23.05 מחפשים את המטמון.

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה עם נעם גילאור.
20.05 כטוב באוזניכם – הפינה לשיפוטכם.
21.05 פניני ג'אז – עם לאוז ליאור.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 „יעד משודר" – מגאזין גלי"צ לענייני צבא ובטחון.
18.45 „משהו עולמי" – מגאזין לענייני חוץ.

צה"ל 1

19.05 „עושים מדינה".
20.05 שירים בנושא אחד – זכרונות ילדות.
21.30 אוניברסיטה משודרת – רפואה ואתיקה – הרפואה בשירות הולדה. מרצה: ד"ר דוד הד. (ש.ח).
22.05 על הדבש ועל הכיפאק.
23.05 עשרים וארבע – היום שהיה – עם ירון ויולנסקי.

צה"ל 2

19.05 יוממים מוסיקה.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים הממוחשב. שעתיים על הלהיטים האהובים ביותר על מאזיני גלצ.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגאה הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה
06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התוכניות.

רשת א'
06.00 התעמלות בוקר.
06.16 התאר עיתונו.
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישן בעיתיך.
08.05 חוגה.
09.00 טלרדיו.
10.05 פניני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעריב [illegible].
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'
06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אאא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צחוק.
15.05 שירים ושעורים.
16.05 תוצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעפון.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.

רשת ג'
06.05 בחזרה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 נח, כבר תשעה.
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי חזקה – על הקו.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי לך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פופ 89.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל
05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
10.55 מי מפחד מדמוקרטיה.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לחג.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק יקיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל הכיפאק.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

דבר של היום הוא דבר חדש

קולנוע

■ תל־אביב
אלנבי: השוטר בג'ינס 5.00, 7.30, 9.50
אמריקה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
בית ליסין: צוללת צהובה 23.15
בית הסופרים: ניקי וג'ינו 5, 7.15, 9.30
בורוכוב: התגיגה של באבט 7.15, 9.30, 5.00
גת: בוקר טוב וייאטנם 5.00, 7.20, 9.45
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 5.00, 7.30, 9.50, 11.00, 1.00, 3.00
דיזנגוף 2: המודרנים 2, 5, 7.30, 9.50, 1
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 11, 3, 7.30, 1.00, 5.00, 9.50
דקל: ביג 7.10, 9.35
[illegible]: סרוד ברחובות 7.30, 9.30, 24.00
חן: שליח למת 5, 7.15, 9.30
הסינמטק הישראלי: 5.00 הרצאה בנושא „הבית הקולנועי" – נסים דיין; 7.00 שבר האמת; 9.30 לילות כביריה

הקולנוע (בית ציוני אמריקה): מסע לקיתירה 4.15, 9.30
חן 1: מת לחיות 4.45, 7.20, 9.55
חן 2: פרנטיק 5.00, 7.20, 9.50
חן 3: כוסות לארתור 2.30, 9.50, 5.00
חן 4: לסניור באהבה 2, 5, 7.30, 9.50, 11
חן 5: בעל בהשאלה 5.00, 7.30, 9.50, 2.00, 11.00
מילית 1: הקיזה בלוס אנג'לס 9.45, 5, 7.20
מילית 2: שם המשחק 4.30, 7.00, 9.20
מילית 3: פרסידיו 5.00, 7.15, 9.30
לב 1: יום שני הסוער 5.00, 8.00, 10.00, 2.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 10.00, 5.00, 8.00, 2.00
לב 3: בגלל המלצרה ההיא 5.00, 7.45, 2.00; אהבנו כל כך 9.45
לב 4: הנסיכה הקסומה 8.00, 10.00, 2.00, 5.00
ליטוף: צבעים 5.00, 7.15, 9.30
מוגרבי: סגור
סטודיו: קיץ אצל סבא 4.30, 7.15, 9.30
מקסים: מצלמה בלי בושה 7.30, 9.30

פריז (לשעבר אלנבי): פסים והכוכבים 7.30, 9.30; 23.30 תעתועי גוף
פאר: צל הסוס 5, 7.30, 9.30
פריז: אגה 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30; 23.30 בחר בי
צפון: סאקר – האיש והחלום 7, 9.30
שחף: מרדף חצות 4.00, 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב: עיניים שחורות 7.15, 9.40
תכלת: הקמיקריט 5, 7.30, 9.45
תל־אביב: U2 5, 7.15, 9.30

■ ירושלים
אימפריה 1: התגיגה של באבט 9.30, 5, 7.15
אימפריה 2: לוידי איב 5.00, 7.15, 9.30; פקין בלוז 3.00
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
אריסון: מת לחיות 4.30, 6.45, 9.00
אורגע: כוסות לארתור (ארתור 2) 9.00, 4.30, 7.00
אור 1: ניקי וג'ינו 4.30, 7.00, 9.15
אור 2: פרנטיק 4.30, 6.45, 9.00
אור 3: הנסיכה הקסומה 4.30, 7.15, 9.15
אור 4: מצלמה בלי בושה 4.30, 7.00; הקשר האמריקני 8.45
אור 5: ללא מעצורים 7.15, 9.15; תרגילים בריגול 4.30
אורגיל: בוקר טוב וייאטנם 7.00, 9.15, 4.30
בית אגרון: 4.00 במבי; 5.45 בריאן כוכב עליון; 7.30 ט.א.ש; 9.30 המתפרפת הקטנה
כפיר: מרדף חצות 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק: הקיזה בלוס אנג'לס 9.00, 7.00
סמדר: צבעים 9.15, 7.00
עדן: שליח למת 4.30, 7.00, 9.00
רון: ביג 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: סאקר האיש והחלום 7.00, 9.30

■ חיפה
אורה: ניקי וג'ינו 9.15, 4.30, 7.00
אורלי: קפה בגדאד 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
מורדה: לוידי איב 9.30, 7.15; מגלה את אמריקה 5.15
חן: לוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1: צבעים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: סרוד ברחובות 9.15, 4.30
עצמון 3: השוטר בג'ינס 9.15, 4.30
פאר: מת לחיות 4.15, 6.45, 9.15
קריאתר: הצועקים 4.30, 7.00, 9.15
רון: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.30
רב גת 1: בוקר טוב וייאטנם 4.15, 6.45, 9.15
רב גת 2: ביג 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 1: שם המשחק 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 2: פרנטיק 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3: סאקר האיש והחלום 9.15, 4.30, 6.45

■ קריות חיפה
ספיר: אהבנו כל כך 7.00, 9.15
כביר: בוקר טוב וייאטנם 6.45, 9.15
אורות: תתיך מבוקש 7.00, 9.15
בית העם: סרוד ברחובות 9.15
הזהב: פרסידיו 9.15
[illegible]: מרדף חצות 6.45, 9.15

■ אשדוד
אשדוד: מת לחיות 7.00, 9.30
[illegible]: סרוד ברחובות 7.15, 9.30

■ אשקלון
אבחזה: מגלה את אמריקה 7.30, 9.30
מאור: אקשן ג'קסון 7.30, 9.30
רוזה: תופשה בכפר 7.30, 9.30

■ באר־שבע
חן: סרוד ברחובות 7.15, 9.30
היכל התרבות:

■ הרצליה ■ רמת השרון
היכל: שליח למת 7.15, 9.30
מלון דניאל: כפר קטן שלי 7.15, 9.30
כוכב: משודרים חרשות 7.15, 9.35; 4.30 רובוני לפת לי

■ עפולה
מפסיפיק: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.00

■ חולון ■ בת־ים
ארמון: תופשה בכפר 7.30, 9.30
עצמאות: שליח למת 5.00, 7.15, 9.30

מגדל: מת לחיות 7.15, 9.40
אדריאן: משודרים חדשות 7.00, 9.30
מתנים קרית שרה:
כבירי: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.15
רינה: סרוד ברחובות 7.15, 9.30

■ חדרה
חדרה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.00, 9.00

■ כפר־סבא ■ רעננה
עמל: תתיך מבוקש 7.00, 9.15
חן: מעורצה צמודה 7.15, 9.15
ארזיות: סגור

■ לוד ■ רמלה
אורן: פרנטיק 5.00, 7.30, 9.30
נה זיוו: ללא מעצורים 7.15, 9.15

■ נהריה ■ עכו
הוד: סגור
רוך: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 7.00, 9.15

היכל התרבות: ללא מעצורים 9.15, 7.00
הוד: הזכר של החברה שלי 7.15, 9.30

■ נתניה
אסתר: שליח למת 5, 7.15, 9.30
דורי: הזכר של החברה שלי 7.15, 9.30
סמדרה: בוקר טוב וייאטנם 7.15, 9.30, 5.00
5 סלביה נסיכת הצ'ארדש
שרון: התגיגה של באבט 7.00, 9.15; השוטר בג'ינס 5.00

■ פתח־תקוה
היכל 1: מרדף חצות 4.00, 7.00, 9.30
היכל 2: שליח למת 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: פרסידיו 5.00, 7.15, 9.30
שלום: אקשן ג'קסון 7.30, 9.30

■ ראשל"צ ■ רחובות
בית העם: השוטר בג'ינס 8.30
הוד: מת לחיות 9.15, 7.00
חן: ביג 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: מרדף חצות 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג. רון 2: ביג 5, 7.15, 9.30
ג.ג. רון 3: שם המשחק 5, 7.15, 9.30
נעמן: מת לחיות 6.45, 9.30
האושר: פרחים בעליית הגג 7.00, 9.30

■ קרית אונו
מתנים: 7 בעורים בהשאלה; 9.15 נישואים פיקטיביים

■ קרית שמונה
שגיר: פרנטיק 7.00, 9.00

■ רמת־גן וגבעתיים
ארמון: מת לחיות 7.15, 9.40
ארמון: סגור
לילי: התגיגה של באבט 7.30, 9.30
הוד: תתיך מבוקש 5, 7.15, 9.30
רב גן 1: בוקר טוב וייאטנם 7.20, 9.50, 5.00
רב גן 2: עיניים שחורות 7.20, 9.55, 4.45
רב גן 3: תקוה ההזילה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4: כוסות לארתור 7.30, 9.50, 5.00
שמוסה: פרנטיק 7.00, 9.30